

Poznań 2-2004

PORADNIK
Bibliograficzno-
Metodyczny

Wojewódzka Biblioteka Publiczna
i Centrum Animacji Kultury

Kwartalnik

Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury
w Poznaniu

PORADNIK
BIBLIOGRAFICZNO-METODYCZNY

Kwartalnik

Poznań 2004

Przewodniczący Zespołu Redakcyjnego

Iwona Smarsz

Redaguje zespół:

Urszula Bzdawka

Beata Nowak

Maria Beba

ISSN 0238-9142

Materiał szkoleniowy

Powielono w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu

A-5 350 egz.

SPIS TREŚCI

	str.
I. KALENDARZ ROCZNIC, OBCHODÓW I WYDARZEŃ (Oprac. Urszula Bzdawka)	5
II. ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE	
Tomasz Mizerkiewicz – Mit we współczesnej literaturze polskiej	13
Urszula Bzdawka – Rola bibliotek w społeczeństwie informacyjnym	21
Andrzej Dudziak – Piłka nożna, historia i współczesność	41
Bibliografie osobowe: Jan Izidor Sztudynger	55
Dorota Terakowska	57
III. MATERIAŁY METODYCZNE	
Małgorzata Antczak-Kęsy, Bogdan Kęsy – Zgaduj-zgadula „Wesoła biblioteka” – scenariusz imprezy czytelnicznej	60
IV. MATERIAŁY REGIONALNE	
A. Przegląd nowości regionalnych	66
B. Imprezy kulturalne w bibliotekach publicznych woj. wielkopolskiego.....	75
C. Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury na łamach prasy	101
V. KRONIKA	109

I. KALENDARZ ROCZNIC, OBCHODÓW I WYDARZEŃ

Poniższy kalendarz, to wybrane daty rocznic, obchodów i wydarzeń na II kwartał 2004 roku. Szerszy zestaw dat na II kwartał znajduje się w „Poradnikach Bibliograficzno-Metodycznych” z lat ubiegłych.

K w i e c i e ń

	IV		– Miesiąc Pamięci Narodowej
(80)	1 IV	1924	– Utworzenie Mennicy Państwowej w Warszawie
(195)	1 IV	1809	– Ur. Nikołaj Gogol, pisarz rosyjski (zm. 4 III 1852)
(200)	1 IV	1804	– Ur. Michał Glinka, kompozytor rosyjski (zm. 15 II 1857)
(95)	1 IV	1909	– Ur. Teodor Dybowski, prozaik (zm. 28 VI 1977)
	2 IV		– Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci (obchodzony od 1967 r. w rocznicę urodzin Hansa Christiana Andersena)
(90)	2 IV	1914	– Zm. Paul Heyse, pisarz niemiecki, laureat nagrody Nobla (ur. 15 III 1830)
(155)	3 IV	1849	– Zm. Juliusz Słowacki, poeta i dramaturg romantyczny (ur. 4 IX 1809)
(210)	4 IV	1794	– Zwycięstwo wojska polskiego, dowodzonego przez Tadeusza Kościuszkę, pod Raclawicami, nad armią rosyjską
(55)	4 IV	1949	– Zawarcie w Waszyngtonie przez dziewięć państw zachodnioeuropejskich i Stany Zjednoczone układu wojskowo-politycznego znanego pod nazwą „Paktu Północnoatlantyckiego” (NATO)
(90)	6 IV	1914	– Zm. Józef Chełmoński, malarz (ur. 7 XI 1849)
	7 IV		– Światowy Dzień Zdrowia

- (115) 7 IV 1889 – Ur. Gabriela Mistral (właśc. nazw. Lucila Godoy y Alcayaga), poetka chilijska, laureatka nagrody Nobla w 1945 r. (zm. 10 I 1957)
- 8 IV – Międzynarodowy Dzień Romów, obchodzony od 1971 r. z inicjatywy Światowej Rady Romów
- (95) 8 IV 1909 – Zm. Helena Modrzejewska, aktorka (ur. 12 X 1840)
- (130) 8 IV 1874 – Ur. Stanisław Taczak, generał, pierwszy głównodowodzący powstania wielkopolskiego w 1918 r. (zm. 2 III 1960)
- (140) 10 IV 1864 – Zakończenie powstania styczniowego, aresztowanie dyktatora Romualda Traugutta (straconego 5 VIII 1864)
- (105) 10 IV 1899 – Ur. Ewa Szelburg-Zarembina, autorka książek dla dzieci i młodzieży (zm. 28 IX 1985)
- 11 IV – Światowy Dzień Chorych na chorobę Parkinsona, proklamowany przez królową Elżbietę II w 1997 r.
- (85) 11 IV 1919 – Utworzono Międzynarodową Organizację Pracy (od 1946 r. przy ONZ)
- 12 IV – Międzynarodowy Dzień Lotnictwa i Kosmonautyki
- 13 IV – Światowy Dzień Ofiar Katynia, obchodzony w rocznicę opublikowania przez Niemców w 1943 r. informacji o odkryciu w Katyniu masowych grobów oficerów WP zamordowanych przez NKWD w 1940 r.
- 14 IV – Dzień Ludzi Bezdomych, obchodzony od 1997 r. przez Ruch Wyzwolenia Bezdomności „Markotu”
- (100) 14 IV 1904 – Ur. John Gielgud, aktor brytyjski (zm. 2000 r.)
- 15 IV – Międzynarodowy Dzień Kombatanta
- (160) 16 IV 1844 – Ur. Anatole France (właśc. nazw. Francois Anatole Thibault), pisarz francuski, laureat nagrody Nobla w 1921 r. (zm. 13 X 1924)
- 18 IV – Międzynarodowy Dzień Ochrony Zabytków

- (180) 19 IV 1824 – Zm. George Byron, poeta angielski (ur. 22 I 1788)
- (305) 21 IV 1699 – Zm. Jean Racine, poeta i dramaturg francuski (ur. 21 XII 1639)
- 22 IV – Święto Ziemi
- 23 IV – Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich (pod patronatem UNESCO)
- (440) 23 IV 1564 – Ur. William Shakespeare, poeta i dramaturg angielski (zm. 23 IV 1616)
- 24 IV – Międzynarodowy Dzień Solidarności Młodzieży, obchodzony od 1957 r.
- (220) 24 IV 1784 – Zm. Franciszek Bohomolec, dramaturg, wydawca (ur. 19 I 1720)
- (260) 25 IV 1744 – Zm. Anders Celsius, astronom i fizyk szwedzki (ur. 27 XI 1701)
- 26 IV – Dni Ułana, obchodzone corocznie w Poznaniu
- (85) 28 IV 1919 – Ur. Leszek Prorok, prozaik i dramaturg (zm. 8 XII 1984)
- (100) 28 IV 1904 – Ur. Jan Sztaudynger, poeta i satyryk, związany z Wielkopolską (zm. 12 IX 1970)
- 29 IV – Międzynarodowy Dzień Tańca (obchodzony od 1982 r. w rocznicę urodzin Jeana George'a Noverre'a, francuskiego tancerza)

M a j

- V – Majowe Dni Książki
- 1 V – Obchody Dnia Solidarności Ludzi Pracy
- (100) 1 V 1904 – Zm. Antoni Dworzak, kompozytor czeski (ur. 8 IX 1841)
- (105) 1 V 1899 – Ur. Witold Doroszewski, językoznawca (zm. 26 I 1976)

- (485) 2 V 1519 – Zm. Leonardo da Vinci, malarz, uczoney, architekt i pisarz włoski (ur. 15 IV 1452)
- 3 V – Święto Narodowe Polski (rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja)
- 3 V – Międzynarodowy Dzień Wolności Prasy, ogłoszony w 1991 r. przez UNESCO i Światową Federację PEN Clubów
- (535) 3 V 1469 – Ur. Nicolo Machiavelli, włoski pisarz i dyplomata (zm. 22 VI 1527)
- 5 V – Dzień Europy
- (175) 5 V 1829 – Otwarcie w Poznaniu Biblioteki Raczyńskich
- (185) 5 V 1819 – Ur. Stanisław Moniuszko, kompozytor, dyrygent, pedagog (zm. 4 VI 1872)
- (375) 5 V 1629 – Zm. Szymon Szymonowic, poeta, pisarz dramatyczny (ur. 24 X 1558)
- (55) 6 V 1949 -- Zm. Maurice Maëterlinck, pisarz belgijski, laureat nagrody Nobla w 1911 r. (ur. 29 VIII 1862)
- (85) 7 V 1919 – Inauguracja działalności Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu
- (90) 7 V 1914 – Ur. Bohdan Arct, prozaik, popularyzator wiedzy lotniczej (zm. 11 V 1973)
- (165) 7 V 1839 – Zm. Jose Maria Heredia, poeta kubański (ur. 31 XII 1803)
- 8 V – Dzień Bibliotekarza
- 8 V – Międzynarodowy Dzień Zwycięstwa
- 8 V – Światowy Dzień Czerwonego Krzyża
- 9 V – Dzień Wspólnoty Europejskiej, ustanowiony w 1985 r. przez Radę Europy dla upamiętnienia ogłoszenia przez ministra spraw zagranicznych Francji Roberta Schumana „Deklaracji 9 Maja” (1950) znanej jako „Plan Schumana”, który dał początek Wspólnocie Europejskiej

- (10) 9 V 1994 – Podpisanie przez Polskę europejskiej konwencji o wzajemnej pomocy prawnej
- (115) 10 V 1889 – Zm. Michail Sałtykow-Szczedrin, pisarz rosyjski (ur. 27 I 1826)
- 11 V – Dzień Pracownika Komunalnego
- (100) 11 V 1904 – Ur. Salvador Dali, hiszpański malarz surrealistyczny (zm. 23 I 1989)
- (55) 12 V 1949 – Utworzenie Towarzystwa Przyjaciół Dzieci
- (640) 12 V 1364 – Założenie Akademii Królewskiej (obecnie Uniwersytet Jagielloński)
- (120) 12 V 1884 – Zm. Bedřich Smetana, kompozytor czeski (ur. 2 III 1824)
- (20) 14 V 1984 – Zm. Andrzej Babiński, poeta poznański (ur. 5 I 1938)
- 15 V – Międzynarodowy Dzień Rodziny, proklamowany przez Zgromadzenie Ogólne NZ
- (155) 15 V 1849 – Ur. Zofia Urbanowska, autorka powieści dla młodzieży, związana z Wielkopolską (zm. 1 I 1939)
- (20) 16 V 1984 – Zm. Irwin Shaw, powieściopisarz i nowelista amerykański (ur. 27 II 1913)
- 18 V – Międzynarodowy Dzień Muzeów
- (60) 18 V 1944 – Żołnierze II Korpusu Polskiego zdobyli Monte Cassino
- (205) 20 V 1799 – Ur. Honoré de Balzac, powieściopisarz francuski (zm. 18 VIII 1850)
- (100) 21 V 1904 – Utworzenie Międzynarodowej Federacji Piłki Nożnej (FIFA)
- (25) 21 V 1979 – Zm. Eugeniusz Paukšta, powieściopisarz poznański (ur. 9 IX 1916)
- (145) 22 V 1859 – Ur. Arthur Conan Doyle, powieściopisarz angielski (zm. 7 VII 1930)

- (65) 24 V 1939 – Zm. Aleksander Brückner, historyk literatury, filolog (ur. 29 I 1856)
- 25 V – Dzień Działacza Kultury i Drukarza
- 25 V – Międzynarodowy Dzień Dzieci Zaginionych, obchodzony od 1990 r.
- 25 V – Dzień Mleka, obchodzony z inicjatywy Międzynarodowej Federacji Mleczarskiej
- 26 V – Dzień Matki
- (110) 27 V 1894 – Ur. Samuel Dashiell Hammett, pisarz amerykański, twórca tzw. czarnego kryminału (zm. 10 I 1967)
- (225) 28 V 1779 – Ur. Thomas Moore, poeta irlandzki (zm. 25 II 1852)
- (130) 29 V 1874 – Ur. Gilbert Chesterton, powieściopisarz, krytyk i eseista angielski (zm. 14 VI 1936)
- (195) 31 V 1809 – Zm. Józef Haydn, kompozytor austriacki (ur. 31 III 1732)
- (185) 31 V 1819 – Ur. Walt Whitman, poeta amerykański (zm. 26 III 1892)
- 31 V – Światowy Dzień Rozwoju Kultury (obchodzony z inicjatywy UNESCO)
- 31 V – Światowy Dzień bez Papierosa, obchodzony od 1988 r., na wniosek Światowej Organizacji Zdrowia)

C z e r w i e c

- 1 VI – Międzynarodowy Dzień Dziecka
- (25) 2 VI 1979 – I pielgrzymka Jana Pawła II do Polski
- (80) 3 VI 1924 – Zm. Franz Kafka, pisarz austriacki (ur. 3 VII 1883)
- (105) 3 VI 1899 – Zm. Johan Strauss (syn), kompozytor austriacki (ur. 25 X 1825)

- (65) 4 VI 1939 – Ur. Ireneusz Iredyński, poeta, prozaik, dramatopisarz (zm. 9 XII 1985)
- (15) 4 VI 1989 – Pierwsze demokratyczne wybory parlamentarne w Polsce
- 5 VI – Międzynarodowy Dzień Ochrony Środowiska
- (205) 6 VI 1799 – Ur. Aleksander Puszkina, poeta rosyjski (zm. 10 II 1837)
- (10) 7 VI 1994 – Zm. Tadeusz Siejak, prozaik (ur. 22 VII 1949)
- (55) 10 VI 1949 – Zm. Sigrid Undset, pisarka norweska, laureatka nagrody Nobla (ur. 20 V 1882)
- (105) 13 VI 1899 – Ur. Jan Lechoń, czołowy poeta grupy „Skamander” (zm. 8 VI 1956)
- (35) 14 VI 1969 – Zm. Marek Hłasko, pisarz (ur. 14 I 1934)
- (50) 15 VI 1954 – Utworzenie w Bazylei Europejskiej Federacji Piłki Nożnej (UEFA)
- (35) 18 VI 1969 – Zm. Jerzy Zawieyski, prozaik, dramaturg, eseista (ur. 2 X 1902)
- (100) 22 VI 1904 – Ur. Michał Choromański, prozaik, dramaturg (zm. 25 V 1972)
- 24 VI – Międzynarodowy Dzień Osteoporozy
- 26 VI – Międzynarodowy Dzień Zapobiegania Narkomanii (ustanowiony przez ONZ w 1988 r.)
- (135) 26 VI 1869 – Ur. Martin Andersen Nexø, pisarz duński (zm. 1 VI 1954)
- 27 VI – Światowy Dzień Walki z Cukrzycą, ogłoszony w 1991 r.
- (50) 27 VI 1954 – W ZSRR uruchomiono pierwszą na świecie elektrownię jądrową
- (135) 27 VI 1869 – Ur. Wacław Gąsiorowski, powieściopisarz (zm. 30 X 1939)

- (25) 27 VI 1979 – Zm. Antoni Gołubiew, powieściopisarz, eseista
(ur. 25 II 1907)
- (90) 28 VI 1914 – Wybuch I wojny światowej; zamach na arcyksięcia
Ferdynanda w Sarajewie
- (85) 28 VI 1919 – Podpisanie w Wersalu traktatu pokojowego koń-
czącego I wojnę światową
- (200) VI 1804 – Ur. Jan Konstanty Żupański, księgarz i wydawca
wielkopolski (zm. 30 XII 1883)

II. ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

Tomasz Mizerkiewicz

MIT WE WSPÓŁCZESNEJ LITERATURZE POLSKIEJ

1. W historii refleksji nad mitami wyróżnić można trzy poglądy, które wpływały na sposób traktowania mitu przez pisarzy. Pierwszy pogląd, euhemerystyczny (od twórcy, Greka Euhemerosa z Messeny), głosił, że mitologia stanowi wypaczony, przeinaczony zapis realnych wydarzeń historycznych, stąd wypada patrzeć na mity podejrzliwie, odkłamywać je. Nieco inne przekonanie upowszechniał w starożytności Heraklit Allegoreta – sądził, że w opowieściach mitycznych zawarta została wiedza z różnych dziedzin, tyle że przekazana w sposób alegoryczny, zalecał przeto, by nie traktować postaci, fabuł, świata owych opowieści dosłownie, lecz szukać ich ukrytych sensów. Wreszcie możliwe było stanowisko, najpowszechniej dziś przyjmowane, zgodnie z którym mit jest wart poznania sam w sobie. Traktuje się go wtedy jako wytwór pewnych, głównie pierwotnych kultur, choć zdaniem niektórych jest to też fenomen stwarzany nieustannie przez naszą kulturę. Tego rodzaju poglądy pojawiły się w XVIII w. (pierwszy był włoski myśliciel G. Vico), a spopularyzowane zostały przez niemieckich romantyków (Schelling, bracia Schleglowie).

Polska literatura wieków dawnych nie odróżniała fabuł mitycznych od innego typu opowieści, mitologia stanowiła zbiór tematów powszechnie znanych tzw. toposów, które można przerabiać i na nowo opowiadać. Z tego względu tematyka mitologiczna była powszechnie podejmowana przez polskich poetów staropolskich (J. Kochanowski, S. Twardowski, J. A. Morsztyn i in.). Często czyniono użytek alegoryczny ze scen mitologicznych. Dla przykładu – w dramacie *Odprawa posłów greckich* Kochanowskiego opowieść o radzie trojańskiej była „kostiumem mitologicznym”, gdyż w gruncie rzeczy chodziło o wypowiedź na temat stanu państwa polskiego w epoce renesansu, w szczególności prac jego sejmu. Polscy pisarze romantyczni świadomi byli już, że opowieść mityczna ma niezwykle znaczenie dla zbiorowej świadomości, że np. pewne postaci historyczne stają się dla narodu mitami i znaczą o wiele więcej niż ich historycznie potwierdzone czyny, gdyż wokół nich skupiona została wyobraźnia zbiorowa. Ceniono ponadto legendy z dawnych czasów, upatrując w nich odpowiednik mitologii innych ludów. Dlatego Słowacki umieścił akcję *Balladyny* i *Lilli Wenedy* w czasach pierwszych polskich Piastów. Mickiewicz z kolei ukazywał sceny z najwcześniejszej historii Litwy, które opróżniał mitycznym nimbem np. w *Grażynie*.

Ów romantyczny mit narodowy stał się potem podstawą wielu tekstów literackich. Stanisław Wyspiański mitologizował dzieje polskie np. w dramatach *Bolesław Śmiały*, *Akropolis*, zaś w słynnym *Weselu* rozliczył rodaków z ich nadmiernego przywiązania do mitów narodowych, co powodowało ich niezdolność do działań praktycznych. Jeszcze bardziej podejrzliwy wobec mitów okazał się Andrzej Żuławski, pierwszy wybitny polski autor powieści science-fiction. W trylogii *Na srebrnym globie* przedstawił społeczność, która ubóstwiła swych przodków – ludzi lądujących na księżycu i z powodu awarii osiadłych na ziemskim satelicie. Ich potomkowie uznali swych praojców za bogów, a znającego prawdziwą wersję wydarzeń przybysza z Ziemi – uśmiercili. Żuławski zapoczątkował zjawisko demitologizacji, czyli nieufności wobec mitów.

Okres międzywojenny przyniósł co najmniej jeden wybitny przykład związku literatury z mitologią – twórczość prozaika Brunona Schulza. W artykule programowym *Mityzacja rzeczywistości* głosił on, że zadaniem każdego pisarza jest dążenie do odkrycia mitycznego znaczenia każdej z opisywanych scen. We własnych opowiadaniach wspominał dzieciństwo w taki sposób, by pokazać, jak nieraz trywialne zdarzenia nabierały w oczach dziecka doniosłego znaczenia i w przypadkowo spotkanym włóczędze widział bożka Pana, służąca stawała się boginią sadów Pomoną itp.

Po wojnie całą ideologię faszystowską i stalinowską nazwano „mitologią”, co miało oznaczać ich „nierealne” traktowanie świata prowadzące do niesłychanych zbrodni. Z tego względu w cenie znalazły się utwory demitologizujące, które opowiadały się po stronie trzeźwego spojrzenia na świat np. w powieści *Góry nad czarnym morzem* Wilhelma Macha słowo „mit” występuje wyłącznie jako odpowiednik fałszu i zgubnej uludy. Ciekawe jednak, że w tym samym czasie rozkwitła literatura (zwłaszcza proza) stanowiąca wyraz polskiego mitu kresów wschodnich. Konwicky i Miłosz ukazali swój „kraj lat dziecińczych”, czyli prowincję litewską, jako miejsce włajemniczeń w zagadki świata, przestrzeń wielu spotkań z nadprzyrodzonością. Konwicky przyczynił się do upowszechnienia chwytu zwanego „prefiguracją mitologiczną” wprowadzonego przez Joyce’a w powieści *Ulisses*. Polega on na upodobnieniu akcji utworu rozgrywającego się współcześnie do wydarzenia dobrze znanego z mitologii. W utworze Joyce’a wędrówka bohatera po stolicy Irlandii, Dublinie, oparta została na historii Odyseusza. Konwicky, np. w powieści *Wniebowstąpienie* wprowadził bohatera, który wykazywał liczne podobieństwa do mitologicznego przewoźnika zmarłych – Charona.

Jeszcze ważniejszy okazał się mit Galicji Wschodniej. Powieści Buczkowskiego, Kuśniewicza, Strykowskiego, Stojowskiego i in. ukazywały ów region w czasach zaboru austriackiego, idealizując ówczesne bytowanie jego mieszkańców. Przyczyniły się do powstania mitu „szczęśliwej Austrii” (zwany z łacini-

ska: *Austria felix*), czyli kraju, w którym nie było waśni pomiędzy mieszkającymi razem nacjami, gdzie ludzie potrafili zarazem radować się życiem i odczuwać szacunek dla hierarchii społecznych i rodzinnych.

Poezja sięgała w ostatnich dekadach PRL-u po tematy i problemy mitologiczne dość często. Najczęściej chodziło o to, by w „kostiumie” mitycznych postaci (a zatem alegorycznie) przekazać treści krytyczne wobec rzeczywistości państwa komunistycznego lub wypowiedzieć się ogólnie w sprawach artystycznych. Zbigniew Herbert sięgał w tym celu po tematykę mitologiczną np. w wierszach *Nike która się waha*, *Apollo i Marsjasz*, prozach poetyckich *Hermes*, *pies i gwiazda*, *Historia Minotaura*. Podobny zabieg, ale dla nazwania osobistego dramatu życiowego, pojawił się w napisanym niedawno poemacie Czesława Miłosza *Orfeusz i Eurydyka*. Inaczej działało się w tzw. poezji lingwistycznej, gdzie zainteresowanie poetów budził pierwotny, czyli mityczny stan języka. Przypominano o możliwości kreowania słowem świata i badano, jak słowo może „ożywić” najpospolitszą rzecz. Podobne zamierzenia przyświecały Mironowi Białoszewskiemu (np. w cyklu wierszy *Obierzyny*), Tymoteuszowi Karpowiczowi (np. w wierszu *kwaśniejące źródło*), Edwardowi Balcerczanowi (np. w utworze *Rozkojarzenia rzeki*). W jeszcze inny sposób pożytkowała mit tzw. poezja wyobraźniowa; poeci imaginacyjni zakładali, że mity przechowywane są w głębi psychiki każdego człowieka i można je „wyrzucić” na powierzchnię świadomości oddając się grze swobodnych fantazji. Takie rozumienie mitu znalazło wyraz w zbiorze liryki Jerzego Harasymowicza *Mit o świętym Jerzym*.

2. Mimo prób adaptacji problemów mitu na gruncie poetyckim, w literaturze polskiej ostatnich dwudziestu lat mit stał się przedmiotem zainteresowania przede wszystkim prozaików. Najpierw w obrębie tzw. nurtu chłopskiego przełomu lat 60. i 70. (powieści Tadeusza Nowaka *A jak królem, a jak katem będziesz...*, *Dwunastu* oraz Edwarda Redlińskiego *Konopielka*), a potem już niemal lawinowo zaczęły pojawiać się książki, które stosowały chwyt stylizacji mitycznej. Działo się tak przede wszystkim w powieściach z lat 80. i 90., takich jak *Krótkie dni* Włodzimierza Paźniewskiego, *Zagłada* Piotra Szewca, *Weiser Dawidek* Pawła Huellego, *Biały kamień* Anny Boleckiej, *Sny i kamienie* Magdaleny Tulli, *Prawiek i inne czasy* oraz *Dom dzienny, dom nocny* Olgi Tokarczuk, *Dukla* Andrzeja Stasiuka, *Kulka z chleba* Jana Jakuba Kolskiego i in. Krytyka literacka różnie określała tę grupę utworów. Wrocławski krytyk Mieczysław Orski pisał o „realizmie mitologicznym”, Jerzy Jarzębski wykorzystywał termin Schulza – „mityzacja”, zaś Tadeusz Komendant pisał o „literaturze mitograficznej”. Każde z tych określeń ujawniało inne „korzenie” stylizacji mitycznej, różne inspiracje, które przyczyniły się do powstania owego ważnego zjawiska w polskiej prozie współczesnej. „Realizm mitologiczny” był aluzją do konwencji

realizmu magicznego reprezentowanego przez bardzo popularne powieści autorów iberoamerykańskich: Marqueza, Llosy i Cortazara; w ich książkach w świat zwykły niespodziewanie i swobodnie wkraczała cudowność, magia, postaci zmarłych itp. „Mityzacja” wskazywała na fascynację wielu młodych prozaików twórczością Schulza, a także niesłabnące uznanie dla prozy mitu galicyjskiego. Wreszcie „literatura mitograficzna” wiązała powszechność stylizacji mitycznej z modnymi w XX w. badaniami nad świadomością mityczną. Zarówno etnolodzy (Malinowski, Frazer, Lévi-Strauss), jak i religioznawcy (głównie Eliade), psycholodzy (Jung), teoretycy literatury (m.in. Frye, Mielecinski) opisywali przejawy mitu, szczególnie w umysłowości ludzi żyjących w społecznościach plemiennych. Odkryli wagę opowieści mitologicznych w życiu pierwotnych wspólnot, opisali typowe dla nich mityczne porządkowanie czasu i przestrzeni, po czym zauważyli liczne zjawiska „mitopodobne” w wysokorozwiniętych kulturach Europy i Ameryki.

Uważna lektura wymienionych powyżej polskich powieści pozwala zauważyć, że zostały one celowo ustylizowane na wzór opowieści mitycznej, której cechy rozpoznali wspomniani badacze. Spróbujmy wymienić najważniejsze z nich. Opowieści mityczne zawierały relacje z czasów stworzenia świata, kiedy jego formy nie były jeszcze raz na zawsze ustalone. W owej epoce, czyli – jak się zwykło powtarzać za Eliadem – *in illo tempore*, działali bohaterowie kulturowi, których uczynki stały się dla potomków regułami zachowań, to owi bohaterowie popełnili pierwsze grzechy, dokonali pierwszych odkryć, skonstruowali pierwsze wynalazki. Człowiek żyjący w społeczności mitycznej żył więc w przekonaniu, że ważny był tylko czas narodzin świata i można dzięki różnym rytuałom do owej „pierwszej” epoki powracać. Człowiek taki wyróżniał się również specyficznym odczuciem przestrzeni – szukał przede wszystkim centrum kosmosu, pragnął przebywać w pobliżu „osi świata” (*axis mundi*), aby zaznawać ładu wszechświata. Poza owym centrum bowiem świat rozpadał się i stawał obszarem chaosu, zamieszkałego przez przerażające monstra.

Ów wzorzec gatunkowy oddziałał na prozę polską różnorodnie. Czasem pojawiały się dzieła dość ostentacyjnie stylizowane na opowieść mityczną. Na przykład w utworze *Kulka z chleba* Kolskiego spotykamy opis powodzi, która spowodowała ewakuację całego miasteczka na wzgórze. W nowej sytuacji mieszkańcy dokonali jakby „stworzenia” swej osady i czekali, jak pisał autor, na „pierwszą zdradę małżeńską, pierwsze narodziny i pierwszą śmierć”. Cały ten fragment książki stanowił współczesną wersję opowieści mitycznej. Nieco inaczej uczyniła Tokarczuk, która przede wszystkim interesowała się mitycznym przeżyciem czasu i przestrzeni. Jej powieść *Prawiek i inne czasy* rozpoczyna się od zdania: „Prawiek jest miejscem, które leży w środku wszechświata.” Następnie pojawia się wiele typowo mitycznych znamion, np. istnieje niewidzialna

granica Prawieku i kto ją przekroczy staje się niewidzialny, znaleźć można w pobliżu tytułowej miejscowości środek świata w postaci kamiennego obelisku z tajemniczymi znakami. Jeszcze ważniejsze są „odmienności” czasu, gdyż nazwa „prawiek” wskazuje, że wszyscy żyją *in illo tempore*. Każdy bohater posiada własny czas, niektórzy przeżywają „spowolnienie” czasu, a po śmierci bynajmniej nie znikają, lecz nadal się „wtrącają” w sprawy żyjących. A zatem tak jak w opowieści mitycznej nic jeszcze nie jest ukształtowane ostatecznie, nawet czas może być jeszcze „kwestionowany”.

Biały kamień Boleckiej to oparta na mitologicznych wzorcach biografia pradziadka narratorki, żyjącego na kresach wschodnich pod koniec XIX wieku. Pradziadek miewa poczucie, że czas biegnie po kole, silnie przeżywa związek z ziemią, nawet niezbyt lubi typową dla człowieka postawę wyprostowaną, stąd często leży godzinami na polu. Ludzie, wśród których żyje, czują się wciąż związani z żywiołami (jak w czasie stworzenia świata), pory roku nazywają porami wody, ognia, powietrza i ziemi, poprzez obrzędy próbują obłaskawić siły kosmosu, a nowonarodzone dzieci kładą na Malce-Ziemi. Wyliczone sytuacje książkowe świadczą o mitycznym ustylizowaniu opisywanego świata, narratorka opowiada o najstarszym pamiętanym w jej rodzinie przodku, od którego jak gdyby rozpoczęły się jej dzieje. „Mitycznemu” bohaterowi zapewniła przeto odpowiednie tło.

W *Krótkich dniach* Paźniewskiego spotykamy się z sytuacją prawdziwie paradoksalną. Na wstępie relacji z dzieciństwa spędzonego w Galicji Wschodniej narrator zwierza się czytelnikom: „Nigdy nie byłem w tym domu, a przecież pamiętam wszystko doskonale.” Domyślamy się, że zaczyna się opowieść nie autentyczna, lecz opowiadająca o żywotności mitu galicyjskiego. Wszyscy bohaterowie książki przekonani są, że to ich miejscowość (Krzemieniec) jest najważniejsza w świecie, powtarzają sobie wysłane z palca historii uwznioślające ich okolicę, np. iż Freud rzekomo urodził się w krzemienieckiej krainie. Połączenie niemal szalerńczej fantazji z wzajemną akceptacją zamieszkujących Krzemieniec różnych narodowości (Ukraińców, Polaków, Żydów) przypomina o największej sile społeczności mitycznych, którą narrator nazywa wprost, pisząc, że kraina „potrafiła zachować cudowną równowagę buntu i ładu” oraz „odnosiła ciche zwycięstwa nad chaosem i dowolnością”.

Problem mitycznego języka zdolnego zmienić znaczenie powszechnie przyjętych zdarzeń pojawia się w książce Tulli *Sny i kamienie*. Narratorka opisuje w niej dzieje miasta (w domyśle: powojennej Warszawy), ale zamiast o odbudowie ze zniszczeń wojennych, woli pisać o „świecie wyłaniającym się z pierwotnego zamieszania” oraz „czasach młodości świata”. Wszyscy pracownicy przypominają herosów kulturowych, stąd: „nagrodzono rękę, która położyła pierwszą setkę cegieł, i tę, która dokonała pierwszego spustu stali”. Cała książ-

ka natomiast układa się w opowieść śledzącą dzieje miasta od pierwotnego ładu do końcowego chaosu, zakończonego niemal biblijnym potopem.

Jeszcze inaczej mityczne funkcje słowa wykorzystał Szewc w *Zagładzie*. W jego książce opowiada ktoś oglądający przedwojenne fotografie niewielkiego miasta (znowuż w domyśle: Zamościa), który postanowił „wcielić się” w rolę dawnego fotografa i oprowadzić nas przez jeden dzień po minionym świecie i przeszłej epoce. Aby podkreślić wyjątkowość przedstawianego miejsca nieodmiennie powiada, że ratusz to Centrum oraz Źródło wszystkiego, jego wieża to Oko, zaś oglądane wypadki układają się w Księgę Dnia. To ostatnie stanowi nawiązanie do motywu Księgi (pisanej majuskulą) z twórczości Schulza, gdzie oznaczała ona ukryty plan i sens wszystkich rzeczy, gwarancję ładu wszechświata.

Zanalizowane tu pokrótce książki nawiązujące do stylu opowieści mitycznej wyrażają tęsknotę za światem uporządkowanym i sensownym. Polskie przemiany ustrojowe, społeczne, obyczajowe wytworzyły stan nieustannego braku pewności w świecie, pisarze odpowiedzieli na to opowieściami, w których człowiek oswoił swoje miejsce na Ziemi. Wycofali się do świata dawnego lub wyobrazonego, który mogli uporządkować według własnych potrzeb. Niemiecki krytyk literacki, Marcel Reich-Ranicki, po przeczytaniu owych powieści uznał, że są nagannym przykładem powrotu do średniowiecznych zabobonów. Tymczasem wszystko w owych książkach dzieje się wyraźnie „na niby”, autorzy stworzyli światy, które są dość jawnie literackie, trudno więc ów zarzut uznać za słuszny. Pisarze pragnęli oddać stan lokalnej, polskiej świadomości, która bez przerwy musi zaczynać „od nowa”, a zarazem chciałaby zaznać wreszcie ładu. Służyła temu właśnie konwencja stylizacji mitycznej. Konwencja ta doczekała się zresztą już parodii np. w *Innych rozkoszach* Pilcha lub w dużo wcześniejszej *Konopielce* Redlińskiego. Może to świadczyć o jej zużyciu się, mało jednak prawdopodobne, by szeroko pojęta problematyka mityczna zniknęła z polskiej literatury. Raczej czekają nas nowe jej przetworzenia.

BIBLIOGRAFIA

Prace mitoznawcze, artykuły na temat związków literatury z mitami

1. ANTROPOLOGIA strukturalna / Claude Lévi-Strauss; przeł. Krzysztof Pomian. – Warszawa : Wydawnictwo KR, 2000. – 436 s.
2. ASPEKTY mitu / Mircea Eliade; przeł. Piotr Mrówczyński. – Warszawa : Wydawnictwo KR, 1998. – 228 s.

3. AUSTRIA Felix czyli o micie Galicji w polskiej prozie współczesnej / Ewa Wiegandt. – Poznań : Bene Nati, 1997. – 254 s.
4. FUNKCJA transdiegetyzacji (na przykładach współczesnej prozy apokryficznej) / Erazm Kuźma // W: Czas i przestrzeń w prozie polskiej XIX i XX wieku : [materiały konferencji naukowej zorganizowanej w dniach 20-22 kwietnia 1988 r.] / pod red. Czesława Niedzielskiego i Jerzego Speiny. – Toruń : Uniwersytet Mikołaja Kopernika, 1990. – 236 s. – (Rozprawy / Uniwersytet Mikołaja Kopernika)
5. HELLADA i Roma : recepcja antyku w literaturze polskiej w latach 1976-1990 / Stanisław Stabryła. – Kraków : „Księgarnia Akademicka”, 1996. – 239 s.
6. HELLADA i Roma w Polsce Ludowej : recepcja antyku w literaturze polskiej w latach 1945-1975 / Stanisław Stabryła. – Kraków : Wydawnictwo Literackie, 1983. – 640 s.
7. HORYZONT mityczny literatury Młodej Polski / Halina Floryńska. – Wrocław : Zakł. Narod. im. Ossolińskich, 1980. – S. 115-159. – (Archiwum Historii Filozofii i Myśli Społecznej / PAN. Instytut Filozofii i Socjologii; t. 26)
8. IN ILLO tempore / Jan Błoński // W: Tadeusz Nowak : zbiór recenzji i szkiców o twórczości pisarza / wybrał i oprac. Jan Zdzisław Brudnicki. – Warszawa : Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, 1981. – S. 121-127
9. LITERATURA i mitologia / Jurij Łotman, Zara Minc; przeł. Franciszek Apanowicz // Pamiętnik Literacki. – 1991, z. 1, s. 242-260
10. LITERATURA i mity / Henryk Markiewicz // Twórczość. – 1987, nr 10, s. 55-70
11. LITERATURA polska 1976-1998 : przewodnik po prozie i poezji / Przemysław Czapliński, Piotr Śliwiński. – Kraków : Wydawnictwo Literackie, 1999. – S. 239-257: Kwestia rzeczywistości
12. LITERATUROZNAWSTWO a mitologia : wstępne problemy krytyki metodologicznej / Robert Weimann; przeł. Klaus Gaida // Pamiętnik Literacki. – 1969, z. 2, s. 303-336
13. MIT Galicji w polskiej prozie współczesnej (rekonesans tematologiczny) / Ewa Wiegandt // T e k s t y. – 1979, z. 5, s. 52-62
14. MIT i historia w filozofii identyczności F. W. J. Schellinga // W: Filozofie romantyczne / [aut.] Janusz Trybusiewicz i in. – Warszawa : Państw. Wydawn. Nauk., 1967. – S. 91-107. – (Archiwum Historii Filozofii i Myśli Społecznej / PAN. Instytut Filozofii i Socjologii; t. 13)
15. MIT Orientu i kultury Zachodu w literaturze XIX i XX wieku / Erazm Kuźma. – Szczecin : Wyższa Szkoła Pedagogiczna, 1980. – 320 s.
16. MIT w literaturze, mitotwórstwo / Erazm Kuźma // W: Słownik literatury polskiej XX wieku / red. Alina Brodzka [i in.]. – Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1992. – S. 636-647

17. MIT, fikcja i przemieszczenie / Northrop Frye; przeł. Elżbieta Muskat-Tabakowska // *Pamiętnik Literacki*. – 1969, z. 2, s. 283-302
18. MITOGRAFICZNE orientacje w badaniach literackich / Elżbieta Sarnowska-Temeriusz // *W: Słownik literatury polskiej XX wieku / red. Alina Brodzka [i in.]*. – Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1992. – S. 647-651
19. MITOLOGIA / Elżbieta Sarnowska-Temeriusz // *W: Słownik literatury staropolskiej / pod red. Teresy Michałowskiej*. – Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1990. – S. 478-485
20. MITY przebrane : Dionizos, Narcyz, Prometeusz, Marcholt, labirynt / Michał Głowiński. – Kraków : Wydawnictwo Literackie, 1994. – 240 s.
21. MYŚL nieoswojona / Claude Lévi-Strauss; przeł. Andrzej Zajączkowski, Warszawa : Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1969. – 416 s.
22. O SPOSOBACH i funkcjach mityzacji : Nowak – Myśliwski – Redliński / Bogumiła Kaniewska // *Pamiętnik Literacki*. – 1990, z. 3, s. 91-113
23. OBECNOŚĆ mitu / Leszek Kołakowski. – Wrocław : Wydawnictwo Dolnośląskie, 1994. – 151 s.
24. OD AUTOLUSTRACJI do realizmu mitologicznego / Mieczysław Orski // *Kresy*. – 1997, nr 2, s. 58-64
25. POETYKA mitu / Eleazar Mielecinski; przeł. Józef Dancygier; przedm. Maria Renata Mayenowa. – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 1981. – 479 s.
26. POJĘCIE mitu w literaturze / John Holloway; przeł. Elżbieta Muskat-Tabakowska // *Pamiętnik Literacki*. – 1969, z. 2, s. 265-282
27. POWTÓRZENIA i wybory: studia z temalogii i poetyki historycznej / Janina Abramowska. – Poznań : Rebis, 1995. – 399 s.
28. ROZSTANIE z filozofią pierwszych zasad : studia filozoficzne / Odo Marquard; przeł. Krystyna Krzemieniowa. – Warszawa : Oficyna Naukowa, 1994. – S. 93-119 : Pochwała politeizmu : o monomityczności i polimityczności
29. SACRUM, mit, historia : wybór esejów / Mircea Eliade; wybór Marcin Czerwiński; wstęp B. Moliński; przeł. Anna Tatarkiewicz. – Wyd. 3. – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 1993. – 300 s. – (Biblioteka Myśli Współczesnej)
30. STARY poeta wysiaduje : interpretacja mitograficzna / Dariusz Śniezko // *W: „Matka odchodzi” Tadeusza Różewicza / pod red. Ingi Iwasiów i Jerzego Madojskiego*. – Szczecin : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, 2002. – S. 45-63

31. STYLIZACJE mityczne w prozie polskiej po 1968 roku / Tomasz Mizerkiewicz. – Poznań : „Poznańskie Studia Polonistyczne. Seria Literacka”, 2001. – 205 s.
32. SZKICE z teorii kultury / Bronisław Malinowski; przeł. T. Święcka, H. Buczyńska, H. Stasiak. – Warszawa : Książka i Wiedza, 1958. – S. 296-351 : Mīt w psychice człowieka pierwotnego
33. TRZECIA epoka (o prozie lat dziewięćdziesiątych) / Jerzy Jarzębski // *Teksty Drugie*. – 1996, nr 5, s. 5-19
34. „WEISER Dawidek” i współczesne doświadczenie mityczne / Tomasz Mizerkiewicz // *Polonistyka*. – 1999, nr 1, s. 18-23
35. W STRONĘ realizmu mitologicznego...? / Mieczysław Orski // *Odra*. – 1997, nr 9, s. 58-63
36. ŻYWIÓŁ i ład / Roger Caillois; wybór Andrzej Osęka; przeł. Anna Tatariewicz; przedm. Mieczysław Porębski. – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 1973. – 471 s.

Urszula Bzdawka

Dział Instrukcyjno-Metodyczny

ROLA BIBLIOTEK W SPOŁECZEŃSTWIE INFORMACYJNYM

8 Maja – Dzień Bibliotekarza

Jakie będą biblioteki XXI wieku? Rozważania w tej kwestii pojawiają się często.

Tradycyjna funkcja bibliotek, jako wypożyczalni książek zmienia się w wyniku tworzenia społeczeństwa informacyjnego wymagającego różnorodnej, pełnej i szybkiej informacji. Zmiana ta wiąże się także z postępem technicznym, nowymi technologiami szczególnie w zakresie automatyzacji bibliotek, cyfryzacji zbiorów oraz rozwojem telekomunikacji pozwalającej na szybkie udostępnianie i przesyłanie informacji. Te tendencje w podejściu do pracy bibliotek wyraźnie wyeksponowano podczas Światowego Kongresu Bibliotek i Informacji w Berlinie (IFLA, sierpień 2003). Podkreślano rolę bibliotek jako instytucji informacyjnych a zarazem jako podstawowe ogniwa krajowych i międzynarodowych

wych sieci informacyjnych. Za najistotniejszą funkcję współczesnej biblioteki uznano zapewnienie dostępu do każdej potrzebnej czytelnikowi informacji, w każdej dziedzinie, bez względu na sposób i miejsce jej przechowywania. Zatem przyszłość bibliotek wymaga włączania się do globalnych sieci informacyjnych, co już następuje, a czego warunkiem jest stosowanie i wykorzystywanie nowych technologii – Internet, digitalizacja zbiorów, organizacja usług elektronicznych m.in. poprzez konsorcja udostępniające bazy informacyjne i pełnotekstowe.

Wzrasta znaczenie współpracy pomiędzy bibliotekami różnego typu, naukowymi, publicznymi czy szkolnymi. Łączenie ich we wspólną, narodową sieć informującą o zbiorach i dostępnej informacji staje się koniecznością.

Próby zorganizowania sieci informacyjnej bibliotek w Polsce podejmują różne środowiska. Najwcześniej w tym zakresie odnalazły się biblioteki naukowe, uczelniane. To one dysponowały dobrze wyszkoloną kadrami, one miały też najszybszy dostęp do nowych technologii, nowych nośników informacji, jako pierwsze korzystały z zagranicznych baz informacyjnych. Biblioteki publiczne, o bardziej zróżnicowanych potrzebach czytelniczych i trudniejszych warunkach finansowych wolniej adaptują się do zmian. Ich atutem jest jednak rozległa, dobrze zorganizowana sieć, obejmująca cały kraj. Dysponują bogatymi zbiorami, infrastrukturą i wykształconą kadrami, mają jednocześnie stosunkowo niski stopień komputeryzacji, co ogranicza możliwości stosowania nowych technologii informacyjno – komunikacyjnych. W podobnej sytuacji są biblioteki szkolne, jednakże w wyniku ostatniej reformy szkolnictwa ich funkcjonowanie znacznie się poprawiło. Nadzieje bibliotek publicznych i szkolnych a także naukowych wiążą się z ogólnymi ustaleniami władzy ustawodawczej w naszym kraju. Zaczęła ona dostrzegać nowe potrzeby społeczeństwa informacyjnego, konieczność opracowania ogólnonarodowych projektów komputeryzacji m.in. bibliotek, oraz zapewnienia dostępu do Internetu w każdym, nawet małym środowisku. Pierwszym dokumentem wskazującym potrzeby społeczne jest uchwała Sejmu RP „W sprawie budowania podstaw społeczeństwa informacyjnego w Polsce” (14.02.2000). Kolejne programy „ePolska” uwzględniają w coraz większym stopniu rolę biblioteki w tym procesie. Dokument „ePolska: plan działań na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce na lata 2001-2006” sygnowany przez Ministerstwo Gospodarki w 2001 roku przewidywał utworzenie Polskiej Biblioteki Wirtualnej, stworzenie centrów dostępu do Internetu m.in. w bibliotekach, a także tworzenie w bibliotekach szkolnych multimedialnych centrów informacji. W 2002 roku Ministerstwo Infrastruktury opublikowało dokument „ePolska – 2006: plan działań na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego”. Zawiera on więcej zapisów dot. bibliotek publicznych i szkolnych. Wymienia biblioteki jako potencjalne telecentra zapewniające

powszechny dostęp do Internetu, INFOBIBnet jako projekt wykorzystania sieci bibliotek publicznych do budowania wspólnych zasobów wiedzy oraz platformy komunikacji. Podkreśla konieczność tworzenia elektronicznych bibliotek wirtualnych. Kolejny dokument „Strategia informatyzacji Rzeczypospolitej Polskiej – ePolska: maj 2003 r” opracowany przez Ministerstwo Nauki i Informatyki w zagadnieniach dot. bibliotek koncentruje się wokół prac związanych z Polską Biblioteką Internetową. Biblioteki publiczne zostały włączone do projektu „Wrota Polski”, który dostęp do katalogów bibliotek publicznych sytuuje wśród priorytetowych działań na rzecz budowy społeczeństwa informacyjnego. Wiąże się to z koniecznością stworzenia projektu scentralizowanego systemu informacyjnego bibliotek publicznych w kraju.

Powyższe dokumenty stanowią bardziej założenia teoretyczne niż rzeczywiste działania, jednak przy szerszej współpracy z bibliotekarzami mogą stanowić podstawę do wypracowania możliwych do realizacji projektów tworzenia krajowej sieci bibliotek oraz krajowej bazy informacyjnej na wzór innych krajów (USA, Francji, Danii itp.) Katalogi centralne NUKAT i KARO pomimo różnych ułomności stanowią dobrą podstawę do dalszych działań w tym kierunku.

Tymczasem poszczególne sieci bibliotek polskich próbują na miarę możliwości realizować potrzeby informacyjne swojego środowiska. Biblioteki naukowe, głównie uczelniane tworzą fundacje czy konsorcja, które ułatwiają wspólne opracowania i wykorzystywanie zbiorów i informacji.

Biblioteki szkolne tworzą multimedialne centra informacyjne, które przygotowują czytelników dziecięcych do korzystania w przyszłości z dużych bibliotek uczelnianych czy naukowych w kraju i na świecie. Biblioteki publiczne realizują potrzeby środowiska w zakresie dokumentacji i udostępniania wiedzy o regionie oraz informacji ogólnej wykorzystując dostępne programy biblioteczne które docelowo mają realizować projekt łączenia ich w krajową sieć bibliotek.

Jednakże, aby biblioteki publiczne mogły współuczestniczyć w opracowywaniu i udostępnianiu wspólnych baz informacyjnych, powinny stworzyć w swoich placówkach warunki do ich realizacji. Konieczne jest dobrze zorganizowane centrum informacyjne, wyposażone w komputery, z dostępem do sieci internetowej. Powinny dysponować przygotowanymi pracownikami znającymi nie tylko standardy biblioteczne (dla jednolitości opracowywania dokumentów i informacji), ale i dobrze zorientowanych w obsłudze komputera, programów bibliotecznych, umiejących swobodnie poruszać się w Internecie. Pożądana jest znajomość języków obcych ponieważ większość baz informacyjnych, bibliograficznych i pełnotekstowych, dostępna jest w języku angielskim. Ze względu na przewidywany intensywny rozwój działalności bibliotek, także pu-

blicznych, w kierunku udostępniania dokumentów elektronicznych, konieczne może się okazać tworzenie konsorcjów bibliotecznych, lub podobnych gremiów, które wspólnie potrafią negocjować korzystne licencje i warunki dostępu do kosztownych niekiedy e-czasopism, e-książek oraz innych tego typu dokumentów.

Można zatem sądzić, że przyszłość bibliotek to z jednej strony biblioteki wirtualne, elektroniczne, błyskawicznie dostarczające już nie tylko informacje, ale wiedzę na określony temat a jednocześnie zbiory książkowe dla tradycyjnych czytelników głównie literatury pięknej.

Proponowana bibliografia uwzględnia wybrane opracowania książkowe i artykuły ukazujące przemiany w funkcjonowaniu bibliotek obecnie i w przeszłości. Na tle bibliotek w świecie prezentowana jest sytuacja bibliotek polskich oraz ich automatyzacja. Obszerny jest rozdział prezentujący ogromne zmiany w zakresie informacji naukowej i nowych technologii informacyjnych w pracy bibliotek. Uwzględniono najnowsze opracowania z ostatnich dziesięciu lat.

1. Biblioteki w społeczeństwie informacyjnym

1. BIBLIOTEKA cyfrowa czy papierowa? / Jacek Gajkiewicz // Dyr. Szk. – 2000, nr 1, s. 21-22
2. BIBLIOTEKI na rozstajnych drogach : konferencja Generalna IFLA, Amsterdam 1998 / Jadwiga Kołodziejska // Biul. Inform. Bibl. Nar. – 1998, [nr] 4, s. 37-40
3. INTELIGENCJA otwarta : narodziny społeczeństwa sieciowego / Derrick de Kerckhove; wstęp i oprac. tekstu Wade Rowland; przekł. Andrzej Hildebrandt, Ryszard Glegoła (dodatek). – Warszawa : „Mikom” 2001. – 203 s.
4. MIEJSCE bibliotek we współczesnej Europie / Danuta Murzynowska // Biul. Inform. Bibl. Nar. – 2003, [nr] 1, s. 12-14
5. MIEJSCE i rola bibliotek w zmieniającym się świecie / Barbara Barańska-Malinowska // Pr. Nauk. Pedagog. / WSP Częst. – (1998), s. 75-79
6. PROBLEM jakości usług bibliotecznych i informacyjnych w światowym piśmiennictwie bibliotecznym / A. Michalska-Gorbacz // Prz. Bibliot. – 2000, nr 4, s. 286
7. PRZYSZŁOŚĆ bibliotek europejskich w świetle projektów Komisji Europejskiej / Aneta Firlej-Buzon // Bibliotekarz. – 1999, nr 4, s. 8-12
8. ROLA współczesnego bibliotekarstwa w społeczeństwie informacyjnym / Elżbieta Golec-Nycz // E B I B. – 2003, nr 7 (47)
<http://ebib.oss.wroc.pl/2003/47/golec.php>

9. ROSNĄCE znaczenie biblioteki jako instytucji obywatelskiej / Jens Thorhaug. [Dokument elektroniczny] // E B I B . – 2004, nr 2
<http://ebib.oss.wroc.pl/2004/53/thorhaug.php>
10. SPOŁECZEŃSTWO globalnej informacji / Ewa Niedzielska // w: Nauczanie na odległość – nowa szansa dla edukacji / red. Ewa Okoń-Horodyńska. – Tychy : WSZiNS „Jotan”, 1999. – S. 71-81
11. SPOŁECZEŃSTWO informacyjne jako nowa formacja cywilizacyjna / Mariusz Majta // E B I B . – 2003, nr 7
<http://ebib.oss.wroc.pl/2003/47/majta1.php>
Fragment pracy magisterskiej napisany w Instytucie Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Wrocławskiego.
12. W KIERUNKU biblioteki cyfrowej / Ewa Dobrzyńska-Lankosz // S p r . N a u k i . – 2000, nr 11, s. 8-9
13. WPŁYW nowoczesnych środków komunikacji masowej na działalność biblioteczną i informacyjną / Dorota Lewicka-Wojnarowicz // B i b l . Z a c h . - P o m . – 2003, nr 1, s. 27-34
14. ZINTEGROWANE szkolnictwo bibliotekarskie i informacyjne dla potrzeb Europy XXI wieku : realizacja dydaktycznych programów Wspólnoty Europejskiej na przykładzie doświadczeń Instytutu Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego. – Warszawa : IINiSB. UW, 2002. – 117 s.

II. Biblioteki publiczne w świecie

1. BIBLIOTEKARSTWO publiczne w krajach Unii Europejskiej : materiały z konferencji, Poznań–Sieraków, 2-4 października 2002. – Poznań : WBPiCAK, 2002. – 179 s.
2. BIBLIOTEKI publiczne a demokracja / Ants Viirman : tłum. Anna Krawczyk-Laskarzewska // B i b l i o t e k a r z . – 1999, [nr] 12, s. 2-5
3. BIBLIOTEKI publiczne a integracja europejska : materiały z seminarium zorganizowanego w dniach 13-15 i 27-29 listopada 2000 r. / Biblioteka Publiczna m. st. Warszawy; Biblioteka Główna Województwa Mazowieckiego. – Warszawa : Biblioteka Publ. m. st. Warszawy, 2000. – 159 s.
4. BIBLIOTEKI publiczne przed wejściem Polski do Unii Europejskiej : materiały z ogólnopolskiej konferencji Chorzów, 26-28 kwietnia 1999 r. / red. Jadwiga Chruścińska, Ewa Kubisz. – Warszawa : Centrum Ustawicznego Kształcenia Bibliotekarzy, 1999. – 165 s.
5. BIBLIOTEKI publiczne w krajach Unii Europejskiej : informator / oprac. Grażyna Lewandowicz; Centrum Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej. – Warszawa : CEBID, 2000. – 153 s. – Bibliografia

6. BIBLIOTEKI publiczne w krajach Unii Europejskiej / Joanna Kacprzak // *Por. Bibliot.* – 2003, nr 5, s. 4-8
7. BIBLIOTEKI publiczne w Niemczech / Wolfgang Kessler; tłum. Bernhard Kwoka // *Bibl. Warm.-Mazur.* – 2000, nr 1/2, s. 58-68
8. BIBLIOTEKI publiczne w Polsce i na świecie : materiały z Europejskiego Forum Bibliotekarzy, Warszawa 23-25 maja 1995 r. / red. Elżbieta Gór-ska. – Warszawa : BPW. BG, 1996. – 192 s., [5] k. tabl. kolor. : faks., fot., mapy, rys., wykr.
9. BIBLIOTEKI publiczne w procesie zmian / Jens Thorhauge // *Bibliotekarz.* – 2003, [nr] 5, s. 8-11
Bibliotekarstwo powszechne – Dania.
10. BIBLIOTEKI publiczne w Republice Federalnej Niemiec / Irena Augustynowska // *Bibliotekarz.* – 2000, [nr] 3, s. 14-16
11. BIBLIOTEKI publiczne w Słowenii / Janusz Głapa // *Bibl. Zach.-Pom.* – 2001, nr 1, s. 56-62
12. BIBLIOTEKI samorządowe w wybranych krajach Unii Europejskiej / Janina Krasucka // *Bibl. Zach.-Pom.* – 2000, nr 2/3, s. 38-40
13. BIBLIOTEKI publiczne wobec Unii Europejskiej : materiały pokonferencyjne, Przysiek–Chelmża 17-19 września 2001 / red. Jan Krajewski, Dorota Sawicka. – Toruń : Wydaw. Adam Marszałek, 2002. – 129 s.
14. DZIAŁALNOŚĆ bibliotek publicznych : wytyczne IFLA/UNESCO / opr. Philip Gill. – Warszawa : Wydaw. SBP, 2002. – 115 s. – (Nauka, Dydaktyka, Praktyka; 55)
15. FRANCUSKIE mediateki : klucz do wiedzy i kultury XXI wieku / Bogumił Skoczyński, Jadwiga Grysa // *Biblioteka.* – (1997), s. 59-71
16. KONFERENCJA międzynarodowa nt. „Biblioteki publiczne w Nowej Europie II” / Jacek Kowalski // *Bibliotekarz.* – 1999, [nr] 6, s. 19-20
17. KONFERENCJA PULMAN w Oeiras (Portugalia) / Roman Ławrynowicz, Joanna Burska, Elżbieta Gór-ska // *Bibl. Warm.-Mazur.* – 2002, nr 3/4, s. 41-46
Współpraca bibliotek publicznych, muzeów i archiwów na rzecz inicjatywy eEurope.
18. NA KAWĘ do biblioteki : o roli bibliotek publicznych w Holandii / Anna Małewska // *Bibliotekarz.* – 2000, [nr] 10, s. 13-15
19. O PRACY bibliotek publicznych w Dreźnie / Irena Augustynowska // *Bibliotekarz.* – 2003, nr 6, s. 10-16
20. ORGANIZACJA bibliotek publicznych w wybranych krajach / Grażyna Biłska // *Por. Bibliot.* – 2001, nr 10, s. 3-7
21. PAŃSTWOWE poradnie biblioteczne w Republice Federalnej Niemiec / Irena Augustynowska // *Bibliotekarz.* – 2004, nr 2, s. 11

Biblioteki publiczne w Niemczech wobec wymogów czasu.

22. PODOBAŁO mi się w Finlandii / Jadwiga Sadowska // *Bibliotekarz*. – 1999, [nr] 12, s. 23-24
23. ROLA bibliotek publicznych we współczesnym świecie / Joanna Skrzypkowska // *Bibliotekarz*. – 1999, [nr] 6, s. 23-26; nr 7/8, s. 44-46
24. WSPÓŁPRACA bibliotek szkolnych i publicznych za granicą / Beata Emilia Łaszewska-Radwańska // *Bibliotekarz*. – 1999, [nr] 7/8, s. 15-18
25. ZA POŁUDNIOWĄ miedzą / Jadwiga Kołodziejska // *Not. Wyd.* – 2001, nr 7/8, s. 20-22

Bibliotekarstwo publiczne w Czechach.

III. Biblioteki w Polsce

A. Zagadnienia ogólne

1. BIBLIOTEKARSTWO : kontynuacje i zmiany / Jacek Wojciechowski. – Kraków : Wydaw. Uniwersytetu Jagiellońskiego, 1999. – 125 s. – Bibliografia
2. BIBLIOTEKARSTWO polskie wobec zmian systemowych / Elżbieta Malinowska // *Bibliotekarz*. – 2003, [nr] 1, s. 9-14
3. BIBLIOTEKI w ePolsce : dramat w trzech odsłonach / Aleksander Radwański // *EBIB*. – 2003, nr 7 (47)
<http://ebib.oss.wroc.pl/2003.47.radwanski.php>
4. BIBLIOTEKI w ePolsce – trzecia odsłona / Aleksander Radwański // *Bibliotekarz*. – 2003, nr 10, s. 5-11
Centra informacji. Internet. Centralna biblioteka wirtualna.
5. CO CZEKA polskie biblioteki po wejściu do Unii Europejskiej? : refleksje i uwagi praktyczne / Bożena Bednarek-Michańska // *EBIB*. – 2003, nr 7 (47)
<http://ebib.oss.wroc.pl/2003/47/michalska.php>
6. EUROPEJSKIE standardy kształcenia a restrukturalizacja Polskiego systemu edukacji bibliotekarzy i pracowników informacji : (program TEMPUS JEP – 12165 –97) / Marcin Drzewiecki, Barbara Sosińska-Kalata // *Zag. Inform. Nauk.* – 1998, nr 2, s. 87-99
7. GLOBALNA biblioteka / Katarzyna Wypustek // *Wprost*. – 2001, nr 6, s. 47-49
8. INFOBIBnet – szansa czy złudna nadzieja? / Teresa E. Szymorowska // *Por. Bibliot.* – 2003, nr 1, s. 8-11
9. KONFERENCJA nt. „Biblioteka i informacja w systemie edukacji” / Ewa Szląpek // *Bibliotekarz*. – 1999, [nr] 6, s. 20-21

10. KONFERENCJA nt. Bibliotekarze i użytkownicy biblioteki w dobie powszechnej komputeryzacji / Emilia Wierzba // *Bibliotekarz*. – 1997, [nr] 4, s. 20-21
11. PROBLEMY użytkowników a biblioteka idealna / Marzena Świągół // *Bibliotekarz*. – 2003, nr 3, s. 2-5
12. USTAWA o Krajowym Systemie Biblioteczno-Informacyjnym / Bolesław Howorka // *Bibliotekarz*. – 2003, nr 12, s. 3
Współdziałanie bibliotek
13. Z BIBLIOTEKĄ do Unii Europejskiej / Elżbieta Stefańczyk // *Por. Bibliot.* – 2003, nr 5, s. 23-24
14. ZAGROŻENIA i szanse bibliotek polskich po wejściu do Unii Europejskiej – terra incognita i miły / Anna Ogonowska // *EBIB*. – 2001, nr 7 (25)
<http://ebib.oss.wroc.pl/2001/25/index/html>

B. Biblioteki publiczne

1. AKTYWIZACJA sieci bibliotek publicznych w Polsce / Aleksander Radwański // *EBIB*. – 2001, nr 8 (26)
<http://ebib.oss.wroc.pl/2001/26/index.html>
2. BIBLIOTEKA w przestrzeni publicznej i samorządowej / Jadwiga Kołodziejska // *Nowe Książ.* – 2002, nr 6, s. 80-81
3. BIBLIOTEKA powiatowa w systemie bibliotek publicznych / Władysław Michna // *Bibl. Zach. - Pom.* – 1999, nr 1/2, s. 6-14
4. BIBLIOTEKI powiatowe dzisiaj : i co dalej? / Zdzisław Bielerń // *Bibl. Lub.* – (2001), s. 26-38
5. BIBLIOTEKI powiatowe w Polsce : informator / Barbara Budyńska. – 2 ed. – Warszawa : Wydaw. SBP, 2002. – 91 s. – (Propozycje i Materiały; 51)
6. BIBLIOTEKI powiatowe w sieci bibliotek publicznych / Barbara Budyńska, Małgorzata Jezierska // *Bibliotekarz*. – 2002, [nr] 9, s. 2-8
7. BIBLIOTEKI powiatowe w świetle wstępnego sondażu / Małgorzata Jezierska // *Bibliotekarz*. – 2001, [nr] 10, s. 6-10
8. BIBLIOTEKI publiczne a integracja europejska : materiały z seminarium zorganizowanego w dniach 13-15 i 27-29 listopada 2000 r. / red. Joanna Skrzypkowska. – Warszawa : BP. BG, 2000. – 163 s.
9. BIBLIOTEKI publiczne : ani wiosna, ani stracone złudzenia... / Jan Wołosz // *Bibliotekarz*. – 2001, [nr] 10, s. 1-6
10. BIBLIOTEKI publiczne jako centra kultury i informacji (Public Libraries as Centres for Culture and Information – PLACCAI) / Roman Ławrynowicz // *Bibliotekarz*. – 2000, [nr] 1, s. 15-17

Międzynarodowa konferencja w Starych Jabłonkach k. Olsztyna dot. realizacji programu PLACCAI.

11. BIBLIOTEKI publiczne jako centra kultury i informacji (Public Libraries as Centres for Culture and Information – PLACCAI) / Roman Ławrynowicz // *Bibl. Warm.-Mazur.* – 1999, nr 3/4, s. 7-71
Międzynarodowa konferencja w Starych Jabłonkach k. Olsztyna.
12. BIBLIOTEKI publiczne jako czynnik rozwoju nowoczesnej demokracji / Zbigniew Zmigrodzki // *Bibliotekarz.* – 1998, [nr] 1, s. 8-10
13. BIBLIOTEKI publiczne końca XX wieku / Lucjan Biliński. – Warszawa : Wydaw. SBP, 2001. – 339 s. : il. (w tym kolor.). – (Nauka, Dydaktyka, Praktyka; 44)
14. BIBLIOTEKI publiczne ośrodkami informacji o Unii Europejskiej w Zachodniopomorskim / Stanisław Krzywicki // *Bibliotekarz.* – 2003, [nr] 6, s. 28-29
15. BIBLIOTEKA w otoczeniu społecznym : praca zbiorowa / red. Elżbieta Barbara Zybort. – Warszawa : Wydaw. SBP, 2000. – 161 s. – (Nauka, Dydaktyka, Praktyka; 40)
16. BIBLIOTEKI publiczne w procesie zmian / Jens Thorhauge // *Bibliotekarz.* – 2003, [nr] 5, s. 8-11
17. BIBLIOTEKI publiczne w społeczeństwie informacyjnym / Joanna Skrzypkowska. – Katowice : WBP, 1998. – 45 s.
18. BIBLIOTEKI publiczne w społeczeństwie informacyjnym / Grażyna Chłodnicka // *Bibl. Zach.-Pom.* – 2000, nr 2/3, s. 41-46
19. BIBLIOTEKI publiczne w społeczeństwie informacyjnym – uwagi i refleksje (na przykładzie działalności Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Kielcach) / Grażyna Gulińska, Jolanta Konopka // *Stud. Kiel., Ser. Bibliol.-Prasozn.* – (2002), s. 37-49
20. BIBLIOTEKI publiczne wielkich miast : ogólnopolska konferencja, Wrocław 5-7.11.2002 r. / red. Jolanta Słowik. – Wrocław : MPB, 2002. – 70 s. : il. kolor.
21. BIBLIOTEKI publiczne Wrocławia na progu XXI wieku / Andrzej Ociepa // *Bibliotekarz.* – 2003, [nr] 1, s. 4-9
22. BIBLIOTEKI w strategii województwa warmińsko-mazurskiego / Roman Ławrynowicz // *Bibl. Warm.-Mazur.* – 2001, nr 1/2, s. 16-24
Program przekształcenia bibliotek publicznych w centra kultury i informacji.
23. CZYTELNICTWO i biblioteki na wsi – obraz współczesny i tendencje : materiały z Ogólnopolskiej Konferencji Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, Poznań, 3-5 listopada 1996 r. : III Forum SBP '96 / red. Mie-

- czysław Szyszko. – Warszawa : Wydaw. SBP, 1996. – 264 s. : il. – (Nauka, Dydaktyka, Praktyka; 22)
24. DZIAŁANIA marketingowe prowadzone przez biblioteki publiczne województwa warmińsko-mazurskiego opracowanie ankiety / Renata Pietrulewicz, Danuta Kazaniecka // *Bibl. Warm.-Mazur.* – 2000, nr 3/4, s. 134-142
 25. INFOBIBNET – sieć współpracy bibliotek / Aleksander Radwański // *Bibliotekarz.* – 2002, [nr] 3, s. 6-10
 26. INFORMACJA europejska w bibliotekach publicznych a lokalne środowisko informacyjne / Katarzyna Materska // *Por. Bibliot.* – 2004, nr 1, s. 3-8
 27. JAK AUTOMATYZUJEMY biblioteki publiczne? : materiały z ogólnopolskiej konferencji nt. „Automatyzacja bibliotek publicznych”, Warszawa / Miedzeszyn 6-8 listopada 2000 r. / red. Jan Wołosz. – Warszawa : Wydaw. SBP, 2001. – 227 s. : il. – (Propozycje i Materiały; 45)
 28. JAK BIBLIOTEKI publiczne mogą służyć integracji Polski z Unią Europejską / Joanna Skrzypkowska // *Bibliotekarz.* – 2000, [nr] 7/8, s. 3-7
 29. JAK BIBLIOTEKI publiczne mogą służyć integracji Polski z Unią Europejską / Joanna Skrzypkowska // *Bibliotekarz.* – 2000, [nr] 12, s. 6-8
 30. JAKA biblioteka publiczna? / Jan Wołosz. – Warszawa : Wydaw. SBP, 2001. – 148 s. – (Propozycje i Materiały; 47)
 31. JAKIE będą biblioteki publiczne wielkich miast? / Ryszard Turkiewicz // *Not. Wyd.* – 2002, nr 12, s. 50-52
 32. KOMPUTERYZACJA bibliotek publicznych : materiały z III Ogólnopolskiej Konferencji nt. „Komputeryzacja bibliotek publicznych – stan i zamierzenia”, Supraśl k. Białegostoku 3-5 czerwca 1996 r. / red. Jan Wołosz. – Warszawa : Wydaw. SBP, 1999. – 164 s. – (Propozycje i Materiały; 9)
 33. KONFERENCJA nt. automatyzacji bibliotek publicznych / Elżbieta Górka // *Bibliotekarz.* – 2003, [nr] 4, s. 17-19
V Ogólnopolska konferencja w Warszawie.
 34. KONFERENCJA podsumowująca program PULMAN w Oeiras / Jan Wołosz // *Bibliotekarz.* – 2003, [nr] 5, s. 5-7
Konferencja „Biblioteki publiczne, lokalne muzea i archiwa uczące się wzajemnie w e-Europie”.
 35. MAŁE miasteczka, małe biblioteki / Iwona Domarowicz // *Wydawca.* – 2003, [nr] 1, s. 27-29

36. MISJA małych bibliotek publicznych i samorządów małych wspólnot lokalnych w rozwoju społeczeństwa informacyjnego / Jan Leończuk // *E B I B .* – 2001, nr (23)
<http://ebib.oss.wroc.pl/2001/23/leonczuk.html>
37. NA PEWNO w tę stronę / Roman Ławrynowicz // *Bibliotekarz .* – 2001, [nr] 1, s. 2-6
Program przekształcenia bibliotek publicznych w centra kultury i informacji w woj. warmińsko-mazurskim.
38. NA WIRAŻU : biblioteki publiczne wobec zmian ustroju i systemu administracji państwa / Witold Przybyszewski. – Warszawa : BN, 1998. – 119 s. – (Materiały Informacyjne Instytutu Książki i Czytelnictwa; 32)
39. NIEOCZEKIWANY renesans / Ryszard Turkiewicz // *Not . W y d .* – 2001, nr 5, s. 48-49; 2002, nr 10, s. 36-37
Formy upowszechniania czytelnictwa przez biblioteki publiczne.
40. O SIECI, której już nie ma / Jerzy Maj // *Not . W y d .* – 2002, nr 7/8, s. 27-30
Sytuacja bibliotek publicznych.
41. OBSŁUGA informacyjna użytkownika w dużych bibliotekach miejskich / Cezary Dziulka // *P o r . B i b l i o t .* – 2003, nr 9, s. 6-8
42. OCENA aktualnej sytuacji bibliotek publicznych w Polsce / Jerzy Maj // *Bibliotekarz .* – 2003, [nr] 1, s. 2-4
43. POLSKIE bibliotekarstwo w perspektywie wejścia do Unii Europejskiej : materiały z ogólnopolskiej konferencji towarzyszącej Krajowemu Zjazdowi Delegatów SBP, Warszawa – Miedzeszyn 8-9 czerwca 2001 r. / [red. Mieczysław Szyszko]. – Warszawa : Wydaw. SBP, 2001. – 123 s. – (Propozycje i Materiały; nr 48)
44. POLSKIE biblioteki publiczne na przełomie wieków / Teresa Szymorowska // *E B I B .* – 2000, nr 9
<http://ebib.oss.wroc.pl/arc/e009-04.html>
45. PROGRAM PLACCAI – pomysł, realizacja, rezultaty : (skrót raportu). – *Bib l . W a r m . - M a z u r .* – 1999, nr 1/2, s. 6-50
Realizacja programu „Biblioteki publiczne jako centra kultury i informacji”.
46. PUBLICZNE biblioteki samorządowe w Polsce u progu XXI wieku / Jerzy Maj // *P o r . B i b l i o t .* – 2003, nr 7-8, s. 4-8; *Nowe Książ .* – 2003, nr 6, s. 78-79
47. PULMAN – Public Libraries Mobilising Advanced Network, czyli Zaawansowana Sieć Aktywizacji Bibliotek Publicznych / Joanna Burska // *P o r . B i b l i o t .* – 2002, nr 11, s. 3-6

48. REFLEKSJE o miejscu bibliotek publiczno-szkolnych w sieci / Krzysztof Maciąg // *Bibliotekarz*. – 2000, [nr] 9, s. 5-6
49. ROLA bibliotek publicznych w kształtowaniu tożsamości kulturowej małych ojczyzn / Jan Leonczuk // *Bibl. Podl.* – (2001), s. 42-47
50. ROLA biblioteki powiatowej w bibliotekarstwie publicznym / Stanisława Mazur // *Bibliotekarz*. – 2001, [nr] 7/8, s. 27-28
51. ROZWÓJ orientacji marketingowej biblioteki publicznej / Marian Huczek // *Ekon. i Hum.* – 2000, nr 4, s. 24-29
52. SAMORZĄDOWE biblioteki publiczne – stan i oczekiwania : materiały z konferencji międzypowiatowej, Chełm 9 października 2000 r. / red. Witold Zbigniew Sulimierski. – Chełm : CBP, 2001. – 63 s., [4] s. tabl. kolor. : il.
53. SAMORZĄDOWE biblioteki powiatowe – projekcje i realia : materiały z Ogólnopolskiej Konferencji, Jędrzejów 20-22.09.2000 r. / red. Mieczysław Szyszko. – Warszawa : Wydaw. SBP, 2000. – 118 s. : il. – (Propozycje i Materiały; 42)
54. STAN bibliotek publicznych i ich finansowanie na tle innych instytucji kultury / Lucjan Biliński // *Prz. Bibl.* – 2001, z. 4, s. 319-328
55. U PROGU XXI wieku : biblioteki publiczne / Lucjan Biliński // *Biul. Inform. Bibl. Nar.* – 1999, [nr] 4, s. 33-34
56. UCIECZKA w przyszłość / Jadwiga Kolodziejska // *Not. Wyd.* – 2003, nr 1, s. 32-34
Innowacje w bibliotekach.
57. WSPÓŁPRACA biblioteki publicznej ze szkołą / Barbara Kuprel // *Bibl. Podl.* – (2002), s. 46-53
58. WSPÓŁPRACA bibliotek szkolnych i publicznych w kontekście zmian wywołanych reformą systemu edukacji / Anna Krawczuk // *Bibl. Podl.* – (2002), s. 42-45
59. ZARZĄDZANIE marketingiem jako narzędzie budowy wizerunku biblioteki publicznej / Marian Huczek // *Ekon. i Hum.* – 2002, nr 2, s. 21-36

C. Biblioteki szkolne i pedagogiczne

1. BIBLIOTEKA i informacja w systemie edukacji : materiały konferencji naukowej, Kielce 3-4 grudnia 1998 / red. Henryk Suchojad. – Kielce : BG WSP, 1999. – 207 s. : faks.
2. BIBLIOTEKA i informacja w środowisku współczesnej szkoły / Marcin Drzewiecki. – Warszawa : Wydaw. SBP, 2001. – 233 s. : il. kolor. – (Nauka, Dydaktyka, Praktyka; 50)

3. BIBLIOTEKA przyszłości i jej rola w strukturze szkoły / Ewa Najduch, Urszula Pałysińska // *Bibliotekarz*. – 2002, [nr] 6, s. 12-14
4. BIBLIOTEKA szkolna w społeczeństwie informacyjnym : refleksje, co najmniej dyskusyjne / Marcin Drzewiecki // *Por. Bibliot.* – 2003, nr 5, s. 7-10
5. BIBLIOTEKA szkolna – inaczej, czyli Szkolne Centrum Informacji? / Leszek Pawełski // *Nowa Szk.* – 1998, nr 5, s. 58-60
6. BIBLIOTEKI jutra : nowa perspektywa organizacji przestrzennej i funkcjonalnej / Mirosława Majewska. – Warszawa : CEBID, 2001. – 106 s. .
7. BIBLIOTEKI pedagogiczne w nowej rzeczywistości / Marzena Kowalczyk // *Por. Bibliot.* – 2003, nr 2, s. 6-8
8. CENTRUM informacji multimedialnej i internetowej czy skomputeryzowana biblioteka szkolna? / Hanna Batorowska // *W: Media i edukacja w dobie integracji / red. Wacław Strykowski, Wojciech Skrzydlewski.* – Poznań ; eMPi, 2002. – S. 419-426
9. INFORMACYJNE i pedagogiczne funkcje bibliotek systemu oświaty w Polsce : możliwość czy konieczność? / Marcin Drzewiecki // *Bibliotekarz*. – 2001, [nr] 7/8, s. 8-12
10. INFORMATYZACJA bibliotek szkolnych dla potrzeb programu kształcenia ogólnego / Hanna Batorowska // *Rocz. Nauk.-Dydak., Pr. Biblioteczozn. / WSP Krak.* – (1998), s. 83-93
11. JAK zamierzam przekształcić bibliotekę szkolną w centrum informacji multimedialnej? / Bożena Sowińska // *Bibliot. w Szkole.* – 2003, nr 6, s. 8-10
12. KSIĄŻKA i biblioteka w środowisku edukacyjnym : praca zbiorowa / red. Elżbieta Barbara Zybert. – Warszawa : Wydaw. SBP, 2002. – 245 s. : il. – (Nauka, Dydaktyka, Praktyka; 49)
13. MINISTERSTWO Edukacji Narodowej o bibliotekach / opr. Wojciech Książek. – Warszawa : MEN. Biuro Administracyjno-Gospodarcze, 2000. – 80 s. – (Biblioteczka Reformy; 25)
14. MULTIMEDIALNE Centrum Informacyjne – szerokie okno na świat / Joanna Okapieć // *Bibliot. w Szkole.* – 2003, nr 3, s. 3-4
15. REFORMA systemu szkolnego : rola współpracy bibliotek pedagogicznych i szkolnych / Anna Radziejowska-Hilchen // *Bibliotekarz*. – 2000, [nr] 1, s. 23-24
16. SZKOLNE centrum informacji / Hanna Batorowska, Barbara Kamieńska-Czubała. – Kraków : Wydaw. Zakonu Pijarów, 2002. – 114 s.
17. W KRĘGU biblioteki szkolnej : edukacja akademicka nauczycieli bibliotekarzy dla potrzeb zreformowanej szkoły / red. Halina Kosętko, Bożena

Pietrzyk. – Kraków : Wydaw. Naukowe Akademii Pedagogicznej, 2002.
– 75 s.

D. Biblioteki naukowe

1. BIBLIOTEKA akademicka jako wartość regionalna / Jolanta Sobielga // Bibliotekarz. – 2002, [nr] 6, s. 8-11
2. BIBLIOTEKI i bibliotekarze w wyższych szkołach zawodowych / Lucjan Biliński // Bibliotekarz. – 2003, [nr] 6, s. 36-37
3. BIBLIOTEKA multimedialna : materiały z III Ogólnopolskiej Konferencji Bibliotek Szkół Wyższych Niepaństwowych, Katowice 19-20 kwietnia 2001 / red. Jolanta Grzenia. – Katowice : GWSH, 2001. – 76 s.
4. „BIBLIOTEKA ucząca” / Anna Komperda // Bibliotekarz. – 2000, [nr] 4, s. 8-10
Międzynarodowa konferencja w Bernie nt. zadań współczesnej biblioteki akademickiej.
5. BIBLIOTEKA w procesie przemian – jakość i efektywność usług informacyjnych / Halina Ganińska // Zesz. Nauk. Pozn., Hum. – (2001), s. 47-55
Biblioteki politechniczne.
6. BIBLIOTEKI naukowe dla edukacji regionalnej / Marian Butkiewicz // Bibl. Lub. – (2001), s. 55-60
7. FUNKCJA informacyjna internetowych stron www bibliotek na przykładzie polskich bibliotek uniwersyteckich / Ewa Głowacka // Prz. Bibl. – 2000, z. 4, s. 291-301
8. INFORMACJA naukowa w edukacji i oświacie / Adam Górski, Małgorzata Lipińska // Bibl. Zach. - Pom. – 1998, nr 3, s. 17-21
9. KIERUNKI modernizacji usług biblioteczno-informacyjnych w bibliotekach szkół wyższych : materiały z ogólnopolskiej konferencji, Warszawa 28 września 1999 r. / [red. Iwona Socik, Anna Tonakiewicz] ; Politechnika Warszawska. Biblioteka Główna. – Warszawa : Oficyna Wydawnicza PW, 2000. – 65 s. : il. – Bibliografia przy referatach.
10. KOMPUTERYZACJA bibliotek wyższych szkół technicznych : kierunki i metody [autoref.] / Renata Frączek // Zag. Inform. Nauk. – 2000, nr 1, s. 82-86
11. KONFERENCJA nt. „Biblioteki akademickie a społeczeństwo informacyjne” / Lidia Derfert-Wolf // Bibliotekarz. – 2002, [nr] 9, s. 22-23
12. KONFERENCJA „Stan i potrzeby polskich bibliotek uczelnianych”, Poznań, 13-15 listopada 2002 r. / Krystyna Jazdon // Prz. Bibl. – 2002, z. 4, s. 347-352

13. KONFERENCJA „Świat biblioteki elektronicznej w klasycznej bibliotece naukowej. Możliwości rozwoju, uwarunkowania i ograniczenia” : Poznań 19-20 marca 1998 r. / Aleksander Radwański // *Rocz. Bibl.* – (1998), s. 191-195
14. MIĘDZYNARODOWA konferencja nt. Współpraca bibliotek naukowych w zakresie automatyzacji (Kraków, 16-19 listopada 1998 r.) / Wanda Pindłowa // *Prz. Bibl.* – 1998, z. 4, s. 361-363
15. OCENA efektywności udostępniania informacji w bibliotekach naukowych / Mirosław Górny. – Poznań : Wydaw. Naukowe UAM, 1999. – 199 s.
16. STAN i potrzeby polskich bibliotek uczelnianych : materiały z ogólnopolskiej konferencji naukowej, Poznań 13-15.11.2002 / red. Artur Jazdon, Aldona Chachlikowska. – Poznań : Biblioteka Uniwersytecka, 2002. – 216 s., [4] k. tabl. : il.
17. STAN i potrzeby polskich bibliotek uczelnianych / Krystyna Jazdon. – *Bibliotekarz.* – 2003, [nr] 2, s. 21-24
18. SYSTEM biblioteczno-informacyjny uniwersytetu problemy organizacyjne i metodyczne / Grażyna Tetela // *Prakt. Teor. Inform.* – 2002, nr 3/4 s. 50-53
19. TWORZENIE nowoczesnego systemu biblioteczno-informacyjnego szkoły wyższej / Barbara Maria Michałowska // *Pr. Nauk., Ekon. / Radom.* – (1997), s. 172-202
20. UDZIAŁ bibliotek akademickich w kształtowaniu społeczeństwa informacyjnego w Polsce – potencjał, możliwości, potrzeby : materiały z konferencji naukowej z okazji 50-lecia Akademii Techniczno-Rolniczej im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich, Bydgoszcz–Klonowo, 15-17 V 2002 / red. Lidia Derfert-Wolf. – Bydgoszcz : Wydawnictwa Uczelniane AT-R, 2002. – 223 s. : il.
21. WSPÓLPRACA bibliotek naukowych w zakresie automatyzacji : międzynarodowa konferencja, Kraków, 16-19 XI 1998 / Wanda Pindłowa, Krzysztof Ziolo // *Prakt. Teor. Inform.* – 1999, nr 1, s. 39-42
22. ZAUTOMATYZOWANE systemy opracowania zbiorów w bibliotekach akademii ekonomicznych w Polsce [autoref.] / Teresa Kozaczuk // *Zag. Inform. Nauk.* – 2000, nr 1, s. 77-81
23. ZNACZENIE bibliotek akademickich dla rozwoju regionów / Jolanta Sobielga // *Samorz. Teryt.* – 2002, nr 9, s. 53-56

IV. Informacja – przyszłością bibliotek

A. Informacja naukowa – automatyzacja

1. CZY informacja naukowa ma przyszłość? / Zbigniew Żmigrodzki // *Prakt. Teor. Inform.* – 2001, nr 3, s. 58-59

2. DRUKOWANA czy elektroniczna – informacja niezbędnym elementem rozwoju ekonomicznego : New Book Economy, BOBCATSSS Symposium, Budapest, 27-29 stycznia 1997 – problematyka obrad / Małgorzata Witkowska // *Zag. Inform. Nauk.* – 1997, nr 1, s. 93-97
3. DYNAMIKA przekazywania informacji w bibliotekoznawstwie oraz informacji naukowej / Jolanta Sobielga // *Zag. Inform. Nauk.* – 2002, nr 2, s. 60-67
4. DZIŚ i jutro działalności informacyjnej w bibliotekach publicznych : materiały z seminarium zorganizowanego w dniach 18-19 października 1995 r. w Kamieniu Śląskim / red. Anna Śliwińska. – Opole : WBP, 1996. – 159 s.; 1 mapa
5. ELEKTRONICZNE dostarczanie dokumentów : nowy kierunek współczesnego bibliotekarstwa / Kamila Janiszewska. – Warszawa : Wydaw. SBP, 2002. – 120 s. : il. – (Propozycje i Materiały; 56)
6. ELEKTRONICZNE i tradycyjne metody zamawiania i dostarczania dokumentów / Barbara Kuś // *Bibliotekarz.* – 2003, nr 7-8, s. 20-21
Komputeryzacja i internet, SUBITO (1998 – Berlin – serwis umożliwiający dostęp do periodyków i książek – kilka milionów).
7. ELEKTRONICZNE rozpowszechnianie informacji naukowej : konferencja międzynarodowa // *Biul. Gł. Bibl. Lek.* – (1999), s. 1-84
8. ELEKTRONICZNE źródła informacji naukowej w zakresie matematyki / Iwona Filipowicz // *Prakt. Teor. Inform.* – 2003, nr 1, s. 24-31
9. INFORMACJA naukowa w krajach Unii Europejskiej : wybrane zagadnienia prawne / współaut. Janusz Barta. – Warszawa : [Ośrodek Przetwarzania Informacji], 1997. – 138 s.
10. INFORMACJA naukowa w Polsce : tradycja i współczesność / red. Eugeniusz Ścibor. – Olsztyn : Wyższa Szkoła Pedagogiczna. Wydaw., 1998. – 249 s. – (Studia i Materiały WSP w Olsztynie; nr 146)
11. INFORMACJA naukowo-techniczna wspierająca rozwój małych i średnich przedsiębiorstw w krajach Unii Europejskiej / Elżbieta Malinowska, Anna Łukasik // *Prz. Bibl.* – 2002, z. 3, s. 175-193
12. INFORMACJA w formie elektronicznej w bibliotece uniwersyteckiej / Ewa Jadwiga Nowak // *Acta UNC, Bibliol.* – (1998), s. 591-609
13. JAKOŚĆ usług informacyjnych jako warunek tworzenia nowoczesnego społeczeństwa informacyjnego w Unii Europejskiej / Wanda Pindłowa // *E B I B.* – 2002, nr 2 (31)
<http://ebib.oss.wroc.pl/2002/31.pindlowa.php>
14. KOMPUTERYZACJA bibliotek poznańskich / Dorota Krawiec-Pierańska // *Kron. Wielkop.* – 1998, nr 3, s. 143-145

15. MIEJSCE informacji naukowej w „społeczeństwie informacyjnym” / Juliusz Lech Kulikowski // *N a u k a*. – 2001, nr 3, s. 173-187
16. OBSŁUGA informacyjna użytkowników : konferencja w Bibliotece Narodowej / Mirosława Zygmunt // *Biul. Inform. Bibl. Nar.* – 2001, [nr] 2, s. 30-33
17. OBSŁUGA informacyjna w bibliotekach warszawskich : materiały z konferencji „Problemy obsługi informacyjnej w bibliotekach warszawskich” Warszawa, Biblioteka Narodowa 9 V 2001 r. / [oprac. Jolanta Kosim, Halina Fedyna]. – Warszawa : Wydaw. SBP, 2002. – 115 s. : il., mapa. – (Propozycje i Materiały / Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich; 49)
18. OD BAZY bibliograficznej World Cat do zbiorów narodowych American Memory – owoce amerykańskiej współpracy / Marta Sobieszek // *E B I B*. – 2003, nr 2 (42)
<http://ebib.oss.wroc.pl/2003/42/sobieszek.php>
19. PROBLEMY i metody nauki o informacji : szkice i studia / red. Mirosław Górny, Piotr Nowak. – Poznań : „Sorus”, 1998. – 163 s. : 1 portr.
20. PROBLEMY informacji naukowej i technicznej w Polsce / Elżbieta Malinowska // *Prz. Bibl.* – 1999, z. 4, s. 285-294
21. SUMA wiedzy ludzkiej / Philip Morrison, Phylis Morrison; tłum. Bolesław Orłowski // *Ś w i a t N a u k i*. – Zadziwienia. – 1998, nr 9, s. 97, 99
22. SYSTEMY INTE – Europa Zachodnia / Ryszard Paś // *Spr. Nauki*. – 2000, nr 11, s. 18-19
23. WPIĘCI do sieci / Andrzej Gawroński // *Bibliotekarz*. – 1998, [nr] 11, s. 3-6
24. WPROWADZENIE do projektu ustawy o publicznie dostępnych zasobach informacji naukowo-technicznej i o działalności informacyjnej / Andrzej Szewc // *Bibliotekarz*. – 1997, [nr] 6, s. 4-8
25. WSZECHOBECNA informacja / Remigiusz Sapa // *Alma Mater* (Krak.). – 1999, nr 15, s. 15 : il.
26. WYBRANE zagadnienia automatyzacji w Bibliotece Narodowej / Jadwiga Sadowska // *Biul. Inform. Bibl. Nar.* – 1999, [nr] 1, s. 8-13
27. Z DOŚWIADCZEŃ bibliotek i ośrodków inte // *Prakt. Teor. Inform.* – 2001, nr 4, s. 1-53
28. ZARZĄDZANIE informacją we współczesnych systemach informacyjno-wyszukiwawczych – nowe wyzwanie współczesności / Wiesław Babik // *Zag. Inform. Nauk.* – 2000, nr 1, s. 51-63

B. Biblioteki elektroniczne – nowe technologie informacyjne w pracy bibliotek

1. BIBLIOTEKA cyfrowa czy papierowa? / Jacek Gajkiewicz // Dyr. Szk. – 2000, nr 1, s. 21-22
2. BIBLIOTEKI elektroniczne: koncepcje i realizacje / Aleksander Radwański // Acta Univ. Wratisl., Bibliotekozn. – (1998), s. 17-31
3. CYFROWE książki / Michael Lesk; tłum. Robert Kołos // Świat Nauki. – 1997, nr 5, s. 36-38
Elektroniczne biblioteki.
4. CYFROWY serwis informacyjny w bibliotece / Joanna Potęga // E B I B . – 2003, nr 2 (42)
<http://ebib.oss.wroc.pl/2003/42/potega.php>
5. CZASOPISMA elektroniczne /Krzysztofa Klanowska // Por. Bibliot. – 2002, nr 10, s. 6-9
6. DEDICATE – edukacja na odległość / Dominika Czyżak. – Streszcz. w jęz. ang. // Prakt. Teor. Inform. – 1999, nr 2, s. 41-44
Realizacja europejskiego programu organizacji nauczania z użyciem Internetu i przy współpracy bibliotek.
7. DIGITALIZACJA – czy istnieje jakaś strategia? / David Pearson // E B I B . – 2003, nr 2 (42)
<http://ebib.oss.wroc.pl/2003/42/pearson.php>
8. DOKUMENTY nieksiążkowe w bibliotece / Dariusz Grygowski; Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich. – Warszawa : Wydaw. SBP, 2001. – 222 s. : il.
Dokumenty audiowizualne i elektroniczne.
9. DOKUMENTY źródłowe w Internecie / Maciej Weryho // Por. Bibliot. – 2003, nr 4, s. 8-11
10. DYSTRYBUCJA informacji w wirtualnym środowisku / Maria Parlińska. – Warszawa : Wydaw. SGGW [Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego], 2002. – 114 s. : il., mapy
11. ELEKTRONICZNA biblioteka dzisiaj : efektywne wykorzystanie baz CD-ROM w sieciach komputerowych : materiały II Konferencji Górnośląskiego Konsorcjum Bibliotek Naukowych, Katowice. – Opole 21-23 kwietnia 1999 / red. Barbara Zajączkowska. – Katowice : AE, 2000. – 241 s. : il.
12. „ELEKTRONICZNE publikacje w bibliotekach i ośrodkach informacji : teoria i praktyka” : Kraków 4-5 czerwca 2001 / Remigiusz Sapa // Prakt. Teor. Inform. – 2001, nr 3, s. 55-56

13. ELEKTRONICZNE rozpowszechnianie informacji naukowej : konferencja międzynarodowa // *Biul. Gł. Bibl. Lek.* – (1999), s. 1-84
14. INFOBAZY '2002 – bazy danych dla nauki : materiały konferencji, Gdańsk 24 czerwca – 26 czerwca 2002 r. / red. Antoni Nowakowski. – Gdańsk : CI TASK [Trójmiejskiej Akademickiej Sieci Komputerowej], 2002. – 303 s. : il., mapy, err.
15. INTERNAUTA w bibliotece / Helena Dryzek // *E B I B .* – 2003, nr 7 (47)
<http://ebib.oss.wroc.pl/2003/47/dryzek.php>
16. INTERNET czyli „Wszechnica Wiedzy Wszelakiej” / Marian Walczak // *Por. Bibliot.* – 2003, nr 4, s. 13-16
17. INTERNET – fenomen społeczeństwa informacyjnego : praca zbiorowa / pod. red. Tadeusza Zasęby; przy współpracy red. Radosława Chmury; [aut. Andrzej Antoszek i in.]. – Częstochowa : Edycja Świętego Pawła, 2001. – 636 s. : il.
18. INTERNET i biblioteka / Zdzisław Dobrowolski; Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich. – Warszawa : Wydaw. SBP, 1998 (Grodzisk Maz. : „Primum”). – 153 s. : rys. – (Nauka, Dydaktyka, Praktyka; 27). – Bibliogr. s. 148-149. – Indeks
19. KARTKA z dziejów komputeryzacji bibliotek polskich : (rola Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich) / Władysław Kolasa // *Bibliotekarz.* – 2000, [nr] 3, s. 7-11
20. KOMPUTER w edukacji : podstawowe problemy technologii informacyjnej / Bronisław Siemieniecki. – Wyd. 3. – Toruń : Wydaw. Adam Marszałek, 1998. – 155 s. : il. – (Multimediałna Biblioteka Pedagogiczna)
21. KONFERENCJA „Wykorzystanie Internetu w działalności informacyjnej” : Warszawa, 23 października 1998 r. / Przemysław Bartuszek, Agnieszka Sacharuk // *Stud. Europ.* – 1999, nr 1, s. 235-240
22. MALKONTENT biblioteczny / Barbara Rzeczkowska // *Bibliotekarz.* – 1999, [nr] 3, s. 15-16
Komputeryzacja bibliotek.
23. MEDIA polskie w Internecie / Żaneta Polowczyk-Kuik; Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Instytut Nauk Politycznych i Dziennikarstwa. – Poznań : UAM, 2001. – 131 s. : il., mapa
24. NARODOWE i regionalne serwisy bibliograficzne : materiały z ogólnopolskiej konferencji nt. Automatyzacja serwisów bibliograficznych, bibliografie regionalne, bibliografia narodowa – stan prac i zamierzenia, Warszawa 2-4 grudnia 1998 r. / red. Jan Wołosz. – Warszawa : Wydaw. SBP, 1999. – 109 s. : fot. – (Propozycje i Materiały; 26)
25. NOWE technologie informacyjne w pracy biblioteki / Anna Krawczuk // *Nowa Szk.* – 1999, nr 8, s. 22-25

26. OCENA jakości bibliotekarskich serwisów informacyjnych udostępnianych w Internecie / Bożena Bednarek-Michalska // E B I B . – 2002, nr 2 (31)
<http://ebib.oss.wroc.pl/2002/31/michalska.php>
27. POZYSKIWANIE wiedzy z baz danych / red. nauk. Małgorzata Nycz, Mieczysław Lech Owoc. – Wrocław : Wydaw. AE, 2002. – 257 s. : il. – (Prace Naukowe Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego we Wrocławiu; nr 931)
28. PRZESZUKIWANIE zasobów bibliotecznych za pośrednictwem sieci Internet / Piotr Kłosowski, Jacek Izdorczyk // Z e s z . N a u k . , Elektron / PŚI. – (2000), s. 347-354
29. SEMINARIUM nt. „Tworzenie serwisów informacyjno-bibliograficznych w oparciu o system informatyczny SOWA” / Anna Śliwińska // B i b l i o t e k a r z . – 2000, [nr] 4, s. 27-28
30. SPRAWOZDANIE z II Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Nowoczesne nośniki i środki informacji naukowej w służbie nauki” / Katarzyna Nowosad. – [Dokument elektroniczny] // E B I B . – 1999, nr 7
<http://www.oss.wroc.pl/biuletyn/ebib07/s.nowosad>
31. SUPLEMENT do dziejów automatyzacji w Polsce / Aleksander Radwański // B i b l i o t e k a r z . – 2000, [nr] 5, s. 4-6
32. UŻYTKOWNICY informacji elektronicznej / red. nauk. Maria Kocójowa; Uniwersytet Jagielloński. Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej. Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej. – Kraków : Wydaw. UJ, 2000. – 207 s. – (Materiały Edukacyjne Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Jagiellońskiego; nr 11)
33. WIRTUALNA edukacja / Mirosław J. Kubiak. – Warszawa : „Mikom”, 2000. – 241 s.
34. WIRTUALNY b@zar : od jedwabnego szlaku po szlak elektroniczny / Robin Bloor; [tł. Iwona Ząbecka, Sylwia Migdał]. – Warszawa : K.E. Liber, 2001. – 332 s. : il.
35. WYKORZYSTANIE multimedialów do celów edukacyjnych i informacyjnych / Hanna Krawczuk // B i b l . P o d l . – (2002), s. 10-13

Andrzej Dudziak
Dział Instrukcyjno-Metodyczny

PIŁKA NOŻNA, HISTORIA I WSPÓŁCZESNOŚĆ 100 lat FIFA, 50 lat UEFA

Zabawy z piłką wprawianą w ruch nogą znane były w starożytnych Chinach (około 2000 roku p.n.e.), później w Egipcie, Grecji i Rzymie. W średnio-wieczu podobną grą zabawiano się w Anglii, Francji i we Włoszech. Według jednego z historyków, brytyjski zwyczaj gry w piłkę miał upamiętnić zwycięstwo mieszczan nad kohortą Rzymian przepędzonych przez miejską bramę. Co roku przez tę samą bramę przebiegali mieszkańcy miasta, tocząc przed sobą piłkę utożsamianą z wrogiem. Znana jest legenda upatrująca początków gry w piłkę jako formy uczczenia zwycięstwa nad wikingami. Wspomina się również zwyczaj panujący w Derby (od 217 n.e. do XIX wieku), gdzie piłkę kopali przedstawiciele dzielnic miasta.

Za ojczyznę nowożytnej piłki nożnej uznaje się Wyspy Brytyjskie. W 1855 roku powstał tam pierwszy klub piłkarski (Sheffield Club), a w 1863 roku założono pierwszy związek (The Football Association, FA) oraz ustalono przepisy gry, które z niewielkimi zmianami przetrwały do dnia dzisiejszego. Rozpoczęto także regularne rozgrywki (1871) o Puchar Anglii, a rok później zorganizowano pierwszy mecz międzypaństwowy (Szkocja – Anglia 0 : 0).

Gra uprawiana na Wyspach Brytyjskich zyskiwała popularność w Europie oraz na innych kontynentach. Od 1900 roku piłka nożna jest dyscypliną olimpijską a w 1930 roku w Urugwaju rozegrano pierwsze mistrzostwa świata, nazywane też Pucharem Rimeta, od nazwiska pomysłodawcy i zarazem fundatora nagrody. Powołano także Międzynarodową Federację Piłki Nożnej (FIFA – 21 maja 1904). Pieczę nad mistrzostwami Europy, Pucharem Europy (dziś Ligą Mistrzów) czy Pucharem UEFA sprawuje Europejska Federacja Piłki Nożnej (UEFA) założona 15 czerwca 1954 roku w Bazylei.

Na ziemiach polskich piłka nożna rozwinęła się na przełomie XIX i XX stulecia w zaborze austriackim na skutek wpływów Wiednia i Budapesztu. Pierwszy mecz piłkarski rozegrano we Lwowie, podczas II Zlotu Sokolów. W 1903 roku powstał klub piłkarski Sława przemianowany później na KS Czarni Lwów. Wkrótce we Lwowie utworzono także LKS Pogon, a w Krakowie (1906) zorganizowano Cracovię i Wisłę.

Krótko po odzyskaniu niepodległości rozpoczął działalność Polski Związek Piłki Nożnej (PZPN – 1919). Dwa lata później Związek przystąpił do Międzynarodowej Federacji Piłki Nożnej (FIFA) i zorganizował pierwszy mecz między-

państwowy. W Budapeszcie Polska przegrała z Węgrami 0 : 1. W 1921 roku rozpoczęto regularne rozgrywki o mistrzostwo Polski (od 1927 – systemem ligowym) oraz mecze o Puchar Polski.

Największymi osiągnięciami polskiej piłki było dwukrotne zdobycie III miejsca na Mistrzostwach Świata w 1974 i 1982 roku oraz medale złoty (1972) i srebrny (1976) uzyskane na Igrzyskach Olimpijskich.

Prezentowane zestawienie bibliograficzne (wybór) zawiera pozycje zwarte (od 1974 roku) oraz artykuły (od 1996) o historii piłki nożnej. Całość materiału podzielono na trzy części. Ukazują one rozwój gry w piłkę nożną na świecie, w Polsce oraz dzieje najważniejszych rozgrywek – o mistrzostwo świata i Europy. Wśród publikacji znajdują się m.in. opracowania encyklopedyczne, biografie i wywiady.

I. Światowa piłka nożna

A. Opracowania ogólne

a. Pozycje zwarte

1. **ALCHEMIA** futbolu / Jacek Gmoch; oprac. Tadeusz Olszański. – Warszawa : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1978. – 198 s. : il. – (Bohaterowie Stadionów)
2. **ENCYKLOPEDIA** piłkarskich mistrzostw świata / Andrzej Gowarzewski. – Warszawa : „Sport i Turystyka”, 1990. – 579 s., [40] k. tabl. : faks., fot., mapy, portr.
3. **PASJA** milionów : piłka nożna w Ameryce Południowej / Tony Mason. – Gdańsk : „Marabut”, 2002. – 223 s. : il.
4. **ŚWIATOWA** piłka nożna / Janusz Kukulski. – Warszawa : „Sport i Turystyka”, 1974. – 630 s. : il.
5. **ŚWIATOWA** piłka nożna. Cz. 2 / Janusz Kukulski. – Warszawa : „Sport i Turystyka”, 1979. – 237 s. : il.
6. **ŚWIATOWA** piłka nożna : (1977-1983) / Janusz Kukulski. – Warszawa : „Sport i Turystyka”, 1986. – 320 s.
Kontynuacja „Światowej piłki nożnej” 1974, 1979

b. Artykuły

1. **CZYSTE** nogi : piłka – największe szaleństwo Włochów / Zbigniew Dutkowski // *P o l i t y k a*. – 1998, nr 17, s. 86-87

2. DZIESIĘĆ meczów, które wstrząsnęły futbolem / Stefan Szczepek // *Rzeczpospolita*. – 2000, nr 303, s. A11
3. FUTBOL robotów / Krzysztof Olejnik // *Wprost*. – 2000, nr 26, s. 68-69
Zdrowotne problemy piłkarzy.
4. FUTBOL totalny / Agaton Koziński // *Wprost*. – 2003, nr 35, s. 28-30
5. FUTBOLOWE ziarno pieprzu : piłka nożna : „świecka religia” Hiszpanów / Tomasz Wołek // *Tyg. Powsz.* – 2003, nr 18, s. 13
6. GDY PIŁKA była Bogiem / Mauricio Murad; rozm. przepr. Artur Domoślawski // *Gaz. Wybor.* – 2000, nr 279, dod. s. 10-16
Futbol w Brazylii.
7. NAJCZYSTSZY dźwięk piłki / Norman Davies; rozm. przepr. Krzysztof Masłoń // *Rzeczpospolita*. – 2003, nr 119, s. A18
Piłka nożna w Wielkiej Brytanii.
8. PIŁKA w reformach / Rafał Nahorny // *Polityka*. – 2000, nr 25, s. 95-96
Projekty zmian zasad gry w futbol.
9. POKOPANA potęga / Tadeusz Olszański // *Polityka*. – 2001, nr 48, s. 90-91
Piłkarska reprezentacja Brazylii.
10. SIERP, młot i piłka : futbol za Stalina i po nim / Stefan Szczepek // *Rzeczpospolita*. – 2003, nr 93, s. A10-A12
11. SKRZYDŁOWY, bramkarz i łącznik / Stefan Szczepek // *Rzeczpospolita*. – 2000, nr 1, s. D3
Piłka nożna w XX wieku.
12. ŚWIAT jest piłką futbolową : osobisty piłkarski przegląd roku / Stefan Szczepek // *Rzeczpospolita*. – 2003, nr 301, s. A16
13. TRZY kolory / Roman Lewandowski // *Polityka*. – 2000, nr 53, s. 76-77, 79
Piłka nożna we Francji.
14. Z PAMIĘTNICZKA czeladnika podejrzeń / Michał Klizma // *Fronda*. – (2002), s. 132-137
Piłka nożna.

B. Biografie, wywiady

a. Pozycje zwarte

1. GRYŻĆ trawę / Toni Schumacher. – Warszawa : „Iskry”, 1988. – 155 s.
2. MOJE życie jak mecz / Michel Platini. – Szczecin : „Glob”, 1990. – 126 s.
3. NAJLEPSI piłkarze świata A-Z : kalejdoskop / Andrzej Konieczny, Janusz Kukulski. – Warszawa : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1978. – 237 s. : il.

4. KSIĘGA 100 [stu] piłkarzy stulecia / Fabian Clemens [i in.]. – Warszawa : „Interart”, 1996. – 205 s.
5. PELE / Edson Arantes do Nascimento. – Warszawa : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1980. – 353 s., il. – (Bohaterowie Stadionów)
6. RONALDO! ; 21 lat geniuszu i 90 minut, które wstrząsnęły światem / Wensley Clarkson. – Poznań : „In Rock”, 2000. – 260 s. : il.
7. WIELCY piłkarze, sławne kluby / Andrzej Gowarzewski, Grzegorz Stański. – Warszawa : „Sport i Turystyka”, 1979. – 362 s. : il.

b. Artykuły

1. ALFREDO di Stefano – „Biała Błyskawica” / Andrzej Roman // Tyg. Solid. – 1997, nr 32, s. 21
2. KURACJA u Fidela : wzloty i upadki Diego Maradony / Michał Hałicki // Prz. Tyg. – 2000, nr 6, s. 23
3. NIE BOJĘ się silaczy / Raul Gonzalez; rozm. przepr. Dariusz Wołowski // Gaz. Wybor. – 2000, nr 95, s. 39
Zawodnik drużyny futbolowej Real Madryt.
4. URODZENI 12 lipca : sylwetka Zinedine'a Zidane'a / Robert Błorński // Gaz. Wybor. – 1999, nr 40, s. 28

C. Kluby, rozgrywki klubowe

a. Pozycje zwarte

1. EUROPEJSKIE finały : od A do Z / [aut. Andrzej Gowarzewski oraz Wioletta Głuk i in.]. – Katowice : „GiA”, 1999. – 204 s., [36] s. tabl. : il. – (Encyklopedia Piłkarska FUJI; t. 23)
2. OD REALU do Barcelony : historia pucharu mistrzów / [aut. Henryk Bieliński i in.]. – Katowice : „GiA”, 1992. – 199 s. : il. – (Encyklopedia Piłkarska FUJI; t. 4)
3. PUCHAR zdobywców : historia PEZP / [aut. Wojciech Batko i in.]. – Katowice : „GiA”, 1992. – 189 s. : il. – (Encyklopedia Piłkarska FUJI; t. 6)
4. ŚWIATOWE kluby piłkarskie / Andrzej Konieczny, Janusz Kukulski. – Warszawa : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1978. – 135 s. : il.

b. Artykuły

1. EKSTRAKLASA / Michał Kołodziejczyk // Polityka. – 2003, nr 21, s. 104-105
2. GWIEZDNE wojny / Rafał Nahorny // Polityka. – 2001, nr 21, s. 92-93
Finałowe rozgrywki Ligi Mistrzów.

3. LIGA mistrzów / Dariusz Wołowski // *Gaz. Wybor.* – 1997, nr 265, dod. s. 42-48
4. LIGA bez mistrzów : Hiszpanie biorą puchar / Rafał Nahorny // *Polityka.* – 2000, nr 22, s. 95-96
Finał Piłkarskiej Ligi Mistrzów.
5. PIŁKA nożna : Manchester United – najbogatszy klub świata / Rafał Nahorny // *Polityka.* – 1999, nr 9, s. 82-83
6. SIÓDMEGO dnia Bóg grał w piłkę / Jacek Celiński // *Tyg. Powsz.* – 2003, nr 26, s. 12
7. W HOŁDZIE Katalonii / Paweł Wilkowicz // *Rzeczpospolita.* – 2003, nr 248, s. A15
8. Z NÓG do rąk / Stefan Szczytełk // *Polityka.* – 1999, nr 22, s. 88-89
Finał Pucharu Europy w piłce nożnej.

II. Polska piłka nożna

A. Opracowania ogólne

a. Pozycje zwarte

1. BIAŁO-CZERWONI : dzieje reprezentacji Polski / [aut. Andrzej Gowarzewski oraz Henryk Biliński i in.]. – Katowice : „GiA”, 1991. – 191 s., [16] s. tabl. : il. – (Encyklopedia Piłkarska FUJI; t. 2)
2. BIAŁO-CZERWONI : dzieje reprezentacji Polski / [aut. Andrzej Gowarzewski oraz Henryk Biliński i in.]. – Katowice : „GiA”, 1995. – 192 s., [24] s. tabl. : il. kolor. – (Encyklopedia Piłkarska FUJI; t. 14)
3. BIAŁO-CZERWONI : dzieje reprezentacji Polski [Cz.] 3, 1971-1980 / [aut. Andrzej Gowarzewski, Stefan Szczytełk oraz Henryk Biliński]. – Katowice : „GiA”, 1996. – 192 s., [24] s. tabl. kolor. : il. – (Encyklopedia Piłkarska FUJI; t. 16)
4. BIAŁO-CZERWONI : dzieje reprezentacji Polski [Cz.] 4, 1981-1997 / [aut. Andrzej Gowarzewski oraz Janusz Jacek Gućwa i in.]. – Katowice : „GiA”, 1997. – 200 s., [32] s. tabl. kolor. : il. – (Encyklopedia Piłkarska FUJI; t. 20)
5. DROGA do Buenos... / Stefan Grzegorzczak. – Warszawa : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1978. – 133 s., [12] k. tabl. : il. – (Mundial '78)
6. DROGA do Meksyku / Stefan Grzegorzczak, Jerzy Lechowski. – Warszawa : Młodzieżowa Agencja Wydawnicza, 1986. – 100 s., [16] s. tabl. : fot., portr.
7. GWIAZDY, bramki, emocje Stadionu Śląskiego / Zbigniew Dutkowski. – Katowice : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1978. – 189 s. : il., portr.

8. JAK uzdrowić polską piłkę nożną? / Ashby C. Moncure. – Warszawa : Fundacja Sztuki na rzecz „Integracji”, 1999. – 102 s.
9. MURHARDT – dzień po dniu : Polska na X Mistrzostwach Świata / Stefan Grzegorzczak. – Warszawa : „Sport i Turystyka”, 1974. – 32 s. : il. – (Stadion)
10. PIŁKA nożna 1919-1979 : ludzie, drużyny, mecze / Stefan Grzegorzczak, Jerzy Lechowski, Mieczysław Szymkowiak. – Warszawa : Młodzieżowa Agencja Wydawnicza, 1981. – 214 s. : il. – (Rocznik Polskiego Piłkarstwa; t. 1)
11. PIŁKA nożna 1919-1989 : ludzie, drużyny, mecze : zarys encyklopedyczny / S. Grzegorzczak, J. Lechowski, M. Szymkowiak. – Warszawa : „Passa”, 1991. – 320 s., [40] s. tabl. : faks., fot., portr.
12. PIŁKA nożna w Polsce / Józef Hałys. T. 1. – Kraków : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1981. – 262 s. : il.
13. POLSKA piłka nożna / Józef Hałys. – [Wyd. 4 uzup. i poszerz.]. – Kraków : KAW, 1986. – 995 s., [62] s. tabl. kolor. : fot., portr., rys. – (Almanach KAW z Dyskobolem)
14. PRZEZ Wembley do Monachium / Wiktor Osiałyński. – Warszawa : „Książka i Wiedza”, 1974. – 242 s.
15. SREBRNA drużyna / red. Jerzy Barszczewski. – Warszawa : Kraj. Ag. Wydawnicza, 1974. – 172 s.
16. TRZY finały / praca zbiorowa. – Warszawa : Młodzieżowa Agencja Wydawnicza, 1979. – 179 s., [18] k. : il.
17. WIELKI finał czyli Opowieść o drodze polskich piłkarzy do złotego medalu olimpijskiego / [Grzegorz Aleksandrowicz i in.]. – Warszawa : „Sport i Turystyka”, 1974. – 249 s. : il.
18. WIELKI finał : opowieść o udziale Polaków w piłkarskich turniejach olimpijskich. – Wyd. 2 popr. i uzup. – Warszawa : „Sport i Turystyka”, 1977. – 244 s.
19. ZAGRAĆ w Meksyku / Waldemar Piasecki, Maciej Poikowski. – Białystok : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1986. – 54 s.

b. Artykuły

1. ARBITER na gwizdek : sędziowie piłkarscy / Michał Kołodziejczyk // *P o l i t y k a*. – 2003, nr 9, s. 93-96
2. BYLI chłopcy, byli... / Tadeusz Kijonka // *Ś l ą s k*. – 2001, nr 8, s. 22-25
3. DUCH kopie / Zdzisław Pietrasik // *P o l i t y k a*. – 1998, nr 19, s. 20-21
Sytuacja polskiego futbolu.

4. FUTBOL : żona specjalna / Paweł Misior // Tyg. Powsz. – 1998, nr 21, s. 4
Polski Związek Piłki Nożnej.
5. GŁÓWKA za milion : futbolowi milionerzy / Marcin Harasimowicz // Wprost. – 2003, nr 6, s. 60-61
6. GRA bez piłki / Stefan Szczepek // Wprost. – 1999, nr 14, s. 66-68
Problemy polskiej piłki nożnej.
7. ORŁY – do boju! / Michał Gryczyński // Przew. Katol. – 2002, nr 21, s. 10-13
8. ORZEŁ i reszta / Sławomir Mizerski // Polityka. – 1999, nr 7, s. 70-71
Polskie środowisko piłkarskie.
9. PIENIĄDZE piłkarskiej rodziny / Mirosław Nowak // Przegląd. – 2000, nr 11, s. 10
10. PIŁKA na dnie / Krzysztof Olejnik // Wprost. – 1999, nr 49, s. 66-67
Sytuacja w polskim futbolu.
11. PIŁKA na uwięzi / Ryszard Dolata; rozm. przepr. Krzysztof Olejnik // Wprost. – 1999, nr 11, s. 69
Polski futbol.
12. PIŁKA skopana : polski futbol, czyli Liga Rachmistrzów / Dariusz Rosiak, Michał Kołodziejczyk // Polityka. – 2003, nr 11, s. 3-6, 8-9
13. PRAWO Bosmana : polskie transfery piłkarskie / Tadeusz Olszański // Polityka. – 1999, nr 31, s. 70-71
14. RZUT karny / Krzysztof Olejnik // Wprost. – 1998, nr 20, s. 38, 40
Polski Związek Piłki Nożnej.
15. ZACZAROWANA piłka / Tomasz Sorowicz // Tyg. Solid. – 2001, nr 51/52, s. 34
Polska drużyna piłkarska na mistrzostwach świata w latach 70-tych i 80-tych.

B. Biografie, wywiady

a. Pozycje zwarte

1. DEYNA / Stefan Szczepek. – Ruda Śląska : Dom Wydawniczy Grażyna Kosmala, cop. 1996. – 175 s. : il.
2. ENGEL : futbol na tak / Maciej Polkowski, Jerzy Engel. – Wrocław : Wydaw. Dolnośląskie, 2001. – 156 s. : il.
3. JA, LUBAŃSKI : wspomnienia piłkarza / Krzysztof Wyrzykowski. – Warszawa : „Wigor”, 1990. – 159 s., [20] s. fot.

4. KULISY reprezentacyjnej piłki „[czy mogłem zostać mistrzem świata...] / Jan Tomaszewski. – Łódź : Promise Publishing Institute, 1991. – 126 s. – (Gwiazdy Sportu, Sensacje, Skandale)
5. KOCHANA piłeczko / z Józefem Młynarczykiem rozmawiali Jacek Dąbski, Andrzej Roman, Stefan Szczepiek. – Warszawa : „Temark”, 1992. – 127 s.
6. MOI rywale / Roman Hurkowski, Andrzej Person. – Bydgoszcz : „Pomorze”, 1985. – 95 s. : fot. – (Boniek i Inni)
7. MUNDIALOWY dziennik Antoniego Piechniczka / Grzegorz Stański. – Warszawa : „Sport i Turystyka”, 1982. – 48 s. : il.
8. NA POLU karnym / Zbigniew Boniek; współpr. aut. Krzysztof Wągródzki. – Warszawa : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1986. – 126 s. : il.
9. PÓŁ wieku z piłką / Kazimierz Górski; współpr. aut. Andrzej Konieczny. – Warszawa : „Sport i Turystyka”, 1985. – 299 s. : il.
10. PROSTO z Juventusu / Zbigniew Boniek; oprac. Andrzej Person. – Bydgoszcz : „Pomorze”, 1986. – 144 s. : il.
11. SEKRETY trenera Górskiego : moje 70 lat / Kazimierz Górski, Stefan Grzegorzczak, Jerzy Lechowski. – Warszawa : „Passa”, 1992. – 260 s. + Album rodzinny : 80 s. : fot., portr.
12. SELEKCYJNERZY / Andrzej Jucewicz. – Warszawa : „Sport i Turystyka”, 1988. – 148 s., [23] s. fot.
13. STRZAŁ w dziesiątkę : Lubański, Górski, Boniek, Piechniczek, Lato, Deyna, Jarguz, Żmuda, Tomaszewski, Szarmach. – Warszawa : Młodzieżowa Agencja Wydawnicza, 1986. – 68 s. : portr.
14. Z ŁAWKI trenera / Kazimierz Górski; współpr. aut. Andrzej Konieczny. – Wyd. 3 popr. i rozsz. – Warszawa : „Sport i Turystyka”, 1981. – 375 s. : il.

b. Artykuły

1. BO TUTAJ jeszcze będzie pięknie / Paweł Czado, Piotr Płatek, Michał Białoński // *G a z . W y b o r .* – 2003, nr 127, dod. Sport nr 22, s. 4-5
2. DEYNA niedoceniony? / Marek Puławski // *P r z . T y g .* – 2000, nr 3, s. 23
3. DUDEK na tle siatki / Rafał Nahorny // *P o l i t y k a .* – 2001, nr 49, s. 88-89
4. DWA oblicza trenera / Antoni Piechniczek; rozm. przepr. Mirosław Nowak // *P r z e g l ą d .* – 2001, nr 34, s. 33-34
5. GDZIE są chłopcy z tamtych lat : Wembley po latach / Michał Kołodziejczyk // *P o l i t y k a .* – 2003, nr 41, s. 100-103
6. JA, ENGEL / Krzysztof Olejnik // *W p r o s t .* – 2001, nr 48, s. 74-77
Selekcjoner piłkarskiej reprezentacji Polski

7. JESZCZE słyszę tamten stadion / Lucjan Brychczy; rozm. przepr. Joanna Czajkowska // *Głos Naucz.* – 1999, nr 41, s. 5
8. KTO trafi w tę bramkę! / Tadeusz Olszański // *Polityka.* – 2001, nr 15, s. 101-102
Trener reprezentacji piłkarskiej Jerzy Engel.
9. NA ZAWSZE w naszej pamięci : Kazimierz Deyna (1947-1989) // *Nowa Myśl Pol.* – 2003, nr 46, s. 17
10. NAUCZYŁEM się w życiu nie pękać / Mirosław Nowak // *Przeгляд.* – 2004, nr 52/1, s. 82-85
Sylwetka Antoniego Piechniczka.
11. NIE BYŁEM aktorem jednego spektaklu / Jan Tomaszewski; rozm. przepr. Robert Błoński, Dariusz Wołowski // *Gaz. Wybor.* – 2001, nr 208, s. 24-25
12. NIE WIDZĘ następcy / Rafał Stec // *Gaz. Wybor.* – 2000, nr 84, s. 40
Grzegorz Lato.
13. PO PROSTU Górski / Kazimierz Górski; rozm. przepr. Mirosław Nowak // *Przeгляд.* – 2001, nr 8, s. 9
14. POKONANY przez historię / Joachim Waloszek // *Gaz. Wybor.* – 1998, nr 2, s. 22-24
Ernest Wilimowski.
15. PRZYSZŁA, nasza, zeszła, weszła : 1973 : Wembley / Stefan Szczepek // *Rzeczpospolita.* – 2003, nr 244, s. A11
16. WIERNY / Gerard Cieślak; rozm. przepr. Piotr Zaczkowski // *Śląsk.* – 2000, nr 4, s. 56-57
17. ŻYCIE poświęciłem piłce / Wojciech Łazarek; rozm. przepr. Robert Błoński // *Gaz. Wybor.* – 1998, nr 8, s. 27

C. Kluby, rozgrywki

a. Pozycje zwarte

1. GÓRNIK Zabrze : 50 lat prawdziwej historii (1948-1998) / [aut. Andrzej Gowarzewski, Joachim Waloszek oraz Wioletta Głuk i in.]. – Katowice : GiA, 1998. – 212 s. : il., 1 mapa. – (Kolekcja Klubów; t. 6); (Encyklopedia Piłkarska FUJI)
2. KA-KA-ES mistrzem jest : 1922-1983 / [Kolejowy Klub Sportowy „Lech” Poznań; tekst i układ Stanisław Garczarczyk]. – Poznań : Krajowa Agencja Wydawnicza : na zlec. KKS „Lech”, [1983]. – [24] s. : il.
3. LEGIA Warszawa : 80 lat „Zielonych” – księga Jubileuszowa / [aut. Andrzej Gowarzewski, Stefan Szczepek oraz Henryk Biliński i in.]. – Kato-

- wice : „GiA”, 1995. – 216 s. : il. – (Kolekcja Klubów; t. 2); (Encyklopedia Piłkarska FUJI)
4. LIGA gra i po czterdzieście / Zbigniew Dobrowolny [i in.]. – Warszawa : „Sport i Turystyka”, 1977. – 211 s. : il.
 5. LIGA gra i po pięćdziesiątce / Janusz Jeleń [i in.]. – Wyd. 2. – Warszawa : „Sport i Turystyka”, 1988. – 303 s. : il.
 6. LWÓW i Wilno w ekstraklasie : dzieje polskiego futbolu kresowego / [aut. Andrzej Gowarzewski oraz Zbigniew Dobrowolny i in.]. – Katowice : „GiA”, 1997. – 192 s. : il., 1 mapa. – (Kolekcja Klubów; t. 4); (Encyklopedia Piłkarska FUJI)
 7. O TYTUŁ mistrza Polski : 1920-2000 / [aut. Andrzej Gowarzewski oraz Wioletta Głyk i in.]. – Katowice : „GiA”, 2000. – 216 s. : il. – (Encyklopedia Piłkarska FUJI; t. 25)
 8. 500 [PIĘĆSETNY] mecz w I lidze piłki nożnej : Stal Mielec–Pogoń Szczecin, Mielec 22 kwietnia 1989 r. : 50 lat Fabrycznego Klubu Sportowego „PZL–Stal” Mielec : [1939-1989 / oprac. Wojciech Gorczyca, Władysław Morytko i Marek Szymczak]. – Mielec : FKS „PZL–Stal”, 1989. – 44 s. : fot., portr.
 9. PIŁKA nożna w Wielkopolsce 1921-2001 / pod red. Bernarda Woltmana; [zespół aut. Ryszard Dorożala i in.]; Polskie Towarzystwo Naukowe Kultury Fizycznej. Sekcja Historii Kultury Fizycznej, Wielkopolski Związek Piłki Nożnej. – Poznań : PTNKF. SHKF, 2001. – 336 s., [100] s. tabl. : il.
 10. PIŁKARSKI Puchar Polski / Janusz Jeleń, Andrzej Konieczny. – Warszawa : „Sport i Turystyka”, 1988. – 179 s., [16] s. fot.
 11. POLONIA, Warszawianka, Gwardia : prawdziwa historia trzech klubów / [aut. Andrzej Gowarzewski oraz Piotr Bratkowski i in.]. – Katowice : „GiA”, 2003. – 288 s. : il. – (Kolekcja Klubów; t. 7); (Encyklopedia Piłkarska FUJI)
 12. RUCH Chorzów : 75 lat „Niebieskich” – księga jubileuszowa / [aut. Andrzej Gowarzewski, Joachim Waloszek oraz Henryk Biliński i in.]. – Katowice : „GiA”, 1995. – 216 s. : il. – (Kolekcja Klubów; t. 1); (Encyklopedia Piłkarska FUJI)
 13. WIDZEW oraz dawni łódzcy ligowcy ŁTS-G. Klub Turystów, Union-Touring : 75 lat prawdziwej historii RTS (1922-1997) / [aut. Andrzej Gowarzewski oraz Andrzej Bogusz i in.]. – Katowice : „GiA”, 1998. – 192 s. : il. – (Kolekcja Klubów; t. 5); (Encyklopedia Piłkarska FUJI)
 14. WISŁA Kraków : 90 lat „Białej Gwiazdy” – księga jubileuszowa / [aut. Andrzej Gowarzewski oraz Wojciech Batko i in.]. – Katowice : „GiA”,

1996. – 212 s. : il. – (Kolekcja Klubów; t. 3); (Encyklopedia Piłkarska FUJI)

b. Artykuły

1. KTO CO w Gro / Włodzimierz Nowak // *Gaz. Wybor.* – 2003, nr 273, dod. Duży Format nr 48, s. 18-22
Przed meczem Groclin-Dyskobolia z Manchester City.
2. PIŁKARSKA ruletka / Juliusz Urbanowicz // *Wprost.* – 2003, nr 31, s. 60-61
3. PREZES, piłkarze, miasteczko w tle / Marcin Kołodziejczyk // *Polityka.* – 2003, nr 46, s. 108-112
4. SPĘDZAM pół życia na stadionie / Zbigniew Drzymala; rozm. przepr. Dariusz Tuzimek // *Gaz. Wybor.* – 2003, nr 256, dod. Sport nr 44, s. 10-11

III. Mistrzostwa świata i Europy

A. Mistrzostwa świata

Opracowania ogólne

1. DRAMATY mistrzostw świata / [aut. Maciej Biega i in.]. – Warszawa : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1978. – 130 s. : il.
2. 12 [DWAŃŚCIE] razy o prymat na świecie / Grzegorz Aleksandrowicz. – Warszawa : „Sport i Turystyka”, 1985. – 101 s. : il.
3. ENCYKLOPEDIA piłkarskich mistrzostw świata / Andrzej Gowarzewski. – Warszawa : „Sport i Turystyka”, 1990. – 579 s., [40] k. tabl. : faks., fot., mapy, portr.
4. HEROSI mundiali : mistrzostwa świata. Cz. 1, Biogramy / Andrzej Gowarzewski; [współpraca aut. Bożena Bilińska-Smołań i in.]. – Katowice : „GIA”, 1993. – 197 s. : il. – (Encyklopedia Piłkarska FUJI; t. 8)
5. KIERUNEK Berlin / Dariusz Rosiak // *Polityka.* – 2003, nr 50, s. 104-106
Eliminacje do finału mistrzostw świata.
6. MILIARD na widowni : [kartki z piłkarskich mistrzostw świata] / aut. Roman Hurkowski [i in.]. – Warszawa : Młodzieżowa Agencja Wydawnicza, 1979. – 188 s.
7. MISTRZOSTWA świata w piłce nożnej 1930-2002 / Aleksandra Godek, Robert Falewicz. – Wyd. 2 uzup. – Poznań : „Kurpisz”, 2002. – 311 s. : il.

8. MUNDIAL w domu : od Urugwaju do Meksyku / Juliusz Stecki. – Opole : Wydział Kultury Fizycznej Sportu i Turystyki Urzędu Miejskiego, 1986. – 127 s. : il.
9. NAMIĘTNOŚĆ świata : mistrzostwa świata w piłce nożnej 1930-2002 / Łukasz Czyżewski. – Szczecin : „Roger Roger”, 2002. – 380 s. : il.
10. PÓŁ wieku piłkarskich MŚ [mistrzostw świata] / Janusz Jeleń, Andrzej Konieczny. – Wyd. 3 rozsz. – Warszawa : „Sport i Turystyka”, 1981. – 190 s. : il.

1974

1. PIŁKARSKIE mistrzostwa świata 1974 : vademecum / Andrzej Gowarzewski, Grzegorz Stański. – Warszawa : „Sport i Turystyka”, 1974. – 32 s. – (Stadion)

1978

1. BANK informacji / [aut. Krzysztof Ernst i in.; pod kier. Stefana Grzegorzcyka]. – Warszawa : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1978. – 232 s. : il. – (Mundial '78)
2. KOPNIĘTA piłka / Jacek Semkowicz. – Warszawa : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1978. – 100 s. : il. – (Mundial '78)
3. MUNDIAL '78 : argentyńskie boje / Andrzej Gowarzewski, Grzegorz Stański. – 2 wyd. zm. i rozsz. – Warszawa : „Sport i Turystyka”, 1978. – 204 s. : tab.
4. MUNDIAL 78 : Polska gola! / Andrzej Jucewicz. – Warszawa : Wydawnictwa Radia i Telewizji, 1978. – 94 s. : il.
5. OD A do Z o Mundial [19]78 / [red.] Jan Frandofert; [teksty J. Frandofert i in.]. – Kraków : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1978. – 62 s. : il.

1982

1. ESPANA '82. – Warszawa : Młodzieżowa Agencja Wydawnicza, 1982. – 80 s. : il.
2. ESPANA 82 : informator piłkarski / [oprac. zespół „Omnipress-Sport” pod red. Bogdana Bańki]. – Warszawa : „Omnipress-Sport”, [1982]. – 95 s.
3. ESPANA '82 : informator piłkarskich mistrzostw świata 1982 / Grzegorz Stański. – Warszawa : „Sport i Turystyka”, 1982. – 38 s.
4. ESPANA '82 – nerwy, radość, zwątpienie, zwycięstwo / Andrzej Makowiecki. – Łódź : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1982. – 155 s.

5. ESPANA '82 : Polska – nasza drużyna / [aut. tekstów Mieczysław Szymkowiak, Krzysztof Wągradzki]. – Warszawa : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1981. – 48 s. : il., portr.
6. ESPANA 82 : vademecum piłkarskich mistrzostw świata / [oprac. Zespół Sportowy Redakcji Krajowej [Polskiej Agencji Prasowej] PAP i Centralnego Ośrodka Dokumentacji Prasowej przy PAP]. – Warszawa : CODP PAP, 1982. – 2 cz. (83; 64 s.) : tab.
7. RAPORT z Mundialu : XII Mistrzostwa Świata Hiszpania, 13.V – 11.VII.1982 / Bogusław Hajdas [i in.]. – Warszawa : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1984. – 254 s. : rys.
8. TAJEMNICE Mundialu : Espana '82 / Stefan Grzegorzcyk, Jerzy Lechowski. – Warszawa : Młodzieżowa Agencja Wydawnicza, 1983. – 126 s. : il.
9. WSZYSTKO o Espana 82. – [Warszawa] : „Omnipress-Sport”, [1982]. – [64] s. : fot.

1986

1. MEKSYK '86 dzień po dniu : dokumentacja, opinie, ciekawostki / Kazimierz Marcinek. – Warszawa : „Sport i Turystyka”, 1986. – 63 s.
2. MEKSYK '86 : kto, co, gdzie, kiedy? / Stefan Grzegorzcyk. – Warszawa : „Sport i Turystyka”, 1986. – 31 s.
3. MEXICO 86 – Mundial / [red. kolegium Józef Bratko i in.]. – Kraków : Krakowskie Wydaw. Prasowe, [1986]. – 36 s. : fot., portr.
Wyd. specjalne pisma „Tempo”.
4. MEXICO 86 – Piłkarskie Mistrzostwa Świata 1986 / [oprac. Zespół Sportowy Redakcji Krajowej i Redakcji Dokumentacji Prasowej PAP – Polskiej Agencji Prasowej i in.]. Cz. 1-2. – Warszawa : PAP. Redakcja Dokumentacji Prasowej, 1986. – 2 cz. (102; 165 s.) : rys.
5. MEXICO 86 : [praca zbiorowa dziennikarzy tygodnika „Piłka Nożna” / pod red. Stefana Grzegorzcyka. – Warszawa : Młodzieżowa Agencja Wydawnicza, 1986. – 80 s. : fot., portr.
6. MEXICO '86 : wszystko o wszystkich. – Warszawa : Młodzieżowa Agencja Wydawnicza, 1986. – 173 s. : portr.
7. MEXICO '86 : wyniki, opinie, komentarze / Andrzej Jucewicz, Zbigniew Markert. – Warszawa : Spółdzielcza Agencja Reklamowa „Spar”, 1986. – 47 s.
8. POLSKA '86 : XIII MŚ [Mistrzostwa Świata] – Meksyk / [red. Stefan Grzegorzcyk i in.]. – Warszawa : Młodzieżowa Agencja Wydawnicza, 1986. – 41 s. : il.

9. VADEMECUM Mexico '86 / [mater. przygot. zespół Bogdan Bańska i in.]. – Warszawa : „Presspol”, 1986. – 96 s. : il.

1990

Brak pozycji zwartych

1994

1. FIFA World Cup : mistrzostwa świata. Cz. 3, Finały USA '94 / [aut. Andrzej Gowarzewski oraz Bożena Bilińska-Smołeń i in.]. – Katowice : „GiA”, 1994. – 190 s., [32] s. tabl. kolor. : il., mapa. – (Encyklopedia Piłkarska FUJI; t. 10)

1998

1. ENCYKLOPEDIA mistrzostw świata Francja '98 / Tomasz Gorazdowski. – Warszawa : „RTW”, 1998. – 80 s. : fot. kolor.
2. FIFA coupe du monde : mistrzostwa świata : finały France '98 / [aut. Andrzej Gowarzewski oraz Jerzy Cierpiałka i in.]. – Katowice : „GiA”, 1998. – 196 s., [14] s. tabl. kolor. : il. – (Encyklopedia Piłkarska FUJI; t. 21)
3. HEROSI jadą do Francji / Dariusz Wołowski, Michał Pol, Olgierd Kwiatkowski // *Gaz. Wybor.* – 1998, nr 125 dod. s. 70-76
4. Z MICHELEM Platinim o mistrzostwach świata / Michel Platini; rozm. przepr. Juliusz Baliszewski // *Gaz. Wybor.* – 1998, nr 119, s. 78-80
5. ZWYCIĘSTWO albo śmierć / Marek Wittbrot // *W Drodze.* – 1998, [nr] 7, s. 90-92
Refleksje związane z Piłkarskimi Mistrzostwami Świata „Mondial '98”.

2002

1. KOREA–Japonia '2002 FIFA world cup : mistrzostwa świata – finały / [aut. Andrzej Gowarzewski oraz Wojciech Batko i in.]. – Katowice : „GiA”, 2002. – 236 s., [26] s. tabl. kolor. : il. – (Encyklopedia Piłkarska FUJI; t. 28)

B. Mistrzostwa Europy

a. Pozycje zwarte

1. EUROPEJSKIE finały : od A do Z / [aut. Andrzej Gowarzewski oraz Wioletta Głyk i in.]. – Katowice : „GiA”, 1999. – 204 s., [36] s. tabl. : il. – (Encyklopedia Piłkarska FUJI; t. 23)

2. RAPORT z finałów Mistrzostw Europy Belgia Holandia 2000 / Władysław Zmuda, Władysław Szyngiera; Polski Związek Piłki Nożnej. – Warszawa [Katowice : „Biuro Tekst”], 2000. – 164 s. : il.
3. WSZYSTKO o piłkarskich mistrzostwach Europy / Janusz Jeleń, Andrzej Konieczny; [materiał dokumentacyjny zebrał i oprac. Albert Wowra]. – Warszawa : „Sport i Turystyka”, 1992. – 189 s.

b. Artykuły

1. EURO 2000 – piłka i pieniądze / Mirosław Nowak // Przegląd. – 2000, nr 27, s. 14-15
2. FUTBOL plemienny / Mirosław Pęczak // Polityka. – 2000, nr 28, s. 19-20
Piłkarskie Mistrzostwa Europy w Amsterdamie.
3. LIGA Europy / Krzysztof Olejnik // Wprost. – 2000, nr 24, s. 74, 76
Piłkarskie Mistrzostwa Europy w Amsterdamie.
4. PIŁKARSKIE mistrzostwa Europy / Dariusz Wołowski, Rafał Stec // Gaz. Wybor. – 2000, nr 127, dod. s. 41-44
5. ZA ZAMKNIĘTYMI drzwiami / Michał Halicki // Prz. Tyg. – 2000, nr 22, s. 27
Turniej finałowy mistrzostw Europy w piłce nożnej.
6. ZESPÓŁ Herbergera : piłkarskie Euro 2000 / Tadeusz Olszański // Polityka. – 2000, nr 24, s. 94-96
Historia piłkarskiej reprezentacji Niemiec.

BIBLIOGRAFIE OSOBOWE

Jan Izidor Sztudynger
100 rocznica urodzin

Jan Izidor Sztudynger – ur. 28.04.1904 – zm. 12.09.1970 – poeta, satyryk, autor sztuk dla teatru lalek, tłumacz literatury niemieckiej. Urodził się w Krakowie. Ukończył filologię polską na Uniwersytecie Jagiellońskim i uzyskał tytuł doktora (1927) za rozprawę „Wpływ Goethego na Garczyńskiego”. Podczas studiów należał do Akademickiego Związku Pacyfistów i grupy literackiej Helion. Debiutował jako poeta (1924) na łamach dziennika „Goniec Krakowski”

a w 1926 roku wydał tom poezji „Dom mój”. W latach 1928-1935 pracował jako nauczyciel w Dębicy, Bydgoszczy i Poznaniu. Był instruktorem Kuratorium Szkolnego w Poznaniu (1937-1939) oraz wykładowcą na Uniwersytecie Poznańskim. W czasie wojny brał udział w tajnym nauczaniu w Sandomierskim i Opatowie.

Zajmował się organizowaniem teatrów lalek, redagował czasopisma „Bal u Lai” (1938-1939) oraz łódzki „Teatr Lalek” (1950-1954), pracował w Państwowej Szkole Dramatycznej Teatru Lalek.

Popularność zyskał jako satyryk, autor fraszek, dzięki którym był uważany za odnowiciela tego gatunku. Twórczość teatralną i literacką cechowała afirmacja życia, dowcip i humor. Inspirację dla liryków stanowiły problemy egzystencjalne, refleksje nad pięknem przyrody, dzieł sztuki oraz legendy miast.

Na różnorodny dorobek pisarza składają się m.in.: liryki – „Dom mój” (1926), „Ballady poznańskie” (1930), „Strofy wrocławskie” (1947), „Puch ostu” (1958), „Rymy” (1970); wiersze satyryczne i fraszki – „Rzeź na Parnasie” (1931), „Piórka” (1954), „Ballady i fraszki” (1963), „Śmiesznoty” (1968), „Supelki” (1970), „Jak zwykle wszystko winą jest Amora” (1973); studium „Marionetki” (1938); monografia „Teatr lalek w Polsce” (1961).

a. Pozycje zwarte

1. CHWALIPIĘTA czyli Rozmowy z Tatą : styczeń–wrzesień 1970 / Jan Sztudynger, Anna Sztudynger-Kaliszewicz. – [Wyd. 2 zm.]. – Łódź : Wydaw. Łódzkie, 1982. – 437 s., [12] s. tabl.
Zawiera również wspomnienia o Janie Sztudyngerze.
2. FRASZKI z rękawa... : dedykacje i improwizacje Jana Sztudyngera / Anna Sztudynger-Kaliszewicz. – [Wyd. 2]. – Łódź : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1988. – 98 s.
3. JAN Izidor Sztudynger : zestawienie bibliograficzne / oprac. Violetta Łabędzka; Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. E. Smółki w Opolu. Dział Informacyjno-Bibliograficzny. – Opole : WBP. DI-B, 1994. – 19 s. : 2 portr.
Zawiera także przedruki artykułów o J.I. Sztudyngerze i jego przekładach.
4. SZCZĘŚCIE z datą wczorajszą / Jan Sztudynger. – Kraków : Wydaw. Literackie, 2000. – 271 s. : il.
5. UŚMIECH i poezja Jana Sztudyngera / Wojciech Natanson. – Wyd. 2. – Łódź : Wydaw. Łódzkie, 1984. – 176 s.

6. ŻYCIE nie jest fraszką : opowieść o pasjach, przyjaźniach i przesądach Jana Sztaudyngera / Anna Sztaudynger-Kaliszewicz. – Bielsko-Biała : „Kleks”, 1994. – 301 s., [8] s. tabl. : fot., portr.
Zawiera także teksty Jana Sztaudyngera.

b. Artykuły

1. OD RÓŻ do liter / Lucyna Skompska // Tygieł Kult. – 2000, nr 4/6, s. 73-74
2. OSTATNI, który zbierał pieczarki na ulicy Piotrkowskiej... : Łódź i łodzianie w życiu i twórczości Jana Sztaudyngera / Anna Sztaudynger-Kaliszewicz // Kron. M. Łodzi. – 1995, z. 2, s. 65-76
3. PRZEŚMIEWCA spod Giewontu / Jan Sztaudynger // Poznań Swoj Kraj. – 1998, nr 12, s. 11-12
4. „SREBRNA śmietanka świata” : Jana Sztaudyngera refleksje i wiersze o Beskidzie Śląskim / Krystyna Heska-Kwaśniewicz // Śląsk. – 2002, nr 2, s. 59-61
5. SZTAUDYNGER – dzieciom / Krystyna Heska-Kwaśniewicz // Guliwer. – 2002, nr 2, s. 7-17
6. „ZAPACH Tatr” : o fascynacjach górskich Jana Izzydora Sztaudyngera / Krystyna Heska-Kwaśniewicz // Wierchy. – 1999, R. 65, s. 35-60

Dorota Terakowska
(1938–2004)

Dorota Terakowska – ur. 1938 – zm. 4.01.2004 – pisarka i dziennikarka. Urodziła się w Krakowie. Jako szesnastoletnia dziewczyna związała się z „Piwnicą pod Baranami”. Za namową Piotra Skrzyneckiego podjęła przerwana naukę; zdobyła maturę (1958) w liceum dla pracujących i skończyła socjologię na Uniwersytecie Jagiellońskim. W 1969 roku rozpoczęła pracę w „Gazecie Krakowskiej”, później w „Przekroju”. Zaangażowanie w przemiany lat 1980-1981 i wspieranie „Solidarności” spowodowało równocześnie zwolnienie z pracy w obu redakcjach. Pozbawiona, z mężem Maciejem Szumowskim, środków do życia zarabkowała poprzez dzierganie swetrów. Zainteresowała się literaturą, która stała się jej pasją. W 1986 roku opublikowała opowieść „Babci Brygidy szalona podróż po Krakowie” zycliwie przyjętą przez czytelników i krytykę.

Publicystyka Terakowskiej była ceniona i nagradzana, zachwycała pomysłowością i zmysłem obserwacyjnym. Sławę i powszechne uznanie przyniosła jej twórczość literacka. Pisała książki z pogranicza baśni i fantasy, o głębokiej symbolice, przepelnione uniwersalnymi wartościami, chętnie czytane przez dzieci, młodzież i dorosłych. Doniosłość dorobku pisarskiego znalazła wyraz w licznych nagrodach i wyróżnieniach krajowych i zagranicznych.

Wydała m.in. pozycje: zbiór reportaży „Próba generalna” (1983); powieść polityczną „Guma do żucia” (1986); sztukę „Cyrk Brumstarara”; „Władca Lewawu” (1989); „Córka czarownic” (1991); „Lustro pana Grymsa” (1995); baśnie „W krainie kota” (1996). „Samotność bogów” (1999); „Tam gdzie spadają anioły” (1999); „Poczwarka” (2001); „Ono” (2003).

1. DAJĘ prawo wyboru / Dorota Terakowska; rozm. przepr. Monika Janusz // *Rzeczpospolita*. – 2004, nr 8, s. A12
2. DOROTA Terakowska / [wstęp] Alicja Baluch, Grzegorz Leszczyński; [Übers. Ursula Kiermeier, Ulrike Bischof]. – Kraków : Villa Decius. Arbeitsgruppe Literatur, [1999]. – 31 s. : portr.
Zawiera także fragm. utworów D. Terakowskiej.
3. DOROTY Terakowskiej książki dla każdego / Aleksandra Pethe // *Guliver*. – 2003, nr 2, s. 60-62
4. JEDNA fabuła, dwa znaczenia : (od Doroty Terakowskiej do Beaty Ostrowskiej i z powrotem) / Alicja Baluch // *Guliver*. – 2000, nr 2, s. 18-20
5. LUDZKA dusza jest baśnią / Dorota Terakowska // *Guliver*. – 1998, nr 2, s. 23-25
6. NAUKA buntu / Dorota Terakowska // *Nowe Książ.* – 1996, nr 6, s. 8
7. NIBY senne obrazy : o książkach Doroty Terakowskiej / Alicja Baluch // *Dekada Lit.* – 1998, nr 8/9, s. 21
8. „POCZWARKA” / Dorota Terakowska; rozm. przepr. Bogusława Stanowska-Cichoń // *Niedziela*. – 2001, nr 14, s. 12
9. „PODĄŻAJ za nią z powrotem...” / Jacek Bomba; rozm. przepr. Anna Mateja // *Tyg. Powsz.* – 2003, nr 47, s. 8
O książce „Być rodziną, czyli jak budować dobre życie swoje i swoich dzieci”.
10. SŁOWNIK literatury dziecięcej i młodzieżowej / pod red. Barbary Tylickiej i Grzegorza Leszczyńskiego. – Wrocław; Warszawa; Kraków : Zakł. Narod. im. Ossolińskich, 2002. – S. 389

11. WIEDZIAŁA, jak pisać : zmarła Dorota Terakowska // Rzeczpospolita. – 2004, nr 4, s. A10
12. WSZYSTKO odwrócić / Dorota Terakowska; rozm. przepr. Zofia Beszczyńska // Nowe Książ. – 2000, nr 3, s. 76-77

Adres strony internetowej: <http://terakowska.art.pl>

III. MATERIAŁY METODYCZNE

Małgorzata Antczak-Kęsy

Bogdan Kęsy

Pyzdry

ZGADUJ-ZGADULA „WESOŁA BIBLIOTEKA”

Scenariusz imprezy czytelniczej

Adresaci: ok. 30 osobowa grupa dzieci w wieku 11-13 lat

Cele:

- utrwalanie wiadomości z lektur
- ćwiczenie umiejętności posługiwania się encyklopedią i słownikiem
- ukazanie ponadczasowej wartości książki
- wpajanie poszanowania książek

Sposób realizacji: współzawodnictwo drużyn w rozwiązywaniu różnorodnych zadań

Organizacja: impreza organizowana jest w przestrzennym pomieszczeniu (czytelnia, sala bajek itp.), czas trwania 2 godziny zegarowe; udział biorą wszyscy chętni do zabawy

Na 1-2 tygodnie wcześniej należy:

1. Ustalić dokładny termin imprezy.
2. Wybrać 6 zawodników (2 drużyny).
3. Wybrać 6 osób do jury.
4. Wybrać 6 osób do przebrania za wskazane postaci z książek.
5. Poprosić uczestników o przygotowanie okrzyków dopingujących.
6. Zakupić i przygotować nagrody na wszystkie konkurencje i dla każdego uczestnika.
7. Przygotować dokładny scenariusz i kartki z zadaniami dla drużyn.
8. Narysować na brystolu tablicę wyników.

W dniu imprezy:

1. Przygotować stoliki i krzesła dla zawodników.
2. Powiesić w widocznym miejscu tablicę wyników.
3. Przygotować krzesła dla jury.
4. Ustawić stolik na nagrody.
5. Ustawić krzesła dla widowni.

Przebieg imprezy:

1. Powitanie zebranych, wprowadzenie drużyn, przedstawienie jury.
2. Uczestnicy prezentują swoje okrzyki dopingujące.
3. Odczytanie przez prowadzącego wierszyka na dobry początek:
*„Książka wszystkich pocieszy, książka wszystkim podpowie,
Jak rozwiązać problemy i mądrości mieć w głowie”.*
4. Zapowiedź pierwszej konkurencji.

I. Odpowiedz na pytanie:

- 1) Jakie zwierzę jest bohaterem książki „Rogaś z Doliny Roztoki”?
- 2) Jakie zwierzęta występują w książce „Pinokio”?

Odpowiedzi i punktacja:

- 1) Jelonek – 1 pkt.
- 2) Kot i lis – 2 pkt.

1. Zapis punktów na tablicy
2. Zapowiedź następnej konkurencji

II. Podaj tytuł i autora książki, z której pochodzi ta postać.

1. Wychodzą dzieci przebrane za postaci z książek. Prezentuje jedna drużyna, druga odpowiada; potem odwrotnie.
 - 1) Sierotka Marysia, Pinokio, Król Maciuś I
 - 2) Staś Tarkowski, kataryniarz, Pan Kleks
2. Za każdą poprawnie udzieloną odpowiedź jury przyznaje po 1 punkcie. Zapisanie punktów na tablicy i poproszenie, aby „przebierańcy” zajęli miejsca na widowni.
3. Drużyna I prezentuje okrzyk dopingujący.
4. Zapowiedź kolejnego zadania.

III. Zaśpiewaj wiersz „Figielek” Juliana Tuwima na dowolną melodię.

1. Drużyny otrzymują na kartkach treść wiersza i wybrana osoba śpiewa.

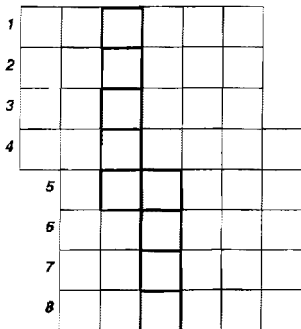
- Po wysłuchaniu obydwu prezentacji widownia nagradza oklaskami śpiewających, a jury podejmuje decyzję o przyznaniu punktów: 1-2.
- Zapisa punktów na tablicy.
- Zapowiedź następnej konkurencji.

IV. Kto szybciej rozwiąże krzyżówkę mitologiczną.

- Drużyny otrzymują na kartkach krzyżówkę do rozwiązania.
- W czasie pracy drużyna II prezentuje swój okrzyk dopingujący.

- Bóg świata zmarłych, mąż Persefony
- Bogini mądrości, ulubiona córka Zeusa
- Król, który ponad wszystko pokochał złoto
- Obiekt, na którym odbywają się zawody sportowe
- Tytuł jednego z dzieł Homera
- Napój bogów
- Stolica potężnego państwa spartańskiego
- Półryba – półkobieta

Litery w zaznaczonych kratkach utworzą rozwiązanie.

Odpowiedzi: 1) Hades; 2) Atena; 3) Midas; 4) Stadion; 5) „Iliada”; 6) Nektar;
7) Sparta; 8) Syrena;

Hasło: Dedal Ikar

3. Po rozwiązaniu prowadzący sprawdza poprawność rozwiązań i przyznaje 2 punkty za prawidłowe rozwiązanie, jeśli czegoś brakuje – 1 pkt.
4. Zapis punktów na tablicy
5. Zapowiedź i wyjaśnienie kolejnej konkurencji.

V. Scenka do odegrania

1. Wybrani widzowie drużyny I przedstawiają scenki, odgadują członkowie drużyny II.
 - A. Rogaś bodzie różkami („Rogaś z Doliny Roztoki” M. Kownacka)
 - B. Pinokio rośnie nos („Pinokio” C. Collodi)
 - C. Niedźwiedź ryczy i idzie w kierunku Mieszka, który pada zemdłony. Niedźwiedź go obwąchuje i odchodzi („Przyjaciele” A. Mickiewicz)
2. Następnie scenki przedstawiają wybrani widzowie drużyny II, a odgadują członkowie drużyny I.
 - A. Staś strzela i zabija lwa („W pustyni i w puszczy” H. Sienkiewicz)
 - B. Koszałek-Opatek szuka wiosny i pisze w swojej kronice („O krasnoludkach... M. Konopnicka)
 - C. Janko Muzykant gra na skrzypcach („Janko Muzykant” H. Sienkiewicz)
3. Za poprawne podanie autora i tytułu książki, z której pochodzi scenka – jury przyznaje po 1 punkcie.
4. Zapis punktów na tablicy.
5. Okrzyki dopingujące drużyny.
6. Zapowiedź kolejnej konkurencji

VI. Podaj autora i tytuł książki, z którą kojarzy się dany rekwizyt.

1. Drużyny otrzymują w dużych kopertach rekwizyty:
Drużyna I – skrzypce, węgiel, pióro;
Drużyna II – wiatrak, płasek, korona.
2. Za prawidłowe podanie tytułu książki i jej autora – 1 punkt. Zapis na tablicy.
3. Jako przerywnik prowadzący proponuje do powtórzenia wierszyk:
„Książki, książki – kto je czyta,
Do tego nigdy jedynka nie zawita”.
4. Zapowiedź kolejnego zadania.

VII. Kto szybciej poprawnie złoży imię z nazwiskiem pisarza oraz dopasuje tytuł książki.

1. Zawodnicy otrzymują w kopertach pocięte kartki z imionami i nazwiskami pisarzy oraz tytułami ich książek.

Drużyna I:

ANTONINA	ŻUKROWSKI	ODYSEUSZA	HISTORIA
JAN	DOMAŃSKA	PRZYGODY	NAD MORZEM
JADWIGA	PARANDOWSKI	CIŻEMKI	W TIUTIURLISTANIE
WOJCIECH	KORCZAKOWSKA	PORWANIE	SPOTKANIE ŻÓŁTEJ

Drużyna II:

MARK	ORZESZKOWA	PANI	CHŁOPCY	STOPY
FERENC	SZMAGLEWSKA	SAWYERA	PRZYGODY	
ELIZA	TWAIN	BRONI	CZARNE	DOBRA
SEWERYNA	MOLNAR	TOMKA	Z PLACU	

2. W trakcie pracy drużyn widzowie kolejno dopingują zawodników swoimi okrzykami.
3. Za poprawne złożenie – 4 punkty. Zapisanie na tablicy.
4. Wyjaśnienie kolejnego zadania.

VIII. Odszukaj w „Słowniku” i w „Encyklopedii” odpowiedzi na pytania i zapisz je na kartce.

1. Drużyny otrzymują pytania:
 - I. 1. W jakich latach żyła Maria Kownacka?
2. Co to jest filatelistyka?
 - II. 1. W jakich latach żył Adam Mickiewicz?
2. Co to jest podplomyk?
2. W trakcie pracy drużyn widownia skanduje okrzyki.
3. Po skończonej pracy zawodnicy odczytują wyniki swej pracy. Jury przyznaje 2 punkty za poprawność. Zapisanie punktów na tablicy.
4. Zapowiedź kolejnego zadania.

IX. Dokończ przysłowie.

1. Zawodnicy otrzymują na kartkach początki trzech przysłów. Mają dopisać ich zakończenia.
 - I. 1. Gdzie dwóch się bije...
 2. Z małej chmury...
 3. Jak sobie pościelesz...

- II.
 1. Pańskie oko...
 2. Nosił wilk razy kilka...
 3. Dopóty dzban wodę nosi...
2. W czasie, gdy drużyny pracują, widzowie dopingują ich okrzykami.
3. Po uzupełnieniu zawodnicy głośno odczytują całe przysłowia.
4. Prowadzący i jury sprawdza poprawność i przyznaje po 1 punkcie za jedno poprawne przysłowie.
5. Zapisanie punktów na tablicy.
6. Jury ocenia okrzyki dopingujące drużyny i przyznaje punkty.

X. Zakończenie

1. Podliczenie punktów na tablicy i ogłoszenie zwycięzców. Wyjaśnienie, że intencją całej imprezy była wspólna zabawa związana z książką, a nie szukanie lepszych czy mądrzejszych.
2. Wręczenie nagród:
za I miejsce – kalendarze i foliowane mapy Polski;
za II miejsce – plany lekcji i foliowane mapy Polski;
„przebierańcy” – ołówki, długopisy.
Dla wszystkich uczestników – gumki do wymazywania brudów z książek
3. Podziękowanie za przybycie i wspólną zabawę. Na zakończenie prowadzący cytuje maksymę Stanisława Konarskiego:
**„Do nauczania i uczenia się
konieczne są trzy środki pomocnicze:
po pierwsze – książki,
po drugie – książki,
po trzecie – książki.”**
4. Pożegnanie.

IV. MATERIAŁY REGIONALNE

A. PRZEGLĄD NOWOŚCI REGIONALNYCH

ARMIA Krajowa w Kaliszu : zarys historii wojennej kaliszan 1914-1945 / oprac. Jurand Piotrkowski; Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej w Kaliszu. – Kalisz: Edytor, 2004. – 243 s. : fot., il., mapy

Opracowanie dotyczące Kalisza i kaliszan w okresie I i II wojny światowej. Dokumentacja fotograficzna i wykazy osobowe uzupełniają treść książki.

BIBLIOGRAFIA regionalna miasta Turku i powiatu tureckiego : 2000 : uzupełnienie / red. Wanda Grzeszkiewicz; Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Włodzimierza Pietrzaka w Turku. – Turek: MiPBP, 2003. – 31 s.

BUCZYŃSKA Ewa J., BUCZYŃSKI Włodzimierz

Cmentarzyska i cmentarze niegrzebalne ziemi swarzędzkiej. – Swarzędz: Towarzystwo Miłośników Ziemi Swarzędzkiej, [2003]. – 48 s. : fot.

Bezpłatny dodatek do „Tygodnika Swarzędzkiego”.

Historia miejsc pochówku na ziemi swarzędzkiej m.in. w kościołach katolickich i innych wyznań, cmentarzy przykościelnych i wojskowych oraz zbiorowych mogił Żydów z getta i obozów pracy. Publikacja zawiera ponadto wybrane biogramy osób pochowanych w wymienionych miejscach.

CZAJKA Marian

80 lat Automobilklubu Wielkopolski 1923-2003. – Poznań: AW; Biblioteka Publiczna w Nowym Tomyślu, 2003. – 208 s. : fot., portr., tab.

Okolicznościowa publikacja zawiera rys historyczny, omówienie działalności statutowej i gospodarczej oraz wykazy i sylwetki osób działających w organizacji w minionym 80-leciu.

DREWNIANE kościoły w Wielkopolsce : [album] / pod red. Piotra Maluśkiewicza; teksty Marek Fijałkowski [i in.]; fot. Małgorzata Fijałkowska [i in.]. – Poznań: Wydaw. Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu, 2004. – 303 s. : fot., pl.

Tekst wstępu także w jęz. angielskim

Starannie wydana publikacja zawiera wybór fotografii wielkopolskich kościołów drewnianych wraz z opisem obiektów w układzie alfabetycznym według miejscowości.

DWORZACZKOWA Jolanta

Szkoła w Lesznie do 1656 roku : nauczyciele i programy. – Leszno: Leszczyńskie Towarzystwo Kulturalne, 2003. – 111 s. : portr.

Studium monograficzne szkoły humanistycznej w Lesznie w pierwszej połowie XVII wieku. Jeden z trzech rozdziałów charakteryzuje okres rektoratu Jana Amosa Komeńskiego i jego następców.

DZIEDZICTWO przemysłowe Kalisza i regionu / red. Tadeusz Krokos; Polskie Towarzystwo Historyczne. Oddział w Kaliszu. – Kalisz: PTH Oddział w Kaliszu i Edytor, 2003. – 215 s. : fot., il., portr., tab.

Publikacja zawiera materiały konferencji popularnonaukowej poświęcone historii rozwoju przemysłu w Kaliszu i regionie kaliskim, głównie w XIX wieku. W poszczególnych pracach liczne materiały biograficzne dot. osób szczególnie zasłużonych w tej dziedzinie. W części końcowej komunikaty na temat współczesnych, wiodących zakładów przemysłowych Kalisza.

FLORKOWSKI Henryk

Dzieło generała z Turwi / red. Józef Świątkiewicz. – Wyd. 2. – Kościan: Starostwo Powiatowe w Kościanie, Towarzystwo Miłośników Ziemi Kościańskiej, 2003. – 56 s. : il., portr.

Wznowienie popularnej biografii generała oraz działacza gospodarczego i społecznego, Dezyderego Chłapowskiego.

GŁOSZKOWSKI Ryszard

Dzieje Ochotniczej Straży Pożarnej w Kleczewie 1903-2003. – Kleczew; [Konin]: Wydaw. „Apeks” s.c., 2003. – 80 s. : fot., il., portr.

Geneza i rozwój Ochotniczej Straży Pożarnej w Kleczewie na tle historii miasta. We wstępie przegląd źródeł i literatury przedmiotu.

GMINA Drawsko : [informator] / Urząd Gminy w Drawsku; fot. Ryszard Mrozik; tłum. Joanna Górzyńska, Igor Jakubowicz. – Bydgoszcz: Max Medium, 2002. – 24 s. : fot.

Gmina Drawsko : oferta gospodarcza / oprac. graf. Jęrosław Sitkowski. – 16 s. : il.

Tekst także w jęz. angielskim i niemieckim

GOŁANIECKA przyroda : kalendarz 2004 / teksty Karina Sobolewska-Bejma [i in.]; fot. Sławomir Maciaszek [i in.]. – Gołańcz: Towarzystwo Miłośników Ziemi Gołanieckiej, Urząd Miasta i Gminy w Gołańczy, 2003. – [28] s. : fot.

W kalendarzu znajdziemy syntetyczne informacje na temat przyrody ziemi gołanieckiej: jezior, parków, pomników przyrody a także organizacji wspierających ochronę środowiska naturalnego.

GUDERIAN-CZAPLIŃSKA Ewa

Album teatralne : artyści poznańskich scen 1918-1939. – Poznań: Wydaw. Miejskie, 2003. – 165 s. : fot., il., portr.

Sylwetki dyrektorów, aktorów, reżyserów i scenografów Teatru Polskiego i Teatru Nowego w Poznaniu.

INFORMATOR turystyczny powiatu kaliskiego / Starostwo Powiatowe w Kaliszu. Wydział Oświaty, Promocji i Spraw Obywatelskich; pod kier. Piotra Pasika; fot. T. Walczyński [i in.]. – [Kalisz: SP w Kaliszu, b.r.]. – Teka

[Informator]. – 30 s. : fot.

Oferty przedsiębiorstw. – [18] s.

Mapa turystyczna powiatu kaliskiego. – 1 mapa : kolor.; 49 x 33 cm

JAJOR Jan

Dzieje Banku Spółdzielczego w Jarocinie (1868-2003). – Jarocin: Drukarnia „Projekt”, 2003. – 144 s., [8] s. tabl. : fot., il., portr.

Historia i działalność instytucji finansowych na ziemi jarocińskiej od końca XIX wieku do czasów współczesnych. Ponadto sylwetki działaczy spółdzielczości bankowej.

JAJOR Jan

Turystyka na ziemi jarocińskiej : wydano z okazji 50-lecia Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego Oddział Jarocin. – Jarocin: [PTTK], 2002. – 60 s. : fot., portr.

Historia ruchu turystycznego, głównie działalności Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego na ziemi jarocińskiej.

JAROCIN na dawnych pocztówkach : widokówki z lat 1897-1918 : [album] / oprac. Eugeniusz Czarny. – Jarocin: Muzeum Regionalne w Jarocinie, 2003. – 228 s. : fot.

Album zawiera reprodukcje 205 pocztówek, głównie ze zbiorów Muzeum Regionalnego w Jarocinie.

KALENDARZ imprez kulturalnych województwa wielkopolskiego [na rok] 2004 / Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu. – Poznań : WBPiCAK, 2004. – 465 s.

KALISZANIE : People of Kalisz : [album] / koncepcja Krzysztof Oleksiak, Adam Borowiak; teksty Bożena-Szał-Truszkowska, Anita Jones-Debska; Stowarzyszenie Wychowanków Gimnazjum i Liceum im. Adama Asnyka w Kaliszu. – Kalisz: Art. Studio Oleksiak, 2003. – 152 s. : fot., il.

Fotografie kaliszzan na tle sytuacji rodzinnych, historii miasta i wydarzeń dziejowych. Tekst także w jęz. angielskim.

KATEDRA Chemii Akademii Rolniczej im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu : w roku jubileuszu profesora Stanisława Glixellego / Aleksander Dziurzyński [i in.]; red. Anna Zielińska-Krybus. – Poznań: Wydaw. AR, 2003 - 76 s., [10] s. tabl. : fot., portr.

Historia Katedry Chemii Akademii Rolniczej w Poznaniu przygotowana z okazji nadania sali wykładowej imienia profesora Stanisława Glixellego. Zawiera m.in. sylwetki zmarłych i działających profesorów uczelni.

KOSZEWSKI Marian

Pamięć : (wspomnienia więźnia gestapo) / przedm. Jerzy Zielonka. – Kościan: Kościańska Oficyna Literacka, 2003. – 118 s., [26] s. tabl. : fot., il., portr.

Wspomnienia historyka i regionalisty z Kościana z okresu II wojny światowej. W zakończeniu wykaz ważniejszych publikacji autora.

KOŚCIOŁY ziemi kościańskiej : [album] / tekst Magdalena Łajszner, Jan Pawicki; fot. Zbigniew Garszka. – Kościan: Parafia Farna w Kościanie, Towarzystwo Miłośników Ziemi Kościańskiej, 2003. – 225 s. : fot.

Historia i fotografie obiektów sakralnych w 34 miejscowościach ziemi kościańskiej.

KRONIKA XLIV Ogólnopolskiego Wysokokwalifikowanego Rajdu Pieszego „Wielkopolska '2003” / pod red. Pawła Mordala; Maciej Fliger [i in.]; fot. Marta Kaczanowska [i in.]; Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze. Oddział w Szamotułach. – Szamotuły: OPTTK, 2003. – 96 s., [16] s. tabl. : fot., il.

Zawiera m.in. wykaz uczestników.

LESZNO miastem Europy : plener malarski 2003 / oprac. Izabela Topczewska. – Leszno: Centrum Kultury w Lesznie, 2003. – Teka, (21) k.

Reprodukcje prac z widokami Leszna na kolorowych pocztówkach.

LIPIŃSKI Andrzej

Ciężka piłka : z dziejów Kaliskiego Klubu Sportowego / oprac. Zbigniew Kościelak. – Kalisz; Jarocin: Drukarnia Projekt s.c., 2003. – 130 s. : fot.

Historia klubu w latach 1992-2002 na tle sportu w Kaliszu od 1925 roku.

LUDNOŚĆ i gospodarstwa domowe związane z rolnictwem 2002 : województwo wielkopolskie / publikacja przygotowana pod kierunkiem Kazimierza Kruszki przez Danufę Brzozowską; Urząd Statystyczny w Poznaniu. – Poznań: US, 2003. – 234 s. : tab.

Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań i Powszechnego Spisu Rolnego 2002 roku.

MAŁYSZKO Stanisław

Zabytkowe cmentarze przy Rogatce w Kaliszu / red. Krzysztof Walczak. – Kalisz: Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, 2003. – 276 s., [52] s. tabl. : fot., il., pl.

Bibliografia s. 243-250

Historia kaliskich cmentarzy: prawosławnego, ewangelicko-augsburskiego i katolickiego zwanego Miejskim od końca XVIII wieku. Ponadto ciekawy rozdział poświęcony zwyczajom i obrzędom pogrzebowym oraz słynnym pogrzebom w omawianym okresie. Czarno-białe fotografie zabytkowych obiektów cmentarnych uzupełniają treść książki.

MAZEK Dorota

Ku ozdobie i profitowi : prawodawstwo miast prywatnych Wielkopolski 1660-1764. – Warszawa: Wydaw. Neriton; Instytut Historii PAN, 2003. – 294 s. : tab.

Bibliografia s. 204-218

Autorka analizuje dokumenty normatywne wydawane przez właścicieli wielkopolskich miast prywatnych na przełomie XVII i XVIII wieku. W aneksie spis dokumentów oraz wykaz ich wystawców.

MIASTO i gmina Krzyż Wielkopolski : [informator] / oprac. i red. Edmund Wolski; fot. Romuald Ereński; tłum. Erwin Napierala. – Poznań: Oficyna Wydaw. Głos Wielkopolski Sp. z o.o., 2002. – 37 s. : fot. – (Vademecum Wielkopolski)

Tekst także w jęz. niemieckim

MIASTO i gmina Oborniki : [informator] / Gabriela Ciżmowska [i in.]; red. Edmund Wolski; fot. Monika Walińska, Kazimierz Paprzycki; tłum. Agnieszka

Stępkowska. – Poznań: Oficyna Wydaw. Głos Wielkopolski Sp. z o.o., 2002. – 59 s. : fot., il. – (Vademecum Wielkopolski)

Tekst także w jęz. angielskim

MIEJSCA pamięci Powstania Wielkopolskiego / oprac. Paweł Anders; wstęp Stefan Barłóg. – Wyd. 2 zmien. – Poznań: Wydaw. WBPiCAK, 2003. – 175 s. : fot., mapy. – (Biblioteka „Kroniki Wielkopolski” / Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu)

MOLICKI Witold Jerzy

Miasteczko Zielone Wzgórza według idei Jerzego Buszkiewicza / fot. Anna Boryska, Witold J. Molicki; Stowarzyszenie Architektów Polskich. Oddział w Poznaniu. – Wrocław: Studio Wydaw.-Typograficzne „Typoscript”, 2002. – 38 s. : fot., pl., portr.

Omówienie projektu urbanistycznego osiedla w Murowanej Goślinie. Także sylwetka i rozmowa z poznańskim architektem, autorem projektu.

MOSINA : gmina i miasto 2004 : [informator] / tekst Bronisław Nowak; fot. Ryszard Matuszewski; Urząd Miasta i Gminy w Mosinie. – Swarzędz: Instar-Geo, 2004. – 19 s. : fot.

MUZEUUM Bambrow Poznańskich : katalog / tekst Maria Paradowska; fot. Witold Hoppel; red. Joanna Gaca-Wyczółkowska. – Poznań: Wydaw. Miejskie, 2003. – 11 s. : fot.

Publikacja przygotowana z okazji otwarcia muzeum zawiera głównie omówienie wystawy stałej zbiorów muzealnych : dokumentów, mebli, narzędzi domowych i rolniczych oraz elementów stroju bamberskiego a także listę ofiarodawców.

NASZE gminy : [informator] / Agencja Promocji Regionu Mariusz Lewandowski; tłum. Alia Kukolenko [i in.]. – Konin: Drukarnia Wydaw. Trans-Druk, 2003. – 104 s. : fot., il., mapa

Tekst także w jęz. angielskim i niemieckim

Wizytówki gmin powiatu konińskiego.

PAMIĘTNIK roku jubileuszowego 70-lecia Oddziału PTK-PTTK w Szamotułach / tekst Paweł Mordal; fot. Maciej Fliger, Paweł Mordal, Filip Tęgi. – Szamotuły: OPTTK w Szamotułach, 2004. – 32 s. : fot., portr.

Krótką historią i omówieniem działalności oraz wykazy kół i klubów działających w oddziale w 2003 roku.

PAŃSTWOWA Wyższa Szkoła Zawodowa w Koninie w latach 1998-2003 / oprac. Ewa Kapyszewska, Artur Zimny. – Konin: Wydaw. PWSZ w Koninie, 2003. – 177 s. : fot., portr.

Publikacja jubileuszowa wydana z okazji 5-lecia uczelni. Poza omówieniem organizacji, działalności poszczególnych instytutów oraz organizacji studenckich zawiera zestawienie pozycji wydanych przez Wydawnictwo PWSZ w wymienionych latach.

PARADOWSKA Maria

O historii Bambrów inaczej / il. Joanna Sawicka; oprac. graf. Zbigniew Matuszko; Towarzystwo Bambrów Poznańskich. – Poznań: Wydaw. Miejskie, 2003. – 71 s. : il.

Opowieść o życiu osadników z Bambergu we wsiach podpoznańskich od 1719 roku. Krótko o Towarzystwie Bambrów Poznańskich i Muzeum Bambrów Poznańskich w Poznaniu.

PAWLIK Łucjan

Zasięg terytorialny i struktura administracyjna powiatu obornickiego w latach 1793-2002 / fot. Jerzy Pazlewski. – Oborniki: Starostwo Powiatowe w Obornikach, 2002. – 69 s. : fot.

Historia i mapy zasięgu terytorialnego powiatu obornickiego od końca XVIII wieku do czasów współczesnych. W zakończeniu obszerny wybór fotografii obiektów architektury, pomników i krajobrazów ziemi obornickiej.

POWIAT ostrowski : [album] / tekst Sławomir Tyburcy, Paweł T. Dolata; fot. J. Bartuzi [i in.]; Starostwo Powiatowe w Ostrowie Wielkopolskim. – Bydgoszcz: Wydaw. Unitex Sp. z o.o., 2003. – 65 s. : fot.

Tekst także w jęz. angielskim i niemieckim

POZNAŃ : spacer w czasie : [album] / tekst Krzysztof Smura; fot. Waldemar Wylegalski; oprac. graf. Anna Woźniak, Krzysztof Woźniak. – Poznań: Wydaw. Izba sp. z o.o., 2003. – 126 s. : fot.

Poznań na dawnej i współczesnej fotografii.

POZNAŃ doznań : [album] / Kinga Czachowska, Barbara Sauer; fot. Bogusław Biegowski. – Poznań: Media Rodzina, 2003. – 233 s. : fot.

Wspomnienia poznaniaków i osób związanych z Poznaniem na temat różnych zakątków miasta przedstawionych na fotografiach.

PROFESOR Stefan Barbacki (1903-1979) : w setną rocznicę urodzin twórcy Poznańskiej Szkoły Biometryczno-Statystycznej i Genetyczno-Hodowlanej / pod red. Zbigniewa Brody. – Poznań: Wydaw. Akademii Rolniczej im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu, 2003. – 71 s., [12] s. tabl. : fot., il., portr.

Biografia wybitnego uczonego, profesora Wyższej Szkoły Rolniczej i Polskiej Akademii Nauk w Poznaniu. Zawiera kalendarium życia, omówienie działalności naukowej i organizacyjnej oraz bibliografię publikacji za lata 1928-1979.

SŁOWNIK historyczno-geograficzny ziem polskich w Średniowieczu. T. 8 Wielkopolska – województwo poznańskie. / pod red. Antoniego Gąsiorowskiego; Polska Akademia Nauk. Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla. – Wrocław, 1963-

T. 8, Słownik historyczno-geograficzny województwa poznańskiego w średniowieczu, Część 4, zeszyt 2, Sabel – Sikorzyn / oprac. Paweł Dembiński [i in.]. – Poznań: Wydaw. PTPN, 2003. – 444 s.

SWARZĘDZ : miasto i gmina : [informator] / Urząd Miasta i Gminy w Swarzędzu; fot. Antoni Łęszczak, Mikołaj Łęszczak. – Swarzędz: „Instar-Geo”, [2003]. – 19 s. : fot.

SZKOŁA Podstawowa nr 12 w Lesznie im. generała dywizji Stefana Roweckiego „Grota” : [informator] / red. Arleta Habicht, Wioletta Spychała. – Leszno: SP nr 12, 2003. – 31 s. : il.

W publikacji znajdziemy krótki rys historyczny oraz ofertę szkoły w zakresie warunków nauki i pracy.

SZYBOWCOWE Mistrzostwa Świata w Lesznie 1958 i 1968 w obiektywie Henryka Frąckowiaka : [album] / red. Andrzej Cieślak. – Leszno, 2003. – 56 s. : fot.

Tekst także w jęz. angielskim

Album zawiera fotografie ze zbiorów niezującego, leszczyńskiego fotografa poświęcone VII i XI edycji Szybowcowych Mistrzostw Świata w Lesznie.

ŚMIGIEL / Urząd Miejski w Śmiglu; fot. Magdalena Dymarkowska [i in.]. – Bydgoszcz: Wydaw. Reklamowe Renoma Bis s.c., 2003. – Teka Informator. – 17 s. : fot.

Plan miasta i gminy. – 1 mapã : kolor; 66 × 44 cm, złoż. 22 × 11 cm

ŚMIGIEL w malarstwie Antoniego Szulca. – Śmigiel: Biuro Promocji Urzędu Miejskiego w Śmiglu, [b.r.]. – Teka, [9] k.

Reprodukcje obrazów na kartach pocztowych. Na okładce krótka historia miasta i biogram autora.

TOMALA Janusz

Kalisz : miasto lokacyjne w XIII-XVIII wieku : studium archeologiczno-architektoniczne. – Kalisz: Edytor, 2004. – 236 s. : rys.

Stan badań oraz prezentacja najważniejszych budowli miasta istniejących w omawianym okresie.

TORZEWSKI Marian

Historia Szkoły Podstawowej nr 1 we Wrześni w latach 1903-2003. – Września: Drukarnia-Wydaw. „Prodruk”, 2003. – 347 s., [12] s. tabl. : fot., il., portr.

Obszerna monografia poświęcona historii szkoły w okresie ostatniego stulecia zawiera ponadto wspomnienia i wykazy absolwentów i nauczycieli oraz zarys dziejów szkolnego harcerstwa w opracowaniu Ireny Lisiak.

WIELKOPOLSKI Maro : Samuel ze Skrzyzny Twardowski i jego dzieło w wielkiej i małej ojczyźnie : praca zbiorowa / pod red. Katarzyny Meller i Jacka Kowalskiego. – Poznań: Wydaw. Poznańskie Studia Polonistyczne, 2002. – 539 s. : fot., il., portr. – (Biblioteka Literacka „Poznańskich Studiów Polonistycznych”; t. 34)

Obszerna monografia poświęcona życiu i twórczości wybitnego poety i pisarza XVII wieku oraz jego związkom z Wielkopolską.

WIELKOPOLSKI Park Etnograficzny w Dziekanowicach : informator / tekst M. Fryza; fot. A. Ziółkowski, M. Józwickowska, W. Kujawa; Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy. – [Dziekanowice]: MPP, 2003. – 42 s. : fot.

Oddział Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy.

WIERZBY wielkopolskie : [album] / fot. Antoni Rut; wiersze Maria Magdalena Poggaj. – Poznań: Foto Express Fuji Fotoplastykon Antoni Rut, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego, 2003. – [124] s. : fot.

Wierzby w krajobrazie wielkopolskim na fotografiach Antoniego Ruty uzupełnione krótkimi tekstami poetyckimi Marii Magdaleny Poggaj.

WYDZIAŁ Elektryczny Politechniki Poznańskiej : informator : 1929-2004 jubileusz 75-lecia wydziału / pod red. Ryszarda Nawrowskiego; oprac. graf. Piotr Gołębiak. – Poznań: Agencja Reklamowa Comprint, 2003. – 55 s. : fot., il., portr.

Historia, program studiów i struktura organizacyjna wydziału.

Z DZIEJÓW opalenickiej „dwójki” : część II 1998-2003 / oprac. Bogdan Andrzejewski, Bogumił Wojcieszak. – Opalenica: Szkoła Podstawowa im. Andrzeja i Władysława Niegolewskich w Opalenicy, 2003. – 128 s. : fot., portr.

Kontynuacja wydanej w 1998 roku monografii Szkoły Podstawowej im. Andrzeja i Władysława Niegolewskich w Opalenicy. W zakończeniu wykazy pracowników i absolwentów szkoły.

B. IMPREZY KULTURALNE W BIBLIOTEKACH PUBLICZNYCH WOJ. WIELKOPOLSKIEGO

(grudzień 2003–luty 2004)

W grudniu działalność kulturalna bibliotek publicznych woj. wielkopolskiego koncentrowała się wokół dnia św. Mikołaja i Świąt Bożego Narodzenia. W styczniu organizowano różnorodne zajęcia z dziećmi i młodzieżą szkolną pod hasłem „Ferie w bibliotece” i „Zima w bibliotece”; obchodzono też Dzień Babci i Dzień Dziadka. Biblioteki uczestniczyły również w XII finale Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Nieustannie trwa akcja „Cała Polska czyta dzieciom”.

Grudzień

Baranów (pow. Kępno)

- Wystawka literatury pt. „Adam Mickiewicz i jego twórczość” (Mroczeń)

Białosłowie (pow. Piła)

- Świątowy Dzień Walki z AIDS – prelekcja lekarza dla uczniów gimnazjum oraz występ koła teatralnego

Brzeziny (pow. Kalisz)

- Gminny Konkurs Wiedzy o Papieżu Polaku – z okazji 25-lecia pontyfikatu

Chodzież

- Spotkanie członków klubu poetyckiego „Spisek Myśli Niebanalnych”
- Wystawa „Życie i twórczość K.I. Gałczyńskiego”
 - Wieczór z poezją Gałczyńskiego: Teatrzyk „Na bezbabiu i słoń baba”
 - Prezentacja multimedialna

Cienin Kościelny (pow. Słupca)

- Konkurs literacki „Historia mojej miejscowości”

Dąbie (pow. Koło)

- Spotkania z poezją:
 - Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego w 50 rocznicę śmierci
 - Adama Mickiewicza w 205 rocznicę śmierci
 - Juliana Tuwima w 50 rocznicę śmierci

Dobrzyca (pow. Pleszew)

- Przegląd „Naśladowujemy gwiazdy estrady” (współorganizator GCK)

Doruchów (pow. Ostrzeszów)

- Wystawa książek i broszur o tematyce AIDS

Gorzyce Wielkie (pow. Ostrów Wlkp.)

- „Najpiękniejsza karta świąteczna” – konkurs plastyczny dla dzieci
- „Spotkania z komputerem” (4 × w miesiącu)
- Spotkania Kółka Modelarskiego (2 × w miesiącu)

Gostyń

- Prelekcja w Gimnazjum Nr 2 – „Kraje UE – Włochy – kultura, zabytki, obyczaje”

Jastrowie (pow. Złotów)

- „Grudzień 70 – Grudzień 82” – wieczór autorski ze Zbigniewem Branachem

Jutrosin (pow. Rawicz)

- „Niewiele wie ten, kto niewiele czyta” – cykl spotkań
- „Wieczory z piosenką harcerską” – harcerskie spotkania
- „Teatrzyk z książką” (Filia Szkaradowo)

Kalisz

- Spotkania literackie, imprezy i prelekcje:
 - „Słowobranie skończone” – wieczór dedykowany pamięci i twórczości Macieja Marii Kozłowskiego (Galeria BWA w Kaliszu)

- Promocja zbioru opowiadań Arkadiusza Pacholskiego „Lśnienie nad głębiną” (klub studencki „Pod Muzami”)
- Promocja bajki dla dzieci „Kropka w ZOO”, autorstwa Stanisława Szpondera (Filia nr 9)
- Spotkanie ze studentami z koła naukowego „Piękna Książka” UAM w Poznaniu – Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu połączone z prezentacją starodruków i prelekcją dot. zdobnictwa książek (Biblioteka Główna, Małgorzata Kowalewska)
- Konkursy:
 - Podsumowanie konkursu plastycznego na temat twórczości Kornela Makuszyńskiego (Filia nr 9)
 - Ogłoszenie konkursu czytelniczego pod tytułem „Syberia – ziemia zesłańców” – MBP im. A. Asnyka w Kaliszu i Związek Sybiraków – Oddział w Kaliszu
 - Finał konkursu „Noblistka XXI wieku” (Filia nr 5)
- Wystawa „Wśród baśni i legend kaliskich” – 90 rocznica urodzin Eligiusza Kor-Walczaka (Biblioteka Główna)

Kaźmierz (pow. Szamotuły)

- „Bajkowe zgadywanki” – teatrzyk połączony z czytaniem bajek

Kępno

Powiatowa Biblioteka Publiczna

- Wieczór poetycki pt. „Literackie Mikołajki”, zorganizowany przez WTEK „Droga” oraz Tygodnik Kępiński

Klecko (pow. Gniezno)

- Wystawa „Powstanie Wielkopolskie”

Kobylin (pow. Krotoszyn)

- Konkursy czytelnicze:
 - „Niepełnosprawni normalna sprawa”
 - „Czy znasz mistrza Ildefonsa”

Koło

- Wystawka „500-lecie urodzin Andrzeja Frycza Modrzewskiego (1503-1572)”

Kościan

Miejska Biblioteka Publiczna:

- Wystawa „Adama Mickiewicza wielkopolskich siedem miesięcy” (Dział Informacyjno-Edukacyjny)

- „Atrakcyjność Kościana” – wykład prof. Kazimierza Zimniewicza (Towarzystwo Miłośników Ziemi Kościańskiej i Dział Informacyjno-Edukacyjny)
- Spotkanie z red. Grażyną Wronską – kierownikiem działu kulturalnego Radia „Merkury” (Dział Instrukcyjno-Edukacyjny)
- Spotkanie młodzieży Liceum Ogólnokształcącego im. Oskara Kolberga w Kościanie z poetką Bogumiłą Konstancją Załęską (Dział Informacyjno-Edukacyjny)
- Popołudnie z książką: Wanda Chotomska – „Chotomkowe utwory dla Michasia i Wiktorci” (Oddział dla Dzieci)
- Spotkanie z Marianem Koszewskim i promocja jego książki „Pamięć” (Filia nr 1)

Koźmin Wlkp. (pow. Krotoszyn)

- Wystawy:
 - Konstanty Ildelfons Gałczyński – 50 rocznica śmierci
 - Julian Tuwim – 50 rocznica śmierci

Krobia (pow. Gostyń)

- Wystawa pokonkursowa „Koziołek Matołek i jego przygody”

Krotoszyn

- Wystawa „Powstanie Wielkopolskie”
- Wystawa promująca film „Gdzie jest Nemo?” (Oddział dla Dzieci i Młodzieży)

Leszno

Wystawy („Galeria Za Regalami”):

- „Konstanty Ildelfons Gałczyński w 50 rocznicę śmierci”
- „Vincent Van Gogh w 150 rocznicę śmierci”
- „Moje miejsce na ziemi” – wystawa pokonkursowa zorganizowana przy współpracy Leszczyńskiego Stowarzyszenia Dzieciom Niepełnosprawnym i Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Rydzynie

Imprezy:

- Wernisaż wystawy w Centrum Kultury i Sztuki w Lesznie pt. „Regionaliści Wielkopolscy”. Organizatorzy: Wielkopolskie Towarzystwo Kulturalne w Poznaniu, Miejska Biblioteka Publiczna w Lesznie
- „Limerykon” – spotkanie z twórcami piszącymi limeryki. Podczas wieczoru odbyła się promocja książki pt. „Limeryki” Krystyny Grys („Galeria Lochy”)
- Podsumowanie konkursu plastycznego połączone z otwarciem wystawy „Moje miejsce na ziemi” zorganizowane przez Leszczyńskie Stowarzysze-

nie Dzieciom Niepełnosprawnym i Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Rydzynie („Kawiarenka Literacka”)

- Z cyklu „Rodzinne Wieczory” – gościem rodziców i dzieci była Anna Pienzier, autorka książki „Legendy Poznania” („Kawiarenka Literacka”)

Luboń (pow. Poznań)

- „Integracja” – koncert dla niepełnosprawnych, ich rodzin i przyjaciół, w wykonaniu uczniów Zespołu Szkół Muzycznych Nr 2 w Poznaniu. Koncert zorganizowany w ramach obchodów Roku Niepełnosprawnych
- „Wiersze o naszych miastach” – spotkanie autorskie z Jerzym Grupińskim. Wspólne tworzenie z dziećmi szkół podstawowych wiersza o Luboniu
- „Malarstwo” – wernisaż Janusza Biernackiego
- Działania plastyczne dla dzieci „Kolorowe malowanie” pod kierunkiem plastyka Anny Przybyłskiej
- „Od Zamku Przemysła do pruskich fortów” – prelekcja archeologa Zbigniewa Karolczaka i Przemysława Maćkowiaka, znawcy XIX-wiecznych pruskich fortyfikacji. Promocja periodyku „Fortyfikacja”
- Spotkanie w Klubie Ludzi Niewidomych i Słabowidzących „Promyk”. Z cyklu prezentacja scen szkolnych: przedstawienie „Tolerancja” w wykonaniu uczniów Gimnazjum Nr 1
- Dzień Zdrowia – „Szczęśliwy człowiek to zdrowy człowiek”. „Chorobie lepiej zaradzić niż ją leczyć” – to podstawowe tezy medycyny chińskiej. O metodach medycyny chińskiej opowiadała Galina Margiewicz, lekarz medycyny
- Warsztaty plastyczne dla dorosłych. Spotkania prowadzi artysta plastyk Mieczysław Hofa
- Popołudnie z bajką – „Cały Luboń czyta dzieciom”. Swoje ulubione bajki czytała Hanna Wabiszewska – kierownik Oddziału dla Dzieci i Młodzieży Biblioteki Miejskiej w Luboniu

Łubowo (pow. Gniezno)

- Wystawa i konkurs wiedzy o Powstaniu Wielkopolskim

Nowy Tomyśl

- Wzrost literacki Gerarda Górnickiego – autora wydanych nakładem MiPBP w Nowym Tomyślu książek „Mściwoj i Anna Maria”, „Miłość Emilii S.”, „Zielony mosteczek” – z okazji 85 rocznicy Powstania Wielkopolskiego i 45-lecia debiutu książkowego autora
- „W oczekiwaniu na Pana” – koncert pieśni adwentowych i bożonarodzeniowych w wykonaniu Caroline Wunderlich, Aleksandry Lewandowskiej i Macieja Straburzyńskiego oraz Trio Taklamakan

- Wielkopolskie Drogi do niepodległości – konferencja zorganizowana w 85 rocznicę Powstania Wielkopolskiego przez Towarzystwo Dziedzictwa Wielkopolskiego w Poznaniu
- Wystawa „Powstanie Wielkopolskie 1918/19 w naszej pamięci” – wystawa prac uczniów Gimnazjum w Nowym Tomysłu

Oborniki

- Podsumowanie konkursu czytelniczego (Filia w Kiszewie)
- „Baśnie, bajki, bajeczki...” – wystawka książek (Filia w Rożnowie)
- „Bohaterowie bajek” – konkurs rysunkowy i wystawa pokonkursowa (Filia w Rożnowie)
- Wystawka książek Juliana Tuwima (Filia w Objezierzu i Ocieszynie)

Okonek (pow. Złotów)

- Twórczość K.I. Gałczyńskiego – wystawa w 50 rocznicę śmierci

Opatówek (pow. Kalisz)

- Spotkanie z Marianną Kocembą pod hasłem: „Społeczna pasja i twórczość Marianny Kocemby”

Osiek Mały (pow. Koło)

- Konkurs plastyczny „Gdybym był malarzem i pisarzem” (Filia Dęby Ślącheckie)

Ostrów Wlkp.

- Spotkanie z cyklu „Uroda i zdrowie” (Biblioteka Główna)
- Wystawa pt. „Urodziny Koziołka Matołka” (Biblioteka Główna)
- Ostrowski Kalejdoskop Literacki – spotkanie autorskie z Wojciechem Gałwowskim (Biblioteka Główna)
- Wystawa „95 rocznica Powstania Wielkopolskiego” (Biblioteka Główna)

Ostrzeszów

- Konkurs recytatorski dla dzieci i młodzieży „Śpieszmy się kochać ludzi...”
- Wystawa „15 rocznica śmierci Teodora Parnickiego”

Piła

„Przystanek Piła i okolice”:

- Zieleń świadkiem przeszłości naszego miasta – prelekcja Zofii de Mezer-Uciechowskiej, dyrektora Zarządu Zieleni Miejskiej i Cmentarzy Komunalnych w Pile

„Bractwo Dobrej Książki”:

- Promocja książki Ewy Przybylskiej „Wielki Tydzień Panny Wiki”
- Wystawa „Rok Gałczyńskiego” (czytelnia PiMBP)

Pleszew

- Spotkanie jubileuszowe z okazji 720-lecia Pleszewa ph. „Ziemia Pleszewska w literaturze, poezji, legendzie”
- Wystawa „85 lat Powstania Wielkopolskiego”

Pniewy (pow. Szamotuły)

- Koncert Pro Sinfoniki
- Koncert zespołu folkowego w „Zamku” Poznań
- Wystawy:
 - ~ Prac Malarskich Kółka Plastycznego (Galeria Piotr i Paweł)
 - ~ Fundacji Pomocy Humanitarnej (Galeria Piotr i Paweł)
 - ~ Prac Kółka Plastycznego (Galeria Centrum Kultury)

Pogorzela (pow. Gostyń)

- Spotkanie z Ireneuszem Szafrankiem – poetą z Pępowa

Przygodzice (pow. Ostrów Wlkp.)

- Prelekcja „Mapa przyrodniczo-krajoznawcza – powiat ostrowski” dla uczniów gimnazjum
- Konkurs dla klas V – „Serwetka wykonana haftem krzyżkowym – temat dowolny, wystawa pokonkursowa
- Montaż poetycko-muzyczny z okazji Dnia Seniora

Radawnica (pow. Złotów)

- Program słowno-muzyczny przygotowany przez Zespół Żywego Słowa z okazji odpustu św. Barbary w kościele parafialnym w Radawnicy
- „Legendy o źródłach Głomii” – zajęcia z dziećmi klas I-III (Filia Kleszczyn)
- „Szanujmy książki z obrazkami” – scenki dramatyczne przygotowane na pasowanie na czytelnika uczniów klas I (Filia Święta)
- „Życie i twórczość Juliana Tuwima” – wystawa w 50 rocznicę śmierci pisarza (Filia Święta)

Raszków (pow. Ostrów Wlkp.)

- Fotogazetka i wystawa książek z okazji 85 rocznicy Powstania Wielkopolskiego

Rawicz

- Promocja książki Włodzimierza Jędrzejczaka „Wszystko jest dla wszystkich, ale nie dla każdego”
- Prezentacja filmu „Pielgrzymki Jana Pawła II do ojczyzny” (Oddział dla Dzieci)
- Wystawka: „25 lat Pontyfikatu Papieża Jana Pawła II” (Oddział dla Dzieci)

Rydzyna (pow. Leszno)

- Konkurs czytelniczo-literacki „Rozpoznaj baśnie – rozpoznaj książki” (Filia Moraczewo)

Strzałkowo (pow. Słupca)

- Wystawa malarstwa Marii Chmiel

Święciechowa (pow. Leszno)

- Konkurs recytatorski dla I klas pt. „Wiersze o zimie”

Tarnówka (pow. Złotów)

- „Sztuka składania papieru” – origami na warsztatach czytelniczo-artystycznych

Trzcianka

- Spotkanie autorskie z Mieczysławem Ślesickim – promocja książki pt. „Rekonesans”
- „Literackie Nagrody Roku 2003” – wystawa
- „Razem bliżej” – lekcje biblioteczne o UE dla szkół podstawowych
- „W Tuwimowie” – spotkania edukacyjne dla szkół podstawowych propagujące twórczość poety
- „Znam nie tylko polskie obyczaje i tradycje Bożego Narodzenia” – quiz powiatowy dla szkół podstawowych

Trzemeszno (pow. Gniezno)

- Konkurs recytatorski twórczości Juliana Tuwima

Turek

- Konkurs literacko-plastyczny „W królestwie Kubusia Puchatka” (Filia Nr 2)
- Konkurs czytelniczy „Poznajemy twórczość H.Ch. Andersena” (Filia Nr 2)

Ujście (pow. Piła)

- „Wiersze Jana Brzechwy” – konkurs recytatorski

Wijewo (pow. Leszno)

- Konkurs literacki ph. „W 50 rocznicę śmierci Juliana Tuwima”

Witkowo (pow. Gniezno)

- Spotkanie autorskie z p. Stanisławą Łowińską i warsztaty młodych twórców

Włoszakowice (pow. Leszno)

- Wystawki książek:
 - ~ „K.I. Gałczyński w 50 rocznicę śmierci” (Filie Krzycko Wielkie, Bukowiec Górny, GBP Włoszakowice)

- „Światowy Dzień Walki z AIDS”
- „15 rocznica śmierci Teodora Pamickiego”
- „50 rocznica śmierci Juliana Tuwima (Filia Bukówiec Górny)

Wronki (pow. Szamotuły)

- Poetycki Czwartek – Ares Chadzinikolau z uczniami szkoły muzycznej z Szamotuł

Złotów

- W 40 rocznicę śmierci Gustawa Morcinka – wystawa
- „Chwała zwycięzcom” – wystawa w 85 rocznicę Powstania Wielkopolskiego
- Deklaracja Praw Człowieka ONZ – wystawa
- „Bom wszędzie cząstkę mej duszy zostawił” – wystawa w 205 rocznicę urodzin Adama Mickiewicza

Styczeń

Baranów (pow. Kępno)

- Wystawki:
 - ~ „120 rocznica urodzin Kornela Makuszyńskiego” (Mroczeń)
 - ~ „Dorobek pisarski Stanisławy Fleszarowej-Muskat (Mroczeń)
 - ~ Twórczość Marka Hłaski (Słupia)

Brzeziny (pow. Kalisz)

- Uroczyste obchody Dnia Seniora w gminie Brzeziny – pomoc przy organizacji imprezy
- Wycieczka do lasu dla dzieci, dokarmianie zwierząt, ognisko, odwiedziny w leśniczówce

Chodzież

- Spotkanie klubu poetyckiego „Spisek Myśli Niebanalnych” – warsztaty poetyckie z Zuzanną Przeworską
- Premiera nowego Pottera:
 - ~ Spotkanie klubu fanów Harrego Pottera
 - ~ Rozwiązanie konkursu plastycznego pn. „W magicznym świecie Harrego Pottera”

Cienin Kościelny (pow. Słupca)

- Konkurs czytelniczy pt. „Będę dobrym czytelnikiem”

Czempiń (pow. Kościan)

- „Najaktywniejszy czytelnik” – rozwiązanie całorocznego konkursu w Oddziale dla Dzieci
- „Wolisz czytać książki, czy oglądać ich ekranizacje?”, „Przeczytaj książkę a nie tylko jej streszczenie” – spotkanie dyskusyjne z czytelnikami (Filia Gluchowo)
- Świat czarownic i magii – czytanie fragmentów znanych utworów i odgadywanie ich tytułów (Filia Borowo)

Doruchów (pow. Ostrzeszów)

- Przegląd twórczości Zbigniewa Nienackiego

Gorzyce Wielkie (pow. Ostrów Wlkp.)

- „Bohaterowie książek Kornela Makuszyńskiego” – konkurs plastyczny dla dzieci
- „Ferie z książką” – czytanie bajek (3 x w tygodniu)
- Spotkanie z uczestnikami Koła Modelarskiego
- „Spotkania z komputerem” – kontynuacja cyklu

Gostyń

- Konkurs plastyczny dla gimnazjalistów pt. „Zabytki mojej najbliższej okolicy”
- Konkurs ankietowy „Jaki to autor, jaki tytuł, jaki bohater?”
- Wystawa pokonkursowa „Kartka 2003” – we współpracy z Nową Gazetą Gostyńską
- IX edycja Studium Wiedzy o Regionie – „Ziemia gostyńska i kościańska”
- Wystawa fotograficzna „W obiektywie”

Grabów (pow. Ostrzeszów)

- Wystawa „Poczet królów i książąt polskich” – 135 rocznica urodzin Stanisława Wyspiańskiego

Grzegorzew (pow. Koło)

- Przegląd bibliograficzny w 75 rocznicę urodzin Zbigniewa Nienackiego
- Pogadanka „Światowy Dzień Walki z AIDS”

Jaraczewo (pow. Jarocin)

- Spotkanie „Wokół twórczości Doroty Terakowskiej”

Jarocin

- Prelekcja z policjantem „Bezpieczne zimowisko” (Filia dla Dzieci)
- Mini festyn o północy „Harry Potter i Zakon Feniksa” (Filia nr 1)
- Quiz ortograficzny dla dzieci „Ó-U” (Filia Mieszków)

- Konkurs literacki „Ziemia jest naszym dobrem – zagrożenia i ochrona” (Filia Wilaszyce)

Jastrowie (pow. Złotów)

- Wyzwolenie Jastrowia – wystawa:
 - ~ Przypomnienie sylwetki Leona Kruczkowskiego i jego dramatu „Pierwszy dzień wolności”
 - ~ Fotografie i obrazy dawnego Jastrowia

Kalisz

- Spotkanie ze Stanisławem Szponderem, autorem zbioru poezji „Doznania” (Filia nr 9)
- Konkurs aktywności czytelniczej – MBP im. A. Asnyka w Kaliszu
- Wystawy:
 - ~ „Teatr mój widzę ogromny...” – Stanisława Wyspiańskiego teatr słowa i obrazu. Wystawa z okazji 135 rocznicy urodzin artysty (Biblioteka Główna)
 - ~ „135 rocznica urodzin Stanisława Wyspiańskiego” (Filia nr 5)
 - ~ „120 rocznica urodzin Kornela Makuszyńskiego” (Filia nr 5 – Oddział dla Dzieci)

Kępno

Samorządowa Biblioteka Publiczna

- VIII finał konkursu „Dzieje Ziemi Kępińskiej”, organizowanego na terenie miasta i powiatu we współpracy z Towarzystwem Miłośników Ziemi Kępińskiej (listopad 2003/styczeń 2004)

Kobylin (pow. Krotoszyn)

- Wystawa „Powstanie Wielkopolskie – w 85 rocznicę”

Koło

- Wieczór literacki członków Koła Przyjaciół Biblioteki: „Kornel Makuszyński – poeta serca i słonecznych uśmiechów” – prelekcja Zofii Janiszewskiej
- Wystawa: „Powstanie Wielkopolskie 1918-1919” – 85 rocznica

Kościan

Miejska Biblioteka Publiczna:

- Wystawy:
 - ~ Moja Wielkopolska – wystawa fotograficzna (Dział Informacyjno-Edukacyjny)
 - ~ Powstanie Wielkopolskie 1918/1919 – ze zbiorów biblioteki (Dział Informacyjno-Edukacyjny)

- Kornel Makuszyński czyli humor spod serca – 120 rocznica urodzin pisarza (Oddział dla Dzieci)
- 110 lat kościańskiej psychiatrii – wykład lek. med. Mariana Zalejskiego (Towarzystwo Miłośników Ziemi Kościańskiej i Dział Informacyjno-Edukacyjny)
- Cymes Chansons. Dorota Abbe – recital piosenek francuskich i żydowskich (Dział Informacyjno-Edukacyjny)

Biblioteka Publiczna Gminy:

- Piesza wycieczka do najstarszych zakątków Kościana – oddanie nastroju w ilustracji

Kościelec (pow. Kolo)

- Dyskusja: „Jak dokarmiać zwierzęta podczas zimy” (Filia Dobrów)

Kotlin (pow. Jarocin)

- Gminny konkurs „Najpiękniejszy folder o gminie Kotlin” (przeprowadzany w okresie I kwartału br.)
- Wielobój plastyczno-literacko-muzyczny „W świecie bajek”
- Wielobój wiedzy o ruchu drogowym „Bezpieczna droga do szkoły”

Koźmin (pow. Krotoszyn)

- Wystawy:
 - 120 rocznica urodzin Kornela Makuszyńskiego
 - 135 rocznica urodzin Stanisława Wyspiańskiego
 - Rok 2004 Rokiem Gombrowicza
- „Życie szersze niż słowa” – spotkanie z bohaterami powieści Ireny Jurgielewiczowej

Krajenka (pow. Złotów)

- Biblioteczne puzzle, układanki i rebusy

Krobia (pow. Gostyń)

- Wystawa „110 rocznica urodzin Jarosława Iwaszkiewicza”
- Wystawa „145 rocznica śmierci Zygmunta Krasińskiego”

Krotoszyn

- Wystawy:
 - Stanisław Wyspiański – 135 rocznica urodzin
 - Panorama Raclawicka – wystawa reprodukcji
 - 75 rocznica urodzin Zbigniewa Nienackiego (Oddział dla Dzieci i Młodzieży)

- 120 rocznica urodzin Kornela Makuszyńskiego (Oddział dla Dzieci i Młodzieży)
- „Fenomen Harrego Pottera” – promocja i sprzedaż książki „Harry Potter i Zakon Feniksa” – udział księgarni Lektorat Pius, gry i konkursy, konkurs na najładniejszy strój

Krzemieniewo (pow. Leszno)

- Wystawa książek „Stanisław Grochowiak – ieszczyński poeta”

Leszno

Wystawy:

- Wystawa obrazów i wernisaż K.M. Barbary Leonowicz-Babiak pt. „Fascynacje” („Galeria Za Regalami”)
- „Stanisław Wyspiański w 135 rocznicę urodzin” wystawa plakatów („Galeria Za Regalami”)
- Inauguracja „Klubu Europejczyka” – spotkanie ze Zbigniewem Kulakiem, senatorem RP, pt. „Wrażenia z podróży po krajach dawnego Związku Radzieckiego” („Galeria Lochy”)

Imprezy:

- Z cyklu „Rodzinne Wieczory” odbyło się wspólne spotkanie dla dzieci i rodziców pt. „Mamo, tato, bawmy się” z udziałem autorek książki pod tym samym tytułem, Ireny Kalinowskiej i Anny Sorsy („Kawiarenka Literacka”)
- Spotkanie na wystawie „Stanisław Wyspiański w 135 rocznicę urodzin” z Jackiem Jaroszykiem („Kawiarenka Literacka”)

Lipno (pow. Leszno)

- Spotkanie autorskie z Krystyną Grys ph. „Karnawałowy wieczór z poezją i uśmiechem” (Filia Wilkowice)
- Wystawa robótek ręcznych Marii Kędzi i Ewy Reszczyńskiej

Luboń (pow. Poznań)

- „Wśród nocnej ciszy” – wieczór kolęd w wykonaniu aktorów Teatru Animacji w Poznaniu
- „Smyki i smyczki”, pierwszy koncert z cyklu „Muzyka dla smyka”. Grali młodzi artyści z Zespołu Szkół Muzycznych przy ul. Głogowskiej w Poznaniu, a koncert poprowadziła Natalia Kraus-Romanowska
- „L'amour a l'Chagall” – recital Doroty Abbe, aktorki Teatru Współczesnego we Wrocławiu. Akompaniament Dariusz Samerdak

Mikstat (pow. Ostrzeszów)

- Konkurs plastyczny: Kochamy wiersze Tuwima

Młodojewe (pow. Słupca)

- Konkurs plastyczny „Ocalić od zapomnienia”
- Konkurs poezji – I etap eliminacji gminnych

Nowy Tomyśl

- Z cyklu GODZINY DLA RODZINY – „Rodzinne kołędowanie” – kołędowe spotkanie muzykujących rodzin prowadzone przez Barbarę Mossó-Wileńską
- Wernisaż wystawy GOBELINÓW Barbary Kubiak-Sobczak i Barbary Włodarczyk (sala wystawowa)
- Spektakl Teatryku „Krokodyl” pt. „Zimowe opowieści” (Oddział dla Dzieci)

Oborniki

- Konkurs czytelniczy „Czy znasz książki Kornela Makuszyńskiego?” + wystawka książek K. Makuszyńskiego (Filia w Popówku)
- 120 rocznica urodzin Kornela Makuszyńskiego – wystawka książek (Filia w Objezierzu)

Okonek (pow. Złotów)

- 120 rocznica urodzin Kornela Makuszyńskiego – wystawa
- „Moja miejscowość – historia i legendy” – zajęcia plastyczne
- „Origami” – warsztaty plastyczno-techniczne

Opatówek (pow. Kalisz)

- Rocznica wybuchu Powstania Styczniowego: program literacko-muzyczny, wykład prof. Artura Kijasa nt. „Powstanie Styczniowe na Ziemi Kaliskiej”

Osieczna (pow. Leszno)

- Spotkanie autorskie z Krystyną Grys ph. „Karnawałowy wieczór z poezją i uśmiechem”

Osiek Mały (pow. Koło)

- Wystawa: „Wyzwolenie Koła i okolic” (Filia Osiek Wielki)
- Projekcja filmu „Prymas”

Ostrów Wlkp.

- Wystawa prac manualnych wykonanych przez osadzonych w Ostrowskim Areszcie Śledczym na rzecz Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy (Biblioteka Główna)
- III konkurs na opowiadanie fantastyczne (Biblioteka Główna i MDK)
- Spotkanie z cyklu „Uroda i zdrowie” (Biblioteka Główna)

- Spotkanie z dziewczętami ze Szkoły Baletowej z Poznania (Filia dla Dzieci i Młodzieży)

Ostrzeszów

- Wystawy:
 - ~ „Unia bez tajemnic”
 - Życie i twórczość Doroty Terakowskiej
 - ~ Wspomnienia o Stanisławie Czerniku – 105 rocznica urodzin

Perzów (pow. Kępno)

- Wystawa „Przyszedł znikąd i podbił świat” – Marek Hlasko

Piła

„Przystanek Piła i okolice”:

- Piła w przededniu wejścia do Unii Europejskiej – spotkanie ze Zbigniewem Kosmatką, prezydentem Piły

Wystawy:

- „Powstanie Wielkopolskie” (Piłski Dom Kultury)
- „Problemy współczesnego świata” (Czytelnia PiMBP)

Pleszew

- Wystawy:
 - ~ „70 rocznica urodzin Stanisława Grochowiaka”
 - ~ „80 rocznica urodzin Andrzeja Szczypiorskiego”

Pniewy (pow. Szamotuły)

- Koncert „Uwaga Talent!” – występ Beaty Janiszewskiej i Łukasza Janiszewskiego
- Wystawa Fotografii „Wyobrażenie” (Galeria Piotr i Paweł i Galeria Centrum Kultury)
- Wystawa „Koziołek Matołek” (Galeria Piotr i Paweł)
- Wystawa poświęcona Dorocie Terakowskiej (Biblioteka)

Pogorzela (pow. Gostyń)

- Wystawa pokonkursowa do konkursu plastyczno-literackiego „Szlachetne zdrowie” we współpracy z Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Przygodzice (pow. Ostrów Wlkp.)

- Wystawki:
 - Książek Kornela Makuszyńskiego z okazji 120 rocznicy urodzin
 - ~ Książek Stanisławy Fleszarowej-Muskat z okazji 85 rocznicy urodzin
 - ~ Książek Zbigniewa Nienackiego z okazji 75 rocznicy urodzin

Radawnica (pow. Złotów)

- „Pamięć, teraźniejszość i przyszłość” – wystawa (Filia Kleszczyn)

Rawicz

- „Dzieci dzieciom” – przedstawienie pt. „Wróżki” w wykonaniu uczniów Szkoły Podstawowej dla przedszkolaków
- „Kukielki z falistej tektury” – konkurs plastyczno-manualny (Oddział dla Dzieci)
- Samodzielne wykonanie gry planszowej pt. „Samotnik” – konkurs plastyczny (Oddział dla Dzieci)
- „Mała lokomotywa” – zabawa plastyczna (Oddział dla Dzieci)
- Konkurs plastyczny na EX LIBRIS biblioteki i wystawa pokonkursowa (Filia Sarnowa)
- „Rawicz moje miasto” – konkurs plastyczny (Filia nr 1)
- „Bajkowe postacie” – konkurs rysunkowy (Filia Słupia Kapitulna)

Rydzyń (pow. Leszno)

- Quiz literacki „Czy znasz twórczość Jana Brzechwy?” (Filia Moraczewo)
- Konkurs plastyczny „Ulubiona postać z wierszy Jana Brzechwy” (Filia Moraczewo)

Sulmierzyce (pow. Krotoszyn)

- „Każde dziecko potrafi – igraszki z origami” – konkurs manualny

Święciechowa (pow. Leszno)

- Spotkanie autorskie z Krystyną Grys ph. „Karnawałowy wieczór z poezją i uśmiechem”
- Zajęcia plastyczne dla dzieci – malowanie witraży
- Konkurs rysunkowy pt. „Mój ulubiony bohater”

Tarnówka (pow. Złotów)

- „Pierwsze kroki na scenie” – konkurs teatralny na warsztatach czytelniczo-artystycznych
- „Zainteresowania i cechy osobowościowe, a wybór zawodu” – pogadanka na warsztatach czytelniczo-artystycznych
- „Poszli nasi w bój bez broni” – wystawka w rocznicę wybuchu powstania styczniowego

Trzcianka

- „Przy żłobku, obok niego” – widowisko jasełkowe
- „Książka uczy i bawi” – spotkania z dziećmi z grupy środowiskowej
- „Podróże po literaturze” – zabawy literackie z grupą dzieci z Caritasu
- „O siedmiu koźlątkach” – zabawy edukacyjne z najmłodszymi

- Akcja Ferie 2004:
 - ~ W Tuwimowie – taniec, piosenka wokół twórczości Juliana Tuwima
 - ~ Teatr cieni – zabawy animacyjne wokół twórczości dla dzieci
 - ~ Książka, którą polecam – formy plastyczne propagujące książkę
- „Świat Wyspiańskiego – 135 rocznica urodzin” – wystawa

Trzemeszno (pow. Gniezno)

- Konkurs plastyczny „Jak wyobrażam sobie legendarnego Feniksa” – promocja V tomu

Tuliszków (pow. Turek)

- Wystawa fotosów i dokumentów ph. „Powstanie Styczniowe”

Turek

- Warsztaty dziennikarskie – spotkanie z Anną Plenzler
- Wystawa ph. „Wielkopolska: studium o regionie”

Ujście (pow. Piła)

- „Świat Harrego Pottera” – konkurs plastyczny dla dzieci

Wijewo (pow. Leszno)

- Konkurs literacki ze znajomości lektur szkolnych dla klas I-IV
- Wystawki książek:
 - ~ „135 rocznica urodzin Stanisława Wyspiańskiego”
 - ~ „130 rocznica urodzin Wincentego Witosa”
 - ~ „70 rocznica urodzin Stanisława Grochowiaka”
 - ~ „120 rocznica urodzin Kornela Makuszyńskiego”

Włoszakowice (pow. Leszno)

- Spotkanie autorskie z Krystyną Grys ph. „Karnawałowy wieczór z poezją i uśmiechem”
- Konkurs plastyczny ph. „Świat wokół nas” (Filia Bukówiec Górnymy)
- Wystawki książek:
 - ~ „120 rocznica urodzin Kornela Makuszyńskiego” (Filia Krzycko Wielkie, GBP Włoszakowice)
 - ~ „70 rocznica urodzin Stanisława Grochowiaka” (Filie: Bukówiec Górnymy, Krzycko Wielkie, GBP Włoszakowice)
 - ~ „85 rocznica urodzin Stanisławy Fleszarowej-Muskat” (Filia Bukówiec Górnymy, GBP Włoszakowice)
 - ~ „85 rocznica Powstania Wielkopolskiego” (Filia Bukówiec Górnymy)
 - ~ „75 rocznica urodzin Zbigniewa Nienackiego” (Filia Bukówiec Górnymy, GBP Włoszakowice)
 - ~ „70 rocznica urodzin Marka Hłaski”

Wolsztyn

- Wystawa książek – 120 rocznica urodzin Kornela Makuszyńskiego
- Warsztaty teatralne dla gimnazjalistów prowadzone przez aktora Zbigniewa Walerysia – cykl zajęć podczas ferii zimowych – 8 spotkań, podczas których ćwiczone mowę, siłę i barwę głosu, oddech, artykulację, poruszanie się na scenie

Wronki (pow. Szamotuły)

- Konkurs rysunkowy pt. „Bajki Makuszyńskiego w oczach dzieci”
- Wieczór autorski z K. Tomczak i jej wierszykami rymowanymi o Wronkach

Zakrzewo (pow. Złotów)

- „Alkohol wrogiem człowieka” – wystawa pokonkursowa

Zduny (pow. Krotoszyn)

- Julian Tuwim w 110 rocznicę urodzin – gry, zabawy, konkursy (Filia Baszków)
- Śpiewać każdy może – prezentacja umiejętności wokalnych (Filia Baszków)
- Zabawy z ortografią (Filia Konarzew)

Złotów

- „Między wierszem a strugiem” – spotkanie autorskie z Bronisławem Suchym, wystawa rzeźb i recytacja utworów pisanych gwara krajeńską
- „Chwila wspomnień” – wystawa w 59 rocznicę wyzwolenia Złotowa
- „Mój przyjaciel Harry” – pokonkursowa wystawa prac plastycznych
- „Radość czytania” – konkurs na logo Wypożyczalni dla Dzieci i Młodzieży
- „Muzyka i poezja Czesława Niemena” – wystawa
- „Daj czegoś ci nie ubędzie” – polskie wiersze frywolne” – wystawa

Luty

Baranów (pow. Kępno)

- Wystawki: (Słupia)
 - ~ „Michał Szolochow – laureat Nagrody Nobla” (Mroczeń)
 - ~ „Książka rolnicza w bibliotece” (Mroczeń)
 - ~ Twórczość Marii Rodziewiczówny – 60 rocznica śmierci (Słupia)

Białośliwie (pow. Piła)

- Promocja książki „Białośliwie na dawnej pocztówce i fotografii”

Bojanowo (pow. Rawicz)

- Trzecia edycja konkursu czytelniczo-geograficznego dla gimnazjalistów „Szlakiem Tomka Wilmowskiego po Nowej Gwinei”

Brzeziny (pow. Kalisz)

- Zapusty w Brzezinach – biesiada z udziałem zespołów obrzędowych

Chodzież

- „Zdjęcie miesiąca” – fotoplastykon 2003 r. – wystawa Objazdowej Galerii Wielkopolskiej Fotografii
- „W kraju Anaruka” – zajęcia z dziećmi klas III sprawdzające znajomość lektury (Oddział dla Dzieci)
- „Baw się z Kubusiem Puchatkiem i jego przyjaciółmi” – spotkanie przedszkolaków w bibliotece (Oddział dla Dzieci)

Dąbie (pow. Kolo)

- Konkurs recytatorski i plastyczny: eliminacje gminne do XII Międzypowiatowego Konkursu Recytatorskiego i Plastycznego

Dobrzyca (pow. Pleszew)

- Konkurs „Dzieje Polski w utworach Anny Świrszczyńskiej”

Duszniki (pow. Szamotuły)

- Kraje Unii Europejskiej – konkurs wiedzy o Włoszech

Gorzyce Wielkie (pow. Ostrów Wlkp.)

- „Spotkania z komputerem” – kontynuacja cyklu
- Spotkanie z uczestnikami Koła Modelarskiego

Gostyń

- Konkurs plastyczny dla dzieci „Autoportret” i wystawa pokonkursowa
- Poznajemy kraje UE – „Włochy” – pogadanka w przedszkolu Nr 7

Grabów (pow. Ostrzeszów)

- Wystawa książek: „200 sposobów na nudę”

Jarocin

- Prezentacje komputerowych systemów bibliotecznych „SOWA” i „SOWA II” wspomagających działalność biblioteki i obsługę czytelnika na II Targach Edukacyjnych powiatu jarocińskiego
- Spotkanie autorskie z Wandą Chotomską (Filia dla Dzieci)
- Podsumowanie I etapu konkursu o Wielkopolsce (Filia Golina)
- Spotkanie Klubu Dyskusyjnego „Szanujmy wspomnienia” (Filia Witaszyce)

Jastrowie (pow. Złotów)

- „Pierwszy dzień wolności” – czytanie fragmentów dramatu przez uczniów ZST w Jastrowiu, analiza walk na Wale Pomorskim
- J.M. Coetzoe – laureat Literackiej Nagrody Nobla 2003 – wystawa

Jutrosin (pow. Rawicz)

- „Jak dbam o środowisko” – konkurs rysunkowy (Filia Dubin)

Kaczory (pow. Pila)

- Dyskusja nad książką Doroty Terakowskiej „Poczwarka” – spotkanie aktywu bibliotecznego

Kalisz

- W cyklu „Promocja regionalnego środowiska twórców” spotkanie z Elżbietą Wojtyś (Filia nr 4)
- Wystawa – Źródła informacji o Unii Europejskiej w zbiorach Filii nr 4

Kępno

Powiatowa Biblioteka Publiczna

- Otwarcie wystawy plastycznej pn. „Na każdy temat”. Prace prezentowały dzieci i młodzież z kółka plastycznego działającego przy gminnym Ośrodku Kultury w Perzowie

Samorządowa Biblioteka Publiczna

- Wieczór poetycki, którego bohaterem był Krzysztof Rębowski, poeta amator ze Słupi pod Kępnem
- Wystawka „Rok 2004 – rokiem Witolda Gombrowicza”

Kłodawa (pow. Kolo)

- Pogadanka „Piękna nasza Polska cała”

Kobyła Góra (pow. Ostrzeszów)

- Prelekcja prof. astronomii i podróżnika Andrzeja Pigulskiego pt. „Blżej nieba”

Koło

- Wieczór literacki Koła Przyjaciół Biblioteki: „Zielono mi w głowie i fiołki mi kwitną” – prelekcja Zofii Janiszewskiej o twórczości Kazimierza Wierzyńskiego

Kościan

Miejska Biblioteka Publiczna

- Wystawy:

~ Moja Wielkopolska – cz. II – wystawa fotograficzna (Dział Informacyjno-Edukacyjny)

- ~ Wielkopolska od A do Z – wystawa książek, fotogramów, map (Dział Informacyjno-Edukacyjny)
- Strajki szkolne na Ziemi Kościańskiej 1906-1907 – wykład Jana Pawickiego (Towarzystwo Miłośników Ziemi Kościańskiej i Dział Informacyjno-Edukacyjny)
- Warsztaty literackiej prowadzone przez Ryszarda Biberstajna (Dział Informacyjno-Edukacyjny)
- Wieczór autorski Ryszarda Biberstajna (Dział Informacyjno-Edukacyjny)
- Popołudnie z książką: Czesław Janczarski „Czy wiesz, która godzina?” (Oddział dla Dzieci)
- Konkurs czytelniczy „Europejska podróż” (Oddział dla Dzieci)
- Frelekcja „Życie i Twórczość Ireny Jurgielewiczowej” (Oddział dla Dzieci)

Biblioteka Publiczna Gminy

- Inauguracyjne spotkanie klubu dyskusyjnego dla dorosłych
- Wycieczka do parku i opowiadanie dzieciom bajek

Kotlin (pow. Jarocin)

- Konkurs recytatorski „Mój ulubiony wiersz” (Filia w Sławoszewie)

Koźmin (pow. Krotoszyn)

- „Poezja dla mojego miasta” – konkurs dla lokalnych poetów, podsumowanie i wręczenie nagród, wystawa pokonkursowa
- Wystawa: 110 rocznica urodzin Jarosława Iwaszkiewicza

Krotoszyn

- Wystawy:
 - ~ 145 rocznica śmierci Zygmunta Krasińskiego
 - ~ „Kobiety” – wystawa obrazów S. Darnickiego
 - ~ „Świat wrażeń i przeżyć” wystawa niemieckiej literatury dla dzieci (Oddział dla Dzieci i Młodzieży)
 - ~ „Zamek w baśni” – wystawa ilustracji do baśni braci Grimm (Oddział dla Dzieci i Młodzieży)
 - ~ „Tuwim dzieciom” – wystawa prac pokonkursowych (Oddział dla Dzieci i Młodzieży)

Krzemieniewo (pow. Leszno)

- „Kamawałowy wieczór z poezją i uśmiechem” spotkanie z Krystyną Grys przeplatane śpiewem w wykonaniu Zespołu Śpiewaczego „Harfa” działającego w GCK

Leszno

Wystawy:

- „Poznań w naszych zbiorach” („Galeria Za Regalami”)
- Klub Europejczyka – spotkanie z nadburmistrzem Suhl (Niemcy) Martinem Kummerem („Galeria Lochy”)
- Klub Europejczyka – spotkanie z Kazimierzem Kościelnym, wicemarszałkiem województwa wielkopolskiego

Imprezy („Galeria Lochy”):

- Spotkanie z prof. Edmundem Waszyńskim, redaktorem naukowym książki pt. „Medycyna. Wprowadzenie do studiów lekarskich”
- Wieczór „Poezja – Muzyka – Karnawał”
 - Promocja tomu poetyckiego pod redakcją Waldemara A. Zamlewskiego „Wyznania = Bekenntnisse” z udziałem autorek Grażyny Banaszkiewicz, Łucji Danielewskiej, Elżbiety Kuśnierek, Marty Korytowskiej
 - Pokaz strojów z pracowni Renaty Potrzeby z Leszna
- Z cyklu „Rodzinne Wieczory” dla rodziców odbyło się spotkanie z cyklu KONTEKSTY pt. „Kolysanka”, dzieci spotkały się z autorem i ilustratorem książek Dominikiem Samolem

Lipka (pow. Złotów)

- Laureat Literackiej Nagrody Nobla 2003 „John Maxwell Coetzee” – wystawa

Luboń (pow. Poznań)

- Warsztaty plastyczne dla dorosłych. Spotkania prowadzi artysta plastyk Mieczysław Hofa
- „Kolorowe malowanie” – działania plastyczne dla dzieci pod kierunkiem plastyka Anny Przybylskiej
- Z cyklu „Muzyka dla smyka” – Instrumenty dęte
- Z cyklu Prezentacja lubońskich szkolnych scen teatralnych – Spektaki „Olimp i Europa” na motywach mitologii, tekst Bogumił Grala, w wykonaniu uczniów kl. III B Gimnazjum nr 1 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Luboniu
- Warsztaty plastyczne dla dorosłych pod kierunkiem artysty plastyka Mieczysława Hofy
- „Wieczór chiński”: wróżby, horoskop na Rok Chiński, „Rok Drewnianej Małpy” – promocja książki Jacka Kryga

Nowy Tomyśl

- Z cyklu CZWARTKOWE WIECZORY LITERACKO-MUZYCZNE – „Bułat Okudźawa i jego piosenki” – Aleksandra Walczak (śpiew), Wojciech Wiński (gitara), Mateusz Kurcewicz (prowadzenie)
- Z cyklu GODZINY DLA RODZINY – Drama jako sposób wzbogacenia wspólnej lektury – warsztaty czytelnicze dla dzieci i rodziców prowadzone przez Beatę Gomzar – instruktora dramy i pedagoga rodzinnego
- Otwarcie III Powiatowej Wystawy Prac Dzieci Sprawnych Inaczej (we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie)

Oborniki

- Wystawa „Adama Mickiewicza wielkopolskie siedem miesięcy”
- Prelekcja Zbigniewa Adamczewskiego na temat pobytu Adama Mickiewicza na Ziemi Obornickiej
- Wystawa filatelistyczna (Królestwo Polskie, Ekosystemy Polski, Mistrzostwa Świata w Piłce Nożnej)
- Wypieki w mojej kuchni – wystawka książek kulinarnych (Filia w Ocieszynie i w Objezierzu)

Okonek (pow. Złotów)

- „Legends o źródłach Lędyczka” – zajęcia z dziećmi
- „Harry Potter i zakon Feniksa” – konkurs plastyczny i prace plastyczno-techniczne dla dzieci
- „Malowanie na ekranie” – zajęcia dla dzieci przy komputerze

Olszówka (pow. Koło)

- Konkurs czytelniczy „Omnibus czytelniczy” (Filia Łubianka)

Opatówek (pow. Kalisz)

- Spotkanie autorskie ze Stanisławem Szponderem w szkołach podstawowych w Sierchowiu i Cieni II
- Podsumowanie konkursu historycznego „Nazwy topograficzne naszej gminy”

Ostrowite (pow. Sępólno)

- Konkurs poetycki pt. „Mistrz pióra”

Ostrów Wlkp.

- Wystawa „Fala i obłoki” ekspozycja popularyzująca poezję (Biblioteka Główna)
- Spotkanie autorskie i promocja tomiku poezji „Wiersze rozproszone” Donaty Dominik-Stawickiej. Wiersze prezentował Michał Grudziński, aktor Teatru Nowego w Poznaniu (Biblioteka Główna)

Piaski (pow. Gostyń)

- Zgaduj-zgadula „Poznajemy przyrodę”

Piła

- Promocja książki poetyckiej „Zatrzymane chwile” Bogusława Chmiela (Kawiarenka „Pod Sową”)
- Promocja książki Mieczysława Ślesickiego „Rekonesans”
- Wystawy:
 - Piła 1945 – wystawa zdjęć archiwalnych wykonanych przez Romana Zaranka, dokumentalistę dziejów powojennej Piły
 - „2004 – Rok Gombrowicza” (Filia nr 6)
 - „Rocznica wyzwolenia Piły” (Filia nr 8)
- „Przystanek Piła i okolice”:
 - Kapucyni w Pile – spotkanie z o. Romanem Ruskiem
 - Spotkanie z Rafałem Zdzierelą, najmłodszym radnym Piły

Pleszew

- Wystawy:
 - „Niebo złote Ci otworzę. Miłość i literatura”
 - „Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego”
 - „Jarosław Iwaszkiewicz a Wielkopolska”

Pniewy (pow. Szamotuły)

- „Spotkanie dla Seniorów” – koncert dzieci z Centrum Kultury
- Koncert Pro Sinfoniki: „Harfa i flet”
- Pniewskie Spotkanie Soltysów – Koncert Kapeli z Orliczka
- Wystawa „Małe a cieszy” – najmniejsze książki w bibliotece

Przygodzice (pow. Ostrów Wlkp.)

- Wystawa książek Andrzeja Szczypiorskiego

Radawnica (pow. Złotów)

- 110 rocznica urodzin Jarosława Iwaszkiewicza – wystawa
- „Cudze chwalicie, swego nie znacie” – wystawa
- 145 rocznica urodzin Zygmunta Krasińskiego (Filia Kleszczyn)

Raszków (pow. Ostrów Wlkp.)

- Wystawy:
 - Książki Jarosława Iwaszkiewicza
 - „Robótki ręczne”

Słupca

- Współdział w organizowaniu miejskiego i powiatowego konkursu recytatorskiego z MDK w Słupcy

Strzałkowo (pow. Słupca)

- Wystawa malarstwa Piotra Piasty
- Zajęcia biblioterapeutyczne dla mieszkańców DPS ze Strzałkowa

Szydłowo (pow. Piła)

- Tradycje i obrzędowość polskiej wsi pt. „Na wsi wesele” – impreza cykliczna, popularyzująca tradycje ludowe, obrzędy i kulturę

Śmigiel (pow. Kościan)

- Przedstawienie twórczości Stanisławy Fleszarowej-Muskat – spotkanie w gronie Członków Klubu Seniora w Czaczu (Filia w Czaczu)

Tarnówka (pow. Złotów)

- „Ptaki przy kominku” – wystawka o ptakach zimujących w Polsce
- „Autsajder”, „Prezenter” – konkursy intelektualne na warsztatach czytelniczo-artystycznych
- „Władysław Broniewski – poeta naszej ziemi” – recytacja poezji W. Broniewskiego
- „Bociany i ludzie”, „Na tropie przyrody” – przygotowanie do konkursów przyrodniczych w klasie V szkoły podstawowej
- „O mediach pozytywnie i ze znakiem zapytania” – dyskusja w gimnazjum
- „Nieznana wyspa” – konkurs teatralny na warsztatach czytelniczo-artystycznych

Trzcianka

- „Walentino” – widowisko przygotowane przez kl. VI SP 3 dla dzieci z grupy środowiskowej ze Stowarzyszenia „Pomagamy dzieciom”
- „Poznajemy kraje Unii Europejskiej” – zajęcia edukacyjne dla grup „0”
- „Oskar Kolberg w 190 rocznicę urodzin” – wystawa

Turek

- „Wielkopolska jako region historyczny” – wykład A. Sikorskiego (UAM Poznań)
- „Rola Wielkopolski w procesie kształtowania państwa polskiego” wykład A. Sikorskiego (UAM Poznań)
- Warsztaty literackie dla młodzieży szkół średnich i gimnazjów – prowadzenie Artur Jurgawka (nauczyciel, poeta)
- Konkurs plastyczny „Portret Koziołka Matołka” (Filia dla Dzieci)
- Konkurs literacko-plastyczny „Czego nauczył nas Szewczyk Dratewka?” (Filia nr 2)
- Konkurs czytelniczy „Kornel Makuszyński autorem ulubionych książek” (Filia nr 2)

- „Tworzymy zimowy alfabet” – zajęcia dla uczestników Dziennego Centrum Aktywności na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym (Filia nr 2)

Wijewo (pow. Leszno)

- Spotkanie autorskie z Krystyną Grys ph. „Karnawałowy wieczór z poezją i uśmiechem”
- Rozstrzygnięcie konkursu rysunkowego pt. „Jesień”
- Wystawki książek:
 - ~ „110 rocznica urodzin Jarosława Iwaszkiewicza”
 - „20 rocznica śmierci Michaiła Szołochowa”

Włoszakowice (pow. Leszno)

- Wystawki książek:
 - ~ „20 rocznica śmierci Michaiła Szołochowa” (Filia Krzycko Wielkie)
 - ~ „110 rocznica urodzin Jarosława Iwaszkiewicza” (Filia Krzycko Wielkie)
 - „145 rocznica śmierci Zygmunta Krasińskiego (Filia Krzycko Wielkie, GBP Włoszakowice)
 - ~ „10 rocznica śmierci Jana Dobraczyńskiego”

Wolsztyn

- Galeria Biblioteki – wystawa prac nadesłanych na konkursy: „Odpady niebezpieczne w życiu codziennym” oraz Konkurs na logo Związku Międzygminnego Obra
- Wystawa „Polscy pisarze w karykaturze Eryka Lipińskiego”
- Wystawa książek „Polska w UE”

Zagórów (pow. Słupca)

- Gminny Konkurs Recytatorski
- Gminny Konkurs Plastyczny pt. „Moja miejscowość wczoraj – dziś – jutro”

Zakrzewo (pow. Złotów)

- „Historia Regionu – Moja ojczyzna – Zakrzewo” – realizacja programu edukacyjnego
- Z historii Zakrzewa – wystawa pamiątek

Zduny (pow. Krotoszyn)

- Wystawa książek – Julio Cortazar 20 rocznica śmierci
- Karnawał w Bibliotece Publicznej? Ależ tak! – wieczór promocji nowości bibliotecznych i nie tylko, dla dorosłych czytelników

Złotów

- „Pisarze i poeci w karykaturach Eryka Lipińskiego” – wystawa prac i książek
- „Rady z ekoszlady” – wystawa
- „Mój przyjaciel Harry” – pokonkursowa wystawa prac plastycznych

C. WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA I CENTRUM
ANIMACJI KULTURY NA ŁAMACH PRASY

ANNA BIEDAKOWA / Małgorzata Wyszynska. – (Sylwetka tygodnia). – Portr. // *Gaz. Wybor.* – 2004, nr 20, dod. Poznań, s. 20

Sylwetka Anny Stuligrosz-Biedak, rzecznika prasowego WBPiCAK w Poznaniu.

„BIGOS” L. Szurkowskiego / (jw.) // *Przem. na Szlaku Piast.* – 2004, nr 8, s. 17

Wystawa „Spotkanie z fotografią Leszka Szurkowskiego” zorganizowana w gnieźnieńskiej Galerii „Porkom” m.in. przez WBPiCAK w Poznaniu.

CEPELIA z łabędziami / ELKA // *Gaz. Pozn.* – 2004, nr 45, dod. *Express Pozn.* s. 8

Bal karnawałowy zorganizowany przez Zespół Folklorystyczny „Cepelia”.

„CEPELIA” w rytmie polki / der // *Głos Wielkop.* – 2004, nr 44, dod. *Głos Poznaniaka* s. IX

Bal karnawałowy zorganizowany przez Zespół Folklorystyczny „Cepelia”.

CO w kulturze piszczy? / (mcz) // *Tyg. Nowy.* – 2004, nr 6, s. A4

Obrady Rady Kultury Północnej Wielkopolski z udziałem Leny Bednarskiej, dyr. WBPiCAK w Poznaniu.

DREWNIANE diamenty / RD // *Gaz. Pozn.* – 2004, nr 6, dod. *Express Pozn.* s. 6

Promocja albumu „Drewniane kościoły w Wielkopolsce” wydanego przez WBPiCAK w Poznaniu.

DREWNIANE piękno / Anna Plenzler // *Głos Wielkop.* – 2004, nr 25, dod. Więcej Kultury s. 6

Recenzja albumu „Drewniane kościoły w Wielkopolsce” wydanego przez Wydawnictwo WBPICAK.

DZIECI śpiewały z Eleni: Gułtowy / RD // *Gaz. Pozn.* – 2003, nr 5, dod. Express Pozn. s. 6

Promocja albumu „Drewniane kościoły w Wielkopolsce” wydanego przez WBPICAK w Poznaniu.

DZIENNIK pisany złośliwością: książki / Ewa Wozińska // *Gaz. Pozn.* – 2004, nr 32, s. 13

Recenzja książki Janiny z Puttkamerów Żółtowskiej „Dziennik: fragmenty wielkopolskie 1919-1933” wydanej przez WBPICAK w Poznaniu.

DZIEWIĘCIORO wspaniałych: twórczość: „Głosowi” laureaci Medali Młodej Sztuki / bran // *Głos Wielkop.* – 2004, nr 12, s. 3

W składzie jury m.in. Lena Bednarska, dyr. WBPICAK w Poznaniu.

DZIWNA siła przyciągania: Piła: wystawa fotografii przyrodniczej / ans // *Głos Wielkop.* (Wyd. 2). – 2004, nr 46, s. V

Wystawa prac Macieja Fiszera zorganizowana w Galerii Otwartej MDK w Pile przy współdziałaniu WBPICAK w Poznaniu.

ELENI – kantorka: po koncercie w kościele w Gułtowach / Iwona Torbicka // *Gaz. Wybor.* – 2004, nr 5, dod. Poznań, s. 9

Promocja albumu „Drewniane kościoły w Wielkopolsce”.

ELENI w kościele / ROM // *Gaz. Pozn.* – 2003, nr 1, dod. Express Pozn., s. VI

Promocja albumu „Drewniane kościoły w Wielkopolsce” wydanego przez WBPICAK w Poznaniu.

FAKTY i legendy / bm // *Głos Wielkop.* (Wyd. 3). – 2003, nr 292, s. VI

M.in. o książce Anny Plenzler „Legendy Poznania” wydanej przez WBPICAK w Poznaniu.

FOTOGRAFICZNE prezentacje: Gniezno: „Porkom” zaprasza / eh // *Głos Wielkop.* (Wyd. 2). – 2004, nr 38, s. III

Wystawa prac Leszka Szurkowskiego zorganizowana przez WBPICAK w Poznaniu i galerię „Porkom”.

GRUDNIOWE pytania: Miłosław / (dez) // Przem. na Szlaku Piast. – 2003, nr 49, s. 16

Konkurs „Trzy pytania” zorganizowany przez Miłosławskie Centrum Kultury. Nagrody – książki Bogdana Kucharskiego wydane przez WBPiCAK w Poznaniu.

KOLEĘDA / Edmund Jaworski. – (Brodzate myśli księdza Edy) // Gaz. Pozn. – 2003, nr 7, dod. Mag. Tyg. s. XIV

Koncert zorganizowany w Gułtowach przez WBPiCAK w Poznaniu – promocja albumu „Drewniane kościoły w Wielkopolsce”.

KONFERENCJA nt. „Biblioteka – Człowiek niepełnosprawny – Środowisko lokalne” / Ewelina Kuczyńska // Bibliotekarz. – 2004, nr 2, s. 22-23

Konferencja zorganizowana przez WBPiCAK w Poznaniu.

KOŚCIÓŁ św. Kazimierza: Gułtowy k. Kostrzyna / Gaz. Wybor. – 2004, nr 1, dod. Poznań, s. 8

Koncert w kościele gułtowskim połączony z promocją albumu Wydawnictwa WBP „Drewniane kościoły w Wielkopolsce”.

KRAJOWA Rada Biblioteczna w nowym składzie // Bibliotekarz. – 2004, nr 1, s. 35

W składzie Rady m.in. Helena Bednarska, dyr. WBPiCAK w Poznaniu.

KSIĄŻKOWE Mikołajki / Małgorzata Derwich // Głos Wielkop. (Wyd. 3). – 2003, nr 283, s. XX

M.in. o książce Anny Plenzler „Legends Poznania” wydanej przez WBPiCAK w Poznaniu.

LEGENDY bez tajemnic / bm // Głos Wielkop. – 2003, nr 274, dod. Głos Poznaniaka, s. X

Odwach – spotkanie w cyklu „Poznań bez tajemnic”.

MIASTO przez wieki / ELKA // Gaz. Pozn. – 2003, nr 283, dod. Express Pozn. s. IV

Wycieczka „Miasto przez wieki, czyli prawie wszystko o Poznaniu” zorganizowana przez Regionalną Pracownię Krajoznawczą WBPiCAK w Poznaniu w ramach cyklu „Poznań bez tajemnic”.

NIEPEŁNOSPRAWNI fotografują / Matylda Pachowicz // *Filantrop Naszych Czasów*. – 2003, nr 12, s. 12-13

Plener fotograficzny dla osób niepełnosprawnych zorganizowany w Gołańcu m.in. przez WBPICAK w Poznaniu.

NIEPEŁNOSPRAWNI na Prusa / sdr // *Głos Wielkop.* – 2004, nr 57, dod. *Głos Poznaniaka*, s. VIII

Wystawa „My, nasi przyjaciele, nasze twórcze dokonania”.

NIEPEŁNOSPRAWNY czytelnik – międzynarodowa konferencja bibliotekarzy i biblioterapeutów / Ewelina Kuczyńska // *Słyszę ...* – 2003, nr 11/12, s. 35

Konferencja „Biblioteka – człowiek niepełnosprawny – środowisko lokalne” zorganizowana przez WBPICAK w Poznaniu.

O KSIĄŻCE w palacu / MIDOL // *Gaz. Wybor.* – 2003, nr 257, dod. *Poznań*, s. 6

Promocja książki „Janina z Puttkamerów Żółtowska: Dziennik: fragmenty wielkopolskie” wydanej przez Wydawnictwo WBPICAK w Poznaniu.

O KULTURZE w Unii Europejskiej / (mcz) // *Tyg. Nowy*. – 2004, nr 7, s. A6

Szkolenie „Pozyskiwanie funduszy zewnętrznych i zarządzanie projektami w kulturze” zorganizowane przez WBPICAK w Poznaniu oraz Instytut Doradztwa Regionalnego i Europejskiego w Krakowie.

O ŚRODZIE popielcowej / ap // *Głos Wielkop.* – 2004, nr 47, dod. *Głos Poznaniaka*, s. IX

Spółkanie w cyklu „Poznań bez tajemnic”.

O WIELKOPOLSCE / Waldemar Łazuga // *Głos Wielkop.* – 2004, nr 8, s. 8

Recenzja książki Janiny z Puttkamerów Żółtowskiej „Dziennik: fragmenty wielkopolskie 1919-1933” wydanej przez WBPICAK w Poznaniu.

OCALAJĄ pamięć: po 750 leciu lokacji stolicy Wielkopolski / Stefan Drajewski // *Głos Wielkop.* – 2004, nr 4, dod. *Głos Poznaniaka*, s. VIII

Publikacje na jubileusz 750 lecia Poznania, m.in. książki Wydawnictwa WBP.

OCALONE piękno: historia : drewniane kościoły / ml // *Głos Wielkop.* (Wyd. 3). – 2004, nr 32, s. V

Album „Drewniane kościoły w Wielkopolsce” wydany przez WBPICAK w Poznaniu.

OD kuchni: Poznań bez tajemnic / ap. – Fot. // *Głos Wielkop.* – 2004, nr 21, dod. *Głos Poznaniaka*, s. III

Wycieczka w cyklu „Poznań bez tajemnic” – „Jak nas widzą, czyli telewizyjne kulisy”.

PAMIĘCI księdza: wystawa / Edyta Oziębłowska // *Gaz. Pozn.* – 2004, nr 47, dod. *Express* s. 7

Wystawa poświęcona ks. kanonikowi Edmundowi Ławniczakowi, zorganizowana przez muzeum w Rogoźnie przy współudziale WBPiCAK w Poznaniu.

PLAC Mickiewicza // *Gaz. Wybór.* – 2004, nr 19, dod. *Co jest grane*, s. 13

Zapowiedź wycieczki w cyklu „Poznań bez tajemnic” – „Jak nas widzą, czyli o telewizyjnych kulisach”.

PO informację ... do Opola / Urszula Bzdawka // *Por. Bibliot.* – 2003, nr 12, s. 21

Relacja z wyjazdu szkoleniowego w zakresie informacji bibliotecznej do bibliotek woj. opolskiego.

PODARUNEK: od wydawnictwa dla bibliotek / ap. – Fot. // *Głos Wielkop.* – 2004, nr 26, s. 9

Przekazanie książek wydawnictwa Media Rodzina – WBPiCAK.

PODKOZIOŁEK we dworku / Joanna Pałczyńska // *Gaz. Pozn.* – 2004, nr 46, dod. *Express Pozn.* s. 8

Wycieczka „Podkoziółek we dworze” zorganizowana przez Regionalną Pracownię Krajoznawczą WBPiCAK w Poznaniu w ramach cyklu „Wielkopolska bez tajemnic”.

PORZĄDNY dokument: powstańcze filmy / Marek Rezler // *Głos Wielkop.* – 2003, dod. *Głos Poznaniaka*, s. IV

Recenzja płyty wydanej przez WBPiCAK „Powstanie wielkopolskie: repetytorium w 85 rocznicę wydarzeń”.

POWSTANIE Wielkopolskie sensacją XX wieku / Olga Kunze // *Monitor Wielkop.* – 2003, nr 11/12, s. 28

Recenzja filmu „Chwała zwycięzcom” wyprodukowanego przy wsparciu organizacyjnym WBPiCAK w Poznaniu.

POZA Poznaniem też się dzieje / JB // G a z . W y b o r . – 2004, nr 5, dod. Poznań, s. 9

Internetowy „Informator Kulturalny” woj. wielkopolskiego, opracowywany przez WBPiCAK w Poznaniu.

POZNAŃ bez tajemnic / SW // G a z . W y b o r . – 2003, nr 275, dod. Poznań, s. 9

„Legends i fakty, czyli o przeszło 1000-letniej historii Poznania”.

POZNAŃ bez tajemnic / ELKA // G a z . P o z n . – 2004, nr 25, dod. Na Afiszu s. VI

Wycieczka „Czy tylko sacrum czyli o skarbach kościelnych i muzealnych” zorganizowana przez Regionalną Pracownię Krajoznawczą WBPiCAK w Poznaniu.

POZNAŃ bez tajemnic / ap // G ł o s W i e l k o p . – 2004, nr 46, dod. Głos Poznaniaka s. IX

Symbolika środy popielcowej i polskich obyczajów z nią związanych tematem spotkania z cyklu „Poznań bez tajemnic” w Odwachu.

POZNAŃ bez tajemnic // G ł o s W i e l k o p . – 2004, nr 56, dod. Głos Poznaniaka, s. IX

Wycieczka „Redyski w antrejce, czyli o historii Bambrów”.

PYRY tygodnia // G a z . W y b o r . – 2004, nr 8, dod. Poznań, s. 20

„Pyry tygodnia” dla Leny Bednarskiej i Anny Biedak za internetowy „Informator Kulturalny” woj. wielkopolskiego.

SPOTKANIE z autorami: Stare Miasto / MAZ // G a z . P o z n . – 2004, nr 13, dod. Express Pozn. s. 4

M.in. spotkanie z Anną Plenzler, autorką „Legend Poznania” wydanych przez WBPiCAK w Poznaniu.

ŚWIAT w obiektywie / Ewelina Węglewska // Filantrop Naszych C z a s ó w . – 2003, nr 12, s. 15

Plener fotograficzny dla osób niepełnosprawnych zorganizowany w Gołębicy m.in. przez WBPiCAK w Poznaniu.

TELEWIZYJNE kulisy / ap // G ł o s W i e l k o p . – 2004, nr 20, dod. Głos Poznaniaka s. IX

Wycieczka z cyklu „Poznań bez tajemnic” – „Jak nas widzą, czyli telewizyjne kulisy”.

UROK drewnianych świątyń: album / ROM // *Gaz. Pozn.* – 2003, nr 2, s. 12

Omówienie książki „Drewniane kościoły w Wielkopolsce” wydanej przez WBPiCAK w Poznaniu.

W 4 oczy: z Maciejem Fiszerem, fotografikiem, autorem albumu „Od świtu do zmierzchu” / rozm. przepr. Elżbieta Podolska // *Gaz. Pozn.* – 2004, nr 32, s. 2

Pozycja wydana przez WBPiCAK w Poznaniu.

W BIBLIOTECE: Kościan: wystawa fotografii / db // *Głos Wielkop.* (Wyd. 2). – 2004, nr 54, s. IV

Prezentacja prac z konkursu „Wielkopolska Press Photo” zorganizowanego przez WBPiCAK w Poznaniu.

W OCZACH kresowej damy / Przemysław Kubacki // *Bezpłatny Tyg. Poznański.* – 2003, nr 52, s. 24-25

Omówienie książki Janiny z Puttkamerów Żółtowskiej „Dziennik: fragmenty wielkopolskie 1919-1933” wydanej przez WBPiCAK w Poznaniu.

[W ODWACHU...] // *Głos Wielkop.* – 2003, nr 238, dod. *Głos Poznaniaka*, s. 1

Zapowiedź kolejnego spotkania w cyklu „Poznań bez tajemnic” poświęconego poznańskim literatom i wydawcom.

WACŁAW z Szamotuł odkryty na nowo: tegoroczne VII Spotkania Zespołów Chóralnych przeszły do historii / mik // *Głos Wielkop.* (Wyd. 2). – 2003, nr 290, s. 8

Spotkania zorganizowane m.in. przez WBPiCAK w Poznaniu.

WIELKOPOLSKA bez tajemnic / (ak) // *Przem. na Szlaku Piast.* – 2004, nr 11, s. 14

VIII Konkurs Wiedzy o Wielkopolsce zorganizowany przez Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski, Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego, Wielkopolskiego Kuratora Oświaty i WBPiCAK w Poznaniu.

WIELKOPOLSKA drewniana: promocja w Gułtowach / sdr // *Głos Wielkop.* – 2004, nr 3, dod. *Głos Poznaniaka*, s. VIII

Promocja książki „Drewniane kościoły w Wielkopolsce”; koncert w Gultowach.

WIELKOPOLSKI obiektyw: fotografia / ELKA // G a z . P o z n . – 2004, nr 33, s. 9

Objazdowa Galeria Wielkopolskiej Fotografii i konkursy fotograficzne organizowane przez WBPiCAK w Poznaniu.

WSPOMNIENIA wieszca: śladami Adama / jag // G a z . P o z n . – 2004, nr 35, dod. Express s. 7

Wystawa „Adama Mickiewicza wielkopolskie siedem miesięcy” zorganizowana w obornickiej bibliotece przy współudziale WBPiCAK w Poznaniu.

WYCIECZKA po Poznaniu: Muzeum Bambrów / ELKA // G a z . P o z n . – 2004, nr 56, dod. Express Pozn. s. 7

Wycieczka „Redyski w antrejce, czyli o historii Bambrów” zorganizowana przez Regionalną Pracownię Krajoznawczą WBPiCAK w Poznaniu.

WYDANE w Poznaniu / BOJ // G a z . W y b o r . – 2004, nr 7, dod. Poznań s. 3
„Powstanie Wielkopolskie: repetytorium z historii w 85 rocznicę wydarzeń” płyta wydana przez WBPiCAK w Poznaniu.

WYDAWCY w Odwachu / ap // G ł o s W i e ł k o p . – 2003, nr 241, dod. Głos Poznaniaka, s. X

WYDAWNICTWA Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu // L o f e r . – 2003, nr 12, s. 23

Reklama albumów fotograficznych „Przyroda polska: od świtu do zmierzchu” Macieja Fiszera i „Drewniane kościoły w Wielkopolsce”.

[WYDAWNICTWO WBPiCAK] / W.B. // I K S . – 2004, nr 2, s. 56

Recenzja wydanych przez Wydawnictwo WBPiCAK publikacji „Drewniane kościoły w Wielkopolsce” i „Dziennika” Janiny z Puttkamerów Żółtowskiej.

V. KRONIKA

A. Polskie nagrody i wyróżnienia

- **Nagrodę Odry** za 2003 rok otrzymała *Ewa Lipska* za tom wierszy „Ja”.
- **Doktorat honoris causa Uniwersytetu Gdańskiego** w 2004 roku przyznano *Ryszardowi Kapuścińskiemu*.
- **Nagrodę Paszport „Polityki”** za 2003 rok w dziedzinie literatury otrzymał *Wojciech Kuczok* za książkę „Gnój”.
- **Nagrodę „Nowych Książek”** za 2003 rok otrzymali *Tadeusz Gadacz* i *Bogusław Milerski*, redaktorzy naukowcy dziesięciotomowej encyklopedii „Religia”.
- **Medale Młodej Sztuki** w 2004 roku otrzymali: *Edward Pasewicz* za poezję i *Marta Guśniowska* za literaturę teatralną.
- **Nagrodę Wielką Fundacji Kultury** za 2003 rok otrzymał *Norman Davies*, brytyjski historyk i dziennikarz opisujący historię Polski.

B. Międzynarodowe nagrody i wyróżnienia

- Francuski **Order Sztuki i Literatury** w 2004 roku otrzymał *Andrzej Nowakowski* za promocję literatury i sztuki francuskiej w świecie.

C. Zmarli

- **Dorota Terakowska** (04.01.2004), dziennikarka i pisarka, autorka best-sellerów dla dzieci, młodzieży i dorosłych.
- **Alexandra Ripley** (23.01.2004), pisarka, autorka „Scarlett”, czyli drugiej części „Przeminęło z wiatrem”.
- **Jordan Radiczko** (21.01.2004), pisarz bułgarski.